

Załącznik do uchwały Nr ../.../..
Rady Gminy Lubań
z dnia 2025 r.

Strategia Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035

Projekt, wersja 1.3 z dnia 15.01.2025 r.

Lubań, 2024 r.

Urząd Gminy Lubań
Dąbrowskiego 18,
59-800 Lubań
tel. 75 646 59 20
e-mail: info@luban.ug.gov.pl
<https://luban.ug.gov.pl/>

Nadzór merytoryczny:
dr hab. Andrzej Raszkowski, prof. UEW
e-mail: andrzej.raszkowski@ue.wroc.pl
tel. 606 262 335
LinkedIn
<https://www.linkedin.com/in/andrzej-raszkowski/>

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	8
1.1. Sfera społeczna	8
1.2. Sfera gospodarcza	15
1.3. Sfera przestrzenna	19
2. Wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Lubań	24
2.1. Ocena sfery społecznej	24
2.2. Ocena sfery przestrzennej oraz infrastrukturalnej	32
2.3. Ocena sfery ekonomicznej oraz instytucjonalnej	37
2.4. Ocena sfery środowiskowej	45
2.5. Pytania dotyczące rozwoju Gminy Lubań	48
2.6. Charakterystyka respondentów	53
3. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy, rekomendacje	55
4. Analiza SWOT Gminy Lubań	57
5. Misja i wizja Gminy Lubań	62
6. Cel horyzontalny, cele strategiczne i operacyjne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	64
7. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	69
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Lubań	75
9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa dolnośląskiego wraz z zakresem planowanych działań	79
10. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu	83
11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	86
12. System realizacji strategii	88
13. Literatura pomocnicza	98
14. Spis wykresów	99
15. Spis tabel	101
16. Spis map	102
17. Załącznik (kwestionariusz ankietowy)	103

Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy to jeden z najważniejszych dokumentów planistycznych, mających kluczowe znaczenie dla długoterminowego rozwoju Gminy Lubań. W dynamicznie zmieniających się warunkach społeczno-gospodarczych strategia stanowi narzędzie umożliwiające świadome i efektywne zarządzanie zasobami gminy, określając priorytetowe kierunki działania oraz sposoby ich realizacji. Jest fundamentem wspierającym rozwój gospodarczy, poprawę jakości życia mieszkańców i ochronę środowiska, a także zapewniającym spójność działań podejmowanych przez władze samorządowe, inwestorów oraz społeczność lokalną. Dzięki temu Gmina Lubań może sprostać wyzwaniom współczesności, tworząc warunki sprzyjające zarówno rozwojowi infrastruktury, jak i budowaniu lokalnego, kreatywnego kapitału społecznego.

Strategia rozwoju gminy to fundamentalny dokument wyznaczający kluczowe kierunki rozwoju oraz odzwierciedlający dążenie do zapewnienia zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i instytucjonalnym. Jej głównym celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców, uwzględniając zarówno materialne warunki bytowe, jak i subiektywne odczucie zadowolenia z życia osobistego i zawodowego. Dokument ten powstał w wyniku szeroko zakrojonych konsultacji społecznych oraz badań ankietowych, które pozwoliły na aktywne włączenie mieszkańców Gminy Lubań w proces jego tworzenia. Dzięki zastosowaniu podejścia partycypacyjnego strategia odzwierciedla wspólną wizję rozwoju, budowaną w oparciu o realne potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności.

Dokument „**Strategia Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025–2035**” został opracowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, w tym przepisami ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. zmieniającej zasady prowadzenia polityki rozwoju oraz niektóre inne ustawy. Wprowadzone zmiany opierały się na założeniach „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” i miały na celu zintegrowanie systemu zarządzania rozwojem w Polsce. Strategia stanowi fundament dla wdrażania zintegrowanych działań na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, uwzględniając aspekty społeczne, gospodarcze i przestrzenne. W efekcie dokument zyskał stabilne podstawy prawne oraz wytyczne dotyczące jego realizacji.

Zmiany wprowadzone w ramach „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” są elementem szerszej reformy mającej na celu spójne zarządzanie rozwojem na różnych szczeblach administracyjnych. Dzięki nim strategia rozwoju gminy stanowi narzędzie wspierające integrację działań w kluczowych obszarach rozwoju, takich jak gospodarka, społeczeństwo i przestrzeń. To podejście podkreśla rolę gminy w kreowaniu zrównoważonego rozwoju w oparciu o precyzyjnie zdefiniowane cele i zgodne z przepisami zasady implementacji.

Proces tworzenia „Strategii Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025–2035” został przeprowadzony w oparciu o istotne akty prawne, takie jak ustawa z 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawa z 1990 roku o samorządzie gminnym oraz ustawa z 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i ocenach oddziaływania na środowisko. Kluczowym aspektem było zachowanie zgodności z art. 10e ust. 2–4 ustawy o samorządzie gminnym, co zapewniło pełną zgodność strategii z wymogami prawnymi i standardami planowania na poziomie lokalnym.

Horyzontalny cel strategii, **„Zrównoważony rozwój Gminy Lubań oraz skuteczne zarządzanie zasobami publicznymi”**, integruje wszystkie pozostałe cele i zadania gminne, zapewniając ich spójność. Odnosi się on do kompleksowego podejścia obejmującego kluczowe aspekty życia lokalnej społeczności, takie jak edukacja, zdrowie, zatrudnienie, równość płci, integracja społeczna czy ochrona środowiska. Cel ten jest fundamentem strategii, ponieważ umożliwia całościowe podejście do rozwoju, uwzględniające zróżnicowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Dzięki temu wspiera dążenie do trwałego, zrównoważonego oraz inkluzywnego wzrostu, który odpowiada na wyzwania współczesności.

W dokumencie wyznaczono następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału społecznego i kultury,
- Cel strategiczny 2. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rolnictwa,
- Cel strategiczny 3. Zachowanie środowiska naturalnego, w kierunku ekologicznej gminy,
- Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
- Cel strategiczny 5. Podniesienie jakości usług publicznych oraz działań promocyjnych.

W procesie opracowywania strategii wykorzystano metodę badawczą desk research, polegającą na gromadzeniu, analizie i przetwarzaniu danych oraz informacji dostępnych

w istniejących źródłach. Na podstawie zebranych materiałów formułowano wnioski odnoszące się do analizowanego zagadnienia. Dodatkowo proces analityczny został wzbogacony o dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego oraz dokumenty i materiały udostępnione przez Urząd Gminy Lubań.

W celu rzeczywistego zaangażowania społeczności lokalnej oraz uspołecznienia procesu tworzenia dokumentu, w okresie od lipca do października 2024 roku przeprowadzono **badania ankietowe** z wykorzystaniem techniki CAWI (Computer-Assisted Web Interview). Należy również podkreślić znaczące zaangażowanie i merytoryczne wsparcie ze strony pracowników Urzędu Gminy Lubań, które odegrały kluczową rolę w opracowywaniu strategii.

Przedstawiony dokument strategiczny, będący kontynuacją „Strategii Rozwoju Gminy Lubań na lata 2014–2024”, powstał w odpowiedzi na kluczowe wyzwania związane z dalszym rozwojem gminy oraz koniecznością dostosowania działań do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Poniżej zaprezentowano najważniejsze uzasadnienia dla zapewnienia ciągłości strategicznej.

Nowa strategia rozwoju gminy stanowi kontynuację kluczowych celów i wartości z poprzedniego dokumentu, które pozostają istotne dla dalszego rozwoju Gminy Lubań. Wartości takie jak zrównoważony rozwój, partycypacja społeczna, ochrona środowiska i rozwój gospodarczy wciąż odgrywają fundamentalną rolę w zapewnianiu dobrobytu mieszkańcom i trwałego rozwoju gminy. W poprzedniej strategii główny cel określono jako „stworzenie nowych możliwości i szans dla gminy i jej mieszkańców, zapewniających podniesienie standardu życia społeczeństwa i gospodarczej pozycji na arenie regionalnej i międzynarodowej oraz ochronę środowiska przyrodniczo-kulturowego w oparciu o wykorzystanie mocnych stron wynikających z jej geograficznego położenia, potencjału demograficznego, tradycji rolniczych, walorów środowiskowych oraz uwarunkowań historycznych i kulturowych”. Dokument ten wyznaczał również cztery strategiczne strefy działania: środowiskowo-kulturową, społeczną, gospodarczą oraz infrastrukturalną, które pozostaną podstawą realizacji kolejnych celów rozwojowych.

Kontynuacja strategii jest kluczowa dla zachowania ciągłości w działaniach na rzecz rozwoju gminy, zapobiegając dezorganizacji w procesie podejmowania decyzji i alokacji zasobów. Długoterminowe projekty i inwestycje, często rozciągające się na kilka dekad, wymagają konsekwencji i stabilności w planowaniu strategicznym, co pozwala na realizację zapisów uwzględnionych w kolejnych dokumentach. Przerwanie ciągłości mogłoby zakłócić

rozwój gminy, podczas gdy konsekwentne działanie wspiera stabilność gospodarczą i umożliwia skuteczne dążenie do długofalowych celów.

Rozwój gminy to proces wymagający wieloletnich działań, które często wykraczają poza jeden okres planistyczny. Nowa strategia na lata 2025–2035, będąc naturalną kontynuacją poprzedniego dokumentu, zapewnia stabilność, spójność i uwzględnia dotychczasowe doświadczenia, potrzeby mieszkańców oraz efekty wcześniejszych działań. Kontynuacja strategii podkreśla długofalową wizję rozwoju, która jest kluczowa dla skutecznego i zrównoważonego rozwoju Gminy Lubań.

Andrzej Raszkowski

1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

1.1. Sfera społeczna

Gmina Lubań położona jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubańskim, zajmuje powierzchnię 14 234 ha. Gmina Lubań graniczy z gminami: Olszyna i Leśna od południa, Siekierczyn i Platerówka od zachodu, Nowogrodziec (powiat bolesławiecki) od północy i północnego wschodu, Gryfów Śląski (powiat lwówecki) od wschodu oraz Pieńsk i Zgorzelec (powiat zgorzelecki) od północnego zachodu.

Sołectwa Gminy Lubań:

- Henryków Lubański,
- Jałowiec,
- Kościelnik,
- Kościelniki Dolne,
- Mściszów,
- Nawojów Łużycki,
- Nawojów Śląski,
- Pisarzowice,
- Radogoszcz,
- Radostów Dolny i Radostów Średni (wspólne sołectwo),
- Radostów Górny,
- Uniegoszcz.

Największymi miejscowościami w Gminie Lubań są Pisarzowice, zajmujące 15% jej powierzchni, oraz Henryków Lubański, obejmujący 13,8% powierzchni gminy. Według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego, gmina leży w mezoregionie Pogórze Izerskie (332.26), będącym częścią makroregionu Pogórze Zachodniosudeckiego oraz podprovincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim. Pogórze Izerskie rozciąga się między doliną Bobru na wschodzie a doliną Nysy Łużyckiej na zachodzie. Na obszarze gminy wyróżnia się różnorodne mikroregiony: dolinę rzeki Kwisy, która zajmuje centralną część gminy i przebiega południkowo; wąskie doliny bocznych dopływów Kwisy, wzdłuż których powstały wsie; Wysoczyznę Siekierczyńską na zachód od doliny Kwisy; fragment Wzgórz Zalipiańskich

w południowo-zachodniej części gminy; Wzgórza Gradowskie na wschód od doliny Kwisy oraz fragment Obniżenia Lubomierza w południowo-wschodniej części gminy.

Mapa 1. Gmina Lubań

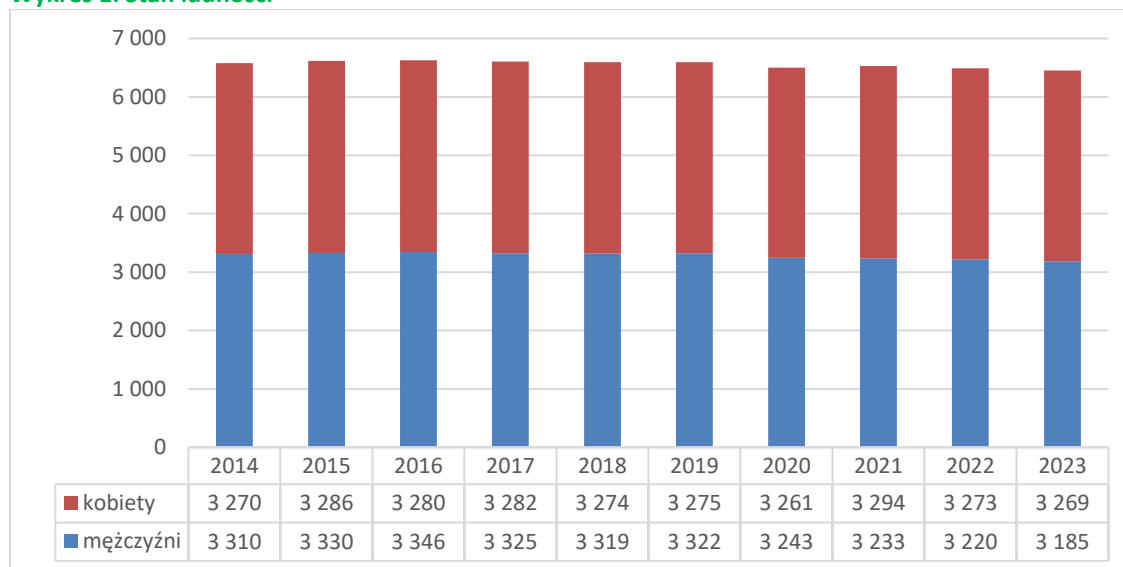
Źródło: Raport o stanie Gminy Lubań za rok 2023.

Herb Gminy Lubań przyjmuje formę gotyckiej tarczy herbowej, na której umieszczono cztery symboliczne elementy odzwierciedlające kluczowe wartości i tożsamość regionu. W lewym górnym polu widnieje ziemia, stanowiąca odniesienie do rolniczego charakteru gminy. Prawy górny róg zdobi liść dębu, symbolizujący siłę, vitalność i niezależność. W lewym dolnym polu przedstawiono bramę, będącą metaforą więzi między miastem a wsią. Prawy dolny róg zawiera zodiak bliźniąt, nawiązujący do momentu reaktywacji samorządu terytorialnego, podkreślając znaczenie historii i tradycji w rozwoju gminy.

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych symboli Gminy Lubań jest „cis henrykowski”, uznawany za najstarsze drzewo w Polsce, którego wiek szacuje się na 1200–1500 lat. Pomimo licznych zniszczeń, w tym pocięcia pnia przez Kozaków w 1813 roku oraz poważnych uszkodzeń spowodowanych wicherą w 1989 roku, cis pozostaje istotnym elementem dziedzictwa przyrodniczego. Obecnie przyciąga licznych turystów i stanowi cel wycieczek, podkreślając swoją wyjątkową rolę w promocji regionu.

Wykres 1. Stan ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

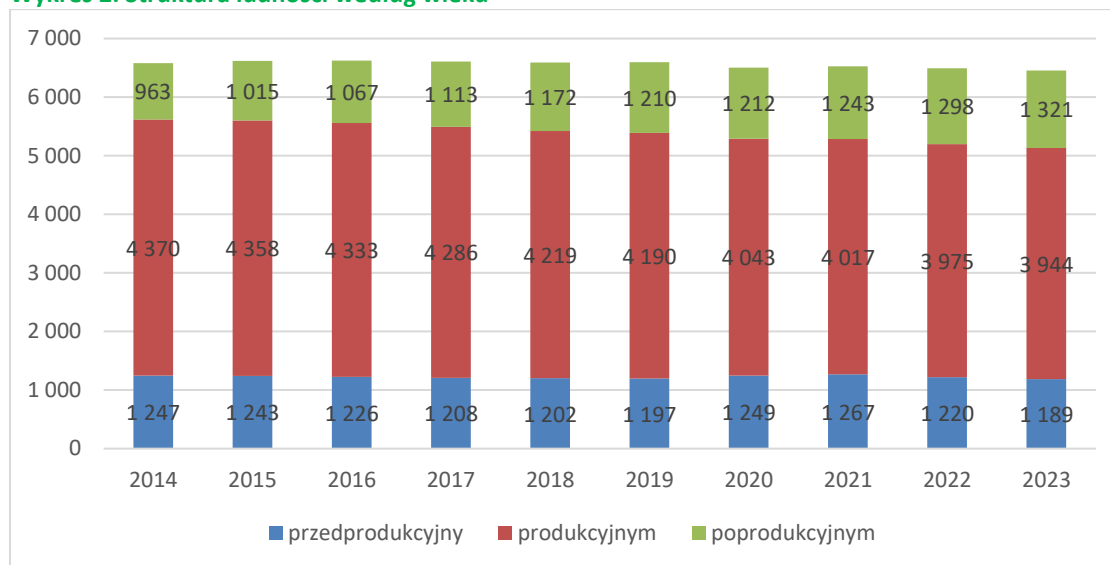
Wykres przedstawia zmiany w liczbie kobiet i mężczyzn w Gminie Lubań w latach 2014–2023. Analiza danych wskazuje na stabilny, choć lekko malejący trend w liczbie ludności w obu grupach, przy czym liczba kobiet nieznacznie przewyższa liczbę mężczyzn w każdym roku.

Największy spadek obserwuje się w ostatnich latach, szczególnie w populacji mężczyzn, co może być efektem zarówno migracji, jak i czynników demograficznych, takich jak starzenie się społeczeństwa czy zmieniający się wskaźnik urodzeń. W 2023 roku liczba mężczyzn wyniosła 3 185, a liczba kobiet 3 269, co wskazuje na ogólny spadek populacji w stosunku do roku 2014, gdy liczby te wynosiły odpowiednio 3 310 i 3 270.

Obserwowane zmiany demograficzne mogą wpływać na strukturę społeczno-gospodarczą gminy, wskazując na potrzebę dostosowania polityki rozwoju, szczególnie w obszarach związanych z usługami publicznymi, rynkiem pracy oraz wsparciem dla seniorów. Utrzymanie stabilnej liczby mieszkańców wymaga działań ukierunkowanych na zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania, w tym poprzez rozwój infrastruktury, usług oraz inicjatyw sprzyjających zatrzymaniu młodszej populacji i przyciągnięciu nowych mieszkańców.

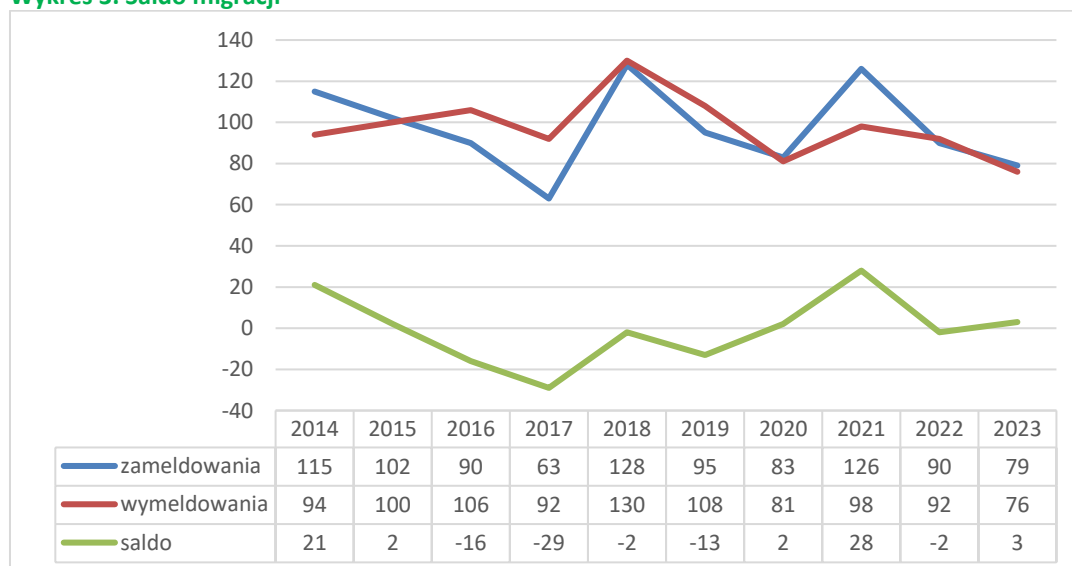
Wykres 2. Struktura ludności według wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Odnośnie do struktury ludności, najliczniejsza grupa produkcyjna systematycznie maleje, z 4 370 osób w 2014 roku do 3 944 w 2023 roku, co może wskazywać na migracje lub starzenie się ludności. Grupa poprodukcyjna znacząco wzrosła, z 963 osób w 2014 roku do 1 321 w 2023 roku, co podkreśla starzenie się społeczeństwa i konieczność dostosowania polityki społecznej oraz zdrowotnej. Grupa przedprodukcyjna pozostaje stosunkowo stabilna, choć również nieznacznie maleje – z 1 247 osób w 2014 roku do 1 189 w 2023 roku, co może wskazywać na zmniejszającą się liczbę urodzeń. Struktura ta wymaga działań ukierunkowanych na aktywizację osób w wieku produkcyjnym oraz wsparcie dla seniorów.

Wykres 3. Saldo migracji

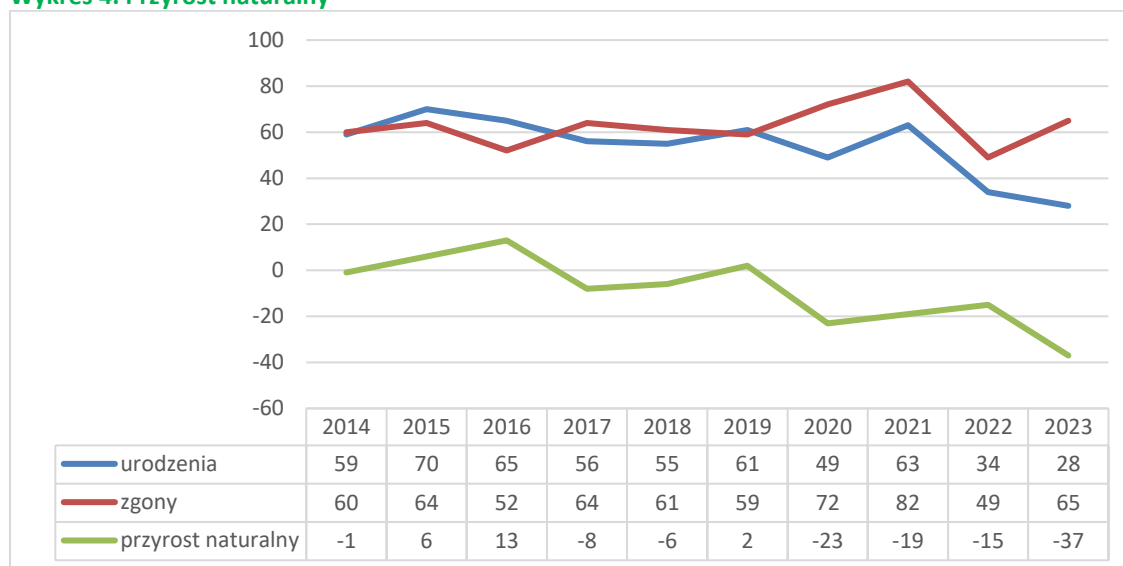

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie saldo migracji wykazuje zmienność, z najniższą wartością wynoszącą -29 w 2017 roku i najwyższą na poziomie 28 w 2021 roku. Liczba zameldowań i wymeldowań oscyluje wokół podobnych wartości, jednak od 2018 roku obserwuje się tendencję spadkową w obu kategoriach. Stabilizacja salda migracji w ostatnich latach na poziomie bliskim zera (np. -2 w 2022 roku i 3 w 2023 roku) wskazuje na równoważenie ruchów migracyjnych, choć nie sprzyja wzrostowi liczby mieszkańców. Dane te sugerują potrzebę działań zwiększających atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania, co może wpłynąć na poprawę wskaźników migracyjnych i wsparcie rozwoju demograficznego.

Wykres 4. Przyrost naturalny

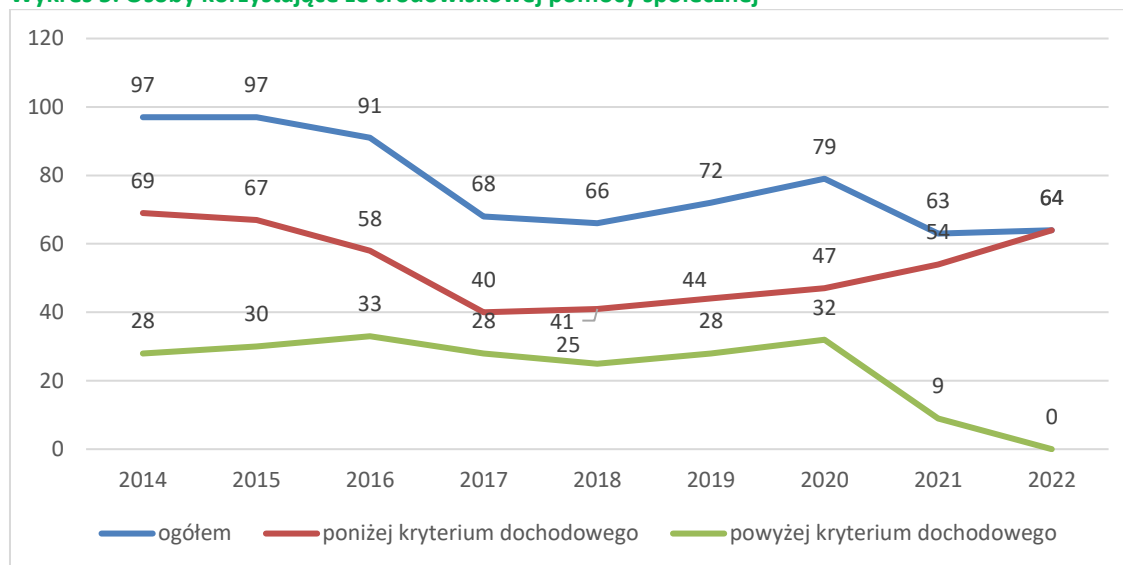

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba urodzeń systematycznie spada, od 59 w 2014 roku do zaledwie 28 w 2023 roku, co wskazuje na istotne zmniejszenie wskaźnika urodzeń. Jednocześnie liczba zgonów wykazuje tendencję rosnącą, osiągając 65 w 2023 roku, co prowadzi do ujemnego przyrostu naturalnego. Największy spadek przyrostu naturalnego zanotowano w 2023 roku, wynoszący -37, co jest wynikiem zwiększającej się różnicy między liczbą zgonów a urodzeń. Dane te wskazują na wyzwanie demograficzne, wymagające działań wspierających politykę prorodziną, promujących osiedlanie się młodych rodzin oraz wzmacniających opiekę zdrowotną i jakość życia starszych mieszkańców, aby przeciwdziałać dalszemu spadkowi demograficznemu.

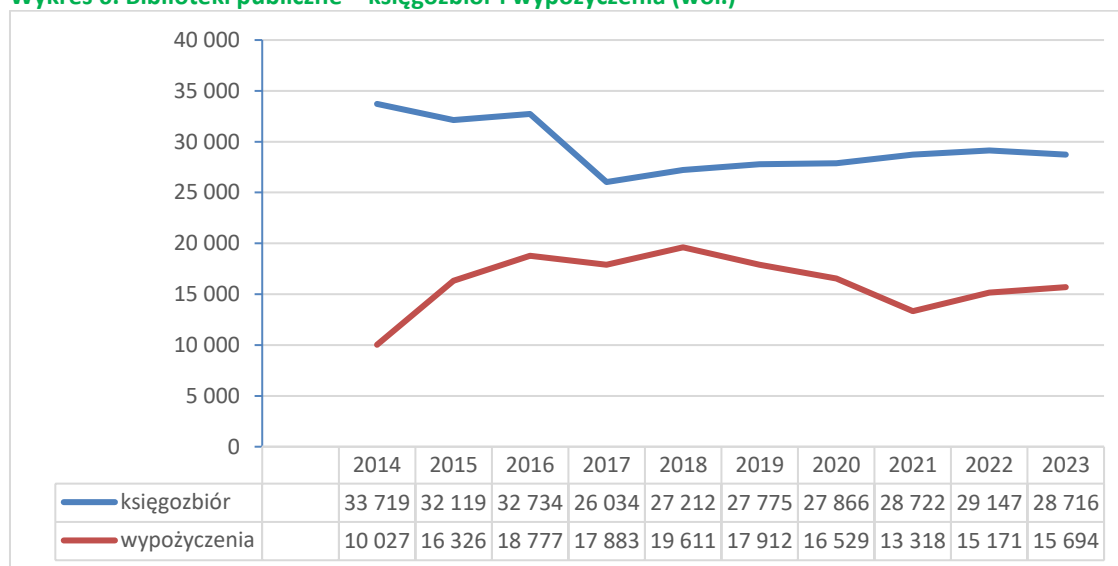
Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się znacząco, z 97 w 2014 roku do 64 w 2022 roku. W szczególności liczba osób powyżej kryterium dochodowego spadła do zera w 2022 roku, co może wynikać z zaostrzenia kryteriów kwalifikacji lub poprawy sytuacji materialnej tej grupy. Jednocześnie liczba osób poniżej kryterium dochodowego także zmalała, z 69 w 2014 roku do 64 w 2022 roku. Dane te wskazują na pozytywny trend zmniejszania zależności mieszkańców od pomocy społecznej, co może świadczyć o poprawie sytuacji gospodarczej gminy, choć nadal konieczne jest wsparcie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

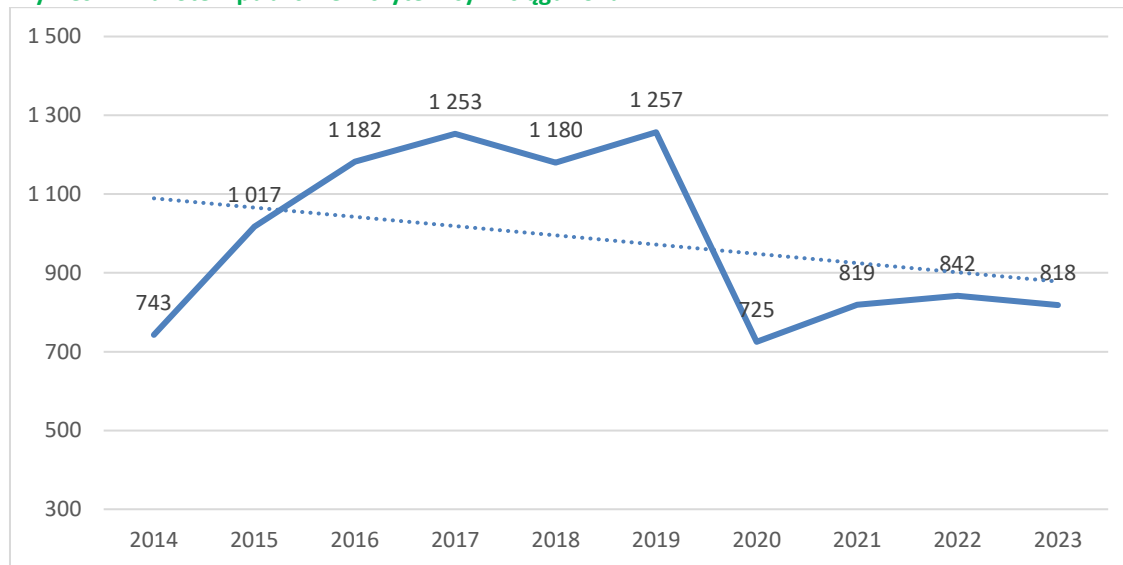
Wykres 6. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

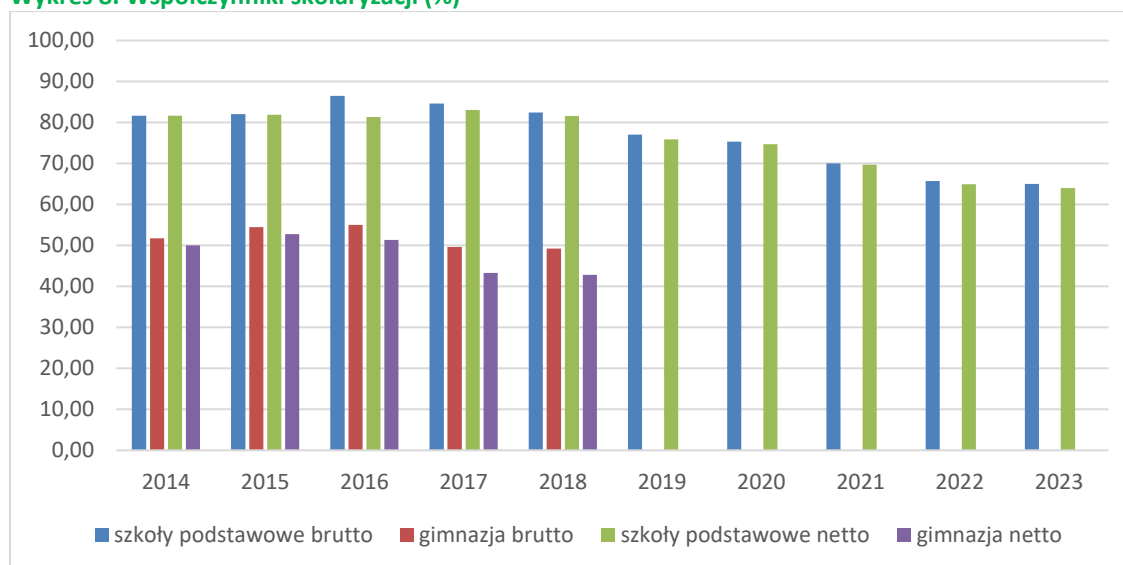
Wykres 7. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Początkowy wzrost liczby czytelników, od 743 w 2014 roku do szczytowej wartości 1 257 w 2018 roku, wskazuje na zwiększone zainteresowanie usługami bibliotek w tym okresie. Jednak od 2019 roku obserwuje się wyraźny spadek, osiągając 818 czytelników w 2023 roku. Trend ten może być efektem zmieniających się preferencji w zakresie dostępu do informacji, w tym rosnącej popularności mediów cyfrowych, a także ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19. Spadek liczby czytelników oraz malejący księgozbiór podkreślają potrzebę modernizacji bibliotek i dostosowania ich oferty do zmieniających się potrzeb mieszkańców, np. poprzez rozwój zasobów cyfrowych i organizację wydarzeń edukacyjnych.

Wykres 8. Współczynniki skolaryzacji (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

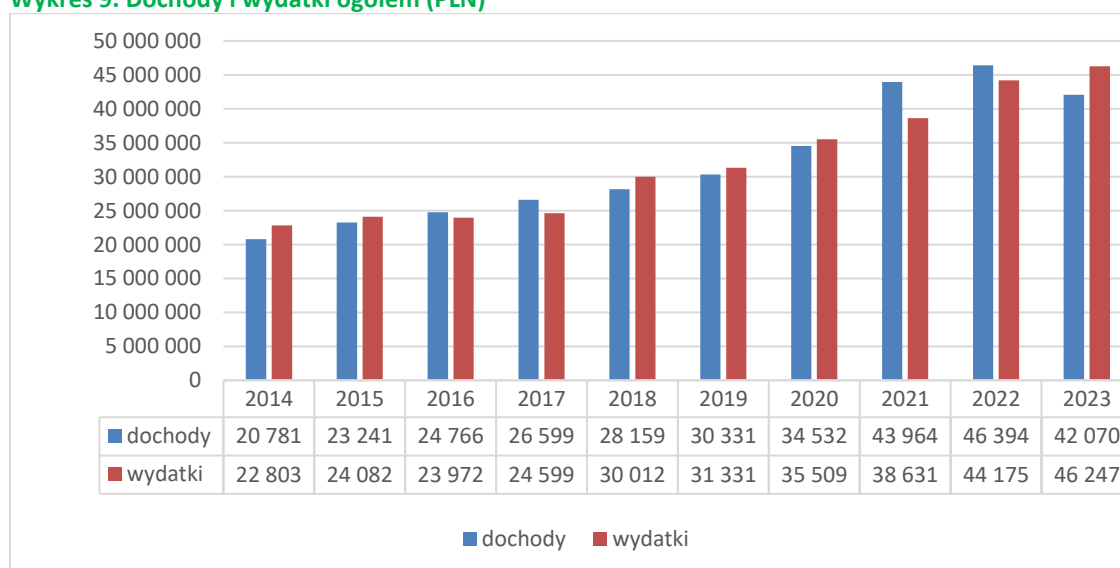

Współczynniki skolaryzacji dla szkół podstawowych utrzymują się na stabilnym, wysokim poziomie, z niewielkimi spadkami w ostatnich latach. W przypadku gimnazjów współczynniki sukcesywnie malały i od 2019 roku zanikły całkowicie, co odzwierciedla ich likwidację w systemie oświaty. Analiza ta podkreśla stabilność edukacyjną w zakresie szkół podstawowych, ale także konieczność monitorowania dostosowania infrastruktury oświatowej i zasobów do aktualnych potrzeb związanych ze zmianami w systemie edukacji.

1.2. Sfera gospodarcza

Sfera gospodarcza odgrywa kluczową rolę w rozwoju Gminy Lubań, wpływając na poziom życia mieszkańców, konkurencyjność regionu oraz zdolność do przyciągania inwestorów i przedsiębiorców. W strategii uwzględniono działania mające na celu wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój nowoczesnej infrastruktury, zrównoważone wykorzystanie zasobów oraz tworzenie warunków sprzyjających innowacjom i wzrostowi zatrudnienia.

Wykres 9. Dochody i wydatki ogółem (PLN)

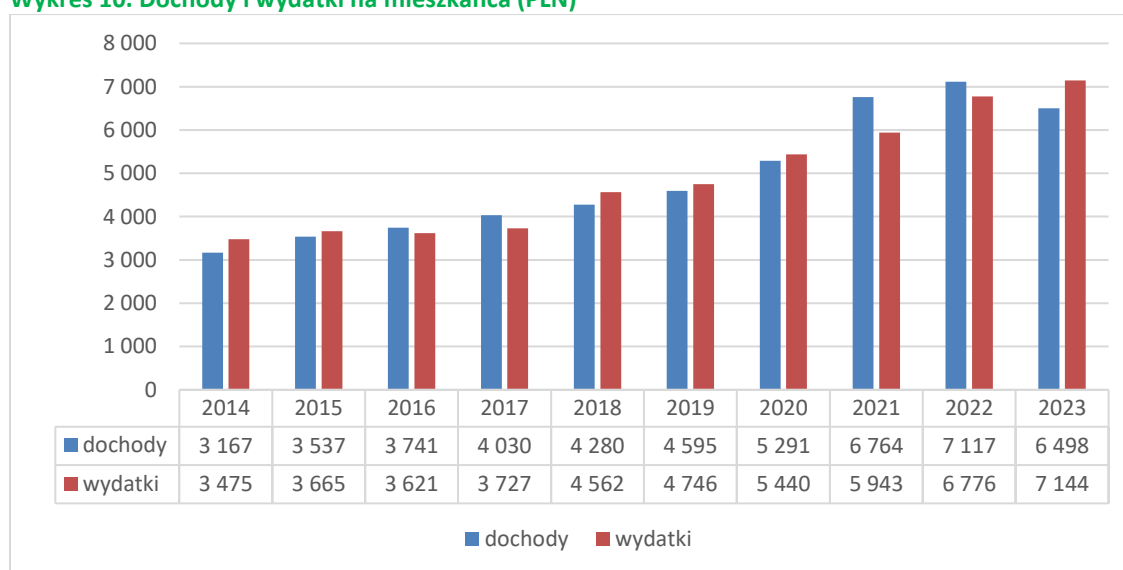

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres przedstawia dochody i wydatki Gminy Lubań w latach 2014–2023, pokazując wyraźny trend wzrostowy w obu kategoriach. Dochody gminy wzrosły z 20,781 mln PLN w 2014 roku do 42,070 mln PLN w 2023 roku, natomiast wydatki wzrosły z 22,803 mln PLN do 46,247 mln PLN w tym samym okresie. Od 2020 roku wydatki konsekwentnie przewyższają dochody, co wskazuje na deficyt budżetowy. Ta sytuacja podkreśla konieczność zrównoważonego zarządzania finansami publicznymi, w tym efektywnego wykorzystania dostępnych środków oraz poszukiwania dodatkowych źródeł dochodów, aby zapewnić stabilność finansową gminy i realizację kluczowych inwestycji.

Wykres 10. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)

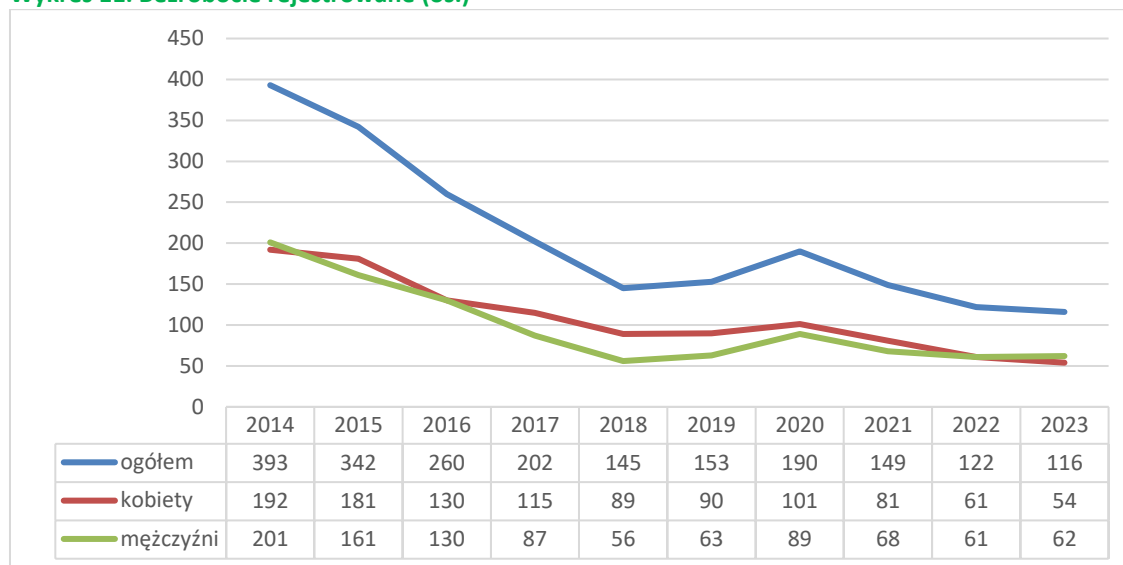

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dochody na mieszkańca wzrosły z 3 167 PLN w 2014 roku do 6 498 PLN w 2023 roku, natomiast wydatki z 3 475 PLN do 7 144 PLN. Od 2020 roku wydatki na mieszkańca przekraczają dochody, co odzwierciedla deficyt budżetowy również w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Wzrost wydatków może świadczyć o intensyfikacji inwestycji oraz rozszerzeniu zakresu usług publicznych, jednak zachowanie równowagi finansowej wymaga dalszej optymalizacji wydatków oraz działań zmierzających do zwiększenia dochodów w perspektywie długoterminowej.

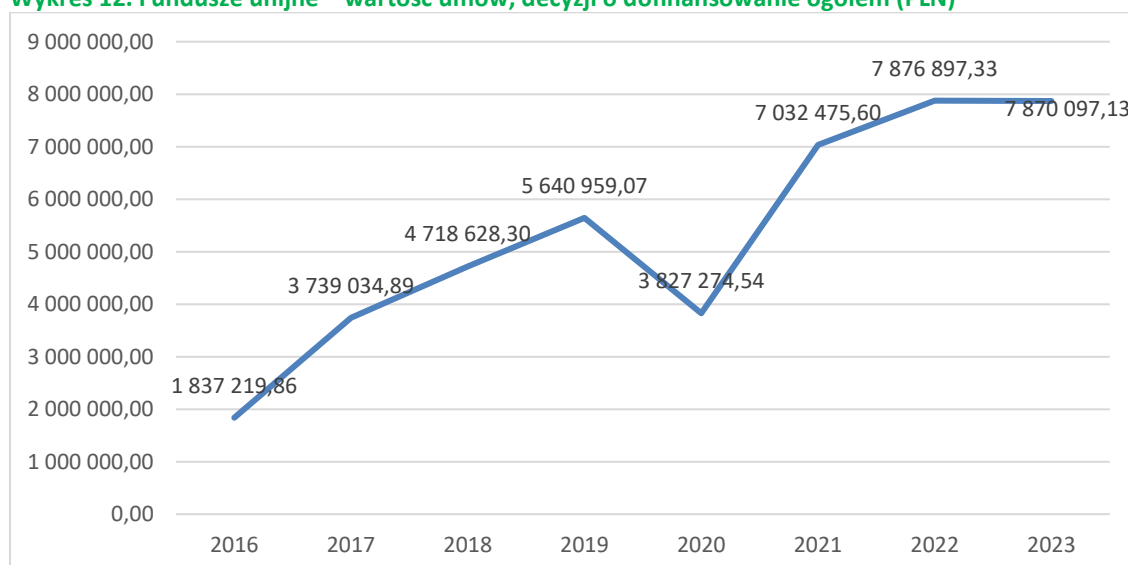
Wykres 11. Bezrobocie rejestrowane (os.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W kontekście bezrobocia w analizowanym okresie odnotowano znaczący spadek liczby bezrobotnych – z 393 osób w 2014 roku do 116 w 2023 roku, co wskazuje na pozytywne zmiany na rynku pracy. Zarówno liczba bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn zmniejszyła się istotnie, przy czym w ostatnich latach liczba kobiet i mężczyzn pozostaje na zbliżonym poziomie. Dane te świadczą o poprawie sytuacji gospodarczej gminy, jednak konieczne jest dalsze monitorowanie rynku pracy, szczególnie w zakresie wsparcia aktywizacji zawodowej grup najbardziej narażonych na długotrwałe bezrobocie. Istotne będą działania ukierunkowane na zwiększenie lokalnych możliwości zatrudnienia oraz rozwój kompetencji.

Wykres 12. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (PLN)

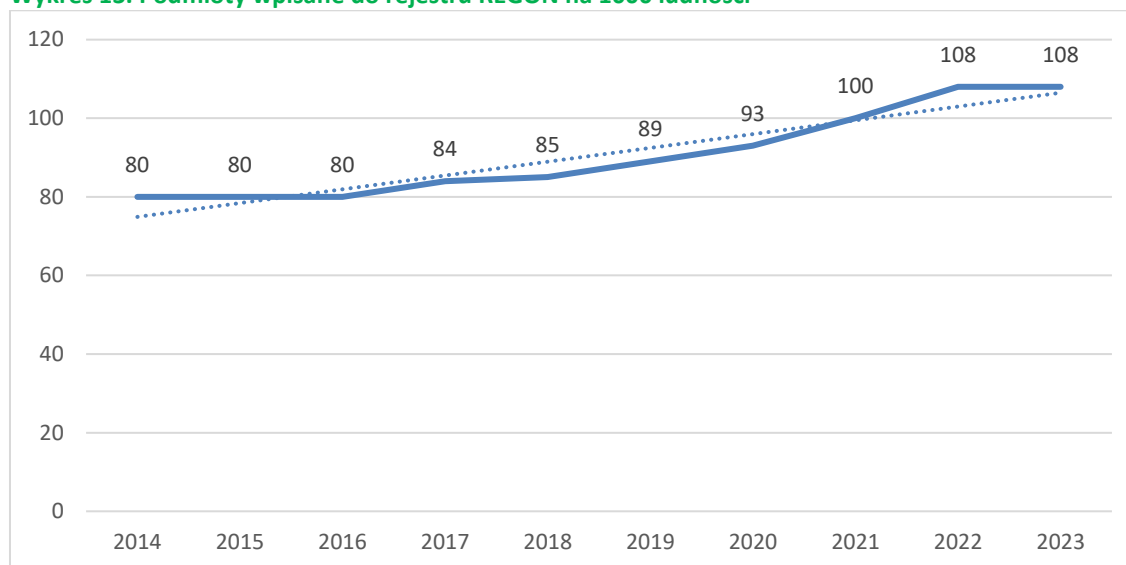

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane dotyczące funduszy unijnych ukazują dynamiczny wzrost wartości, z poziomu 1,8 mln PLN w 2016 roku do blisko 7,9 mln PLN w 2023 roku. Po spadku w 2020 roku do 3,8 mln PLN, odnotowano znaczący wzrost w kolejnych latach, co wskazuje na skuteczne pozyskiwanie środków w ramach dostępnych programów unijnych. Tendencja wzrostowa w ostatnich latach podkreśla zaangażowanie gminy w realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, które mają kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnej infrastruktury, gospodarki i poprawy jakości życia mieszkańców. Dalsze efektywne wykorzystanie funduszy unijnych będzie istotne dla realizacji strategicznych celów gminy, a także dla podtrzymania pozytywnego trendu rozwojowego.

Wykres 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

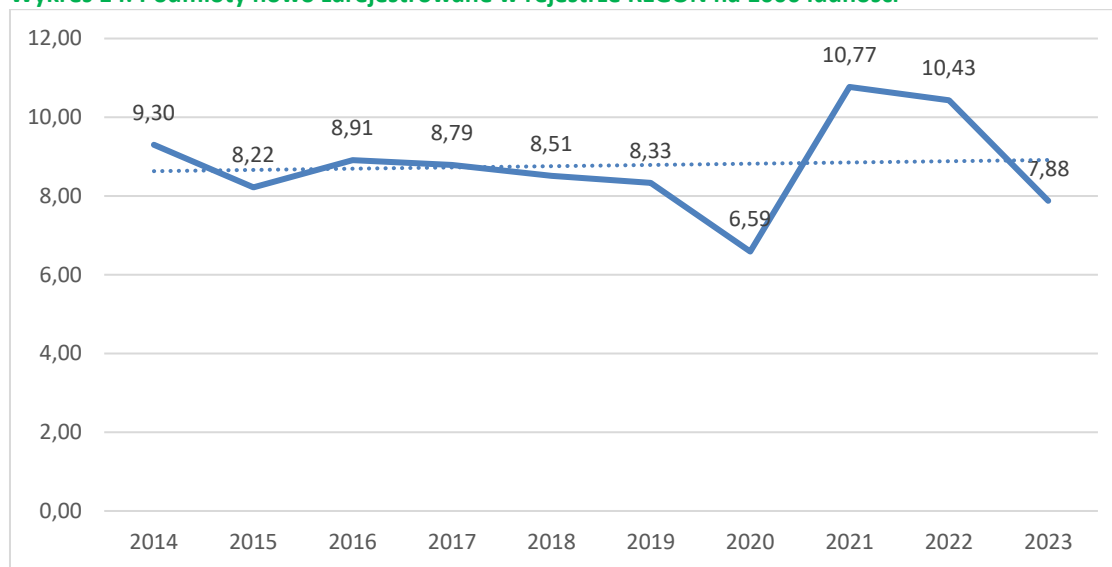

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zaobserwować można systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych – od 80 w 2014 roku do 108 w 2023 roku. Najbardziej dynamiczny przyrost nastąpił po 2019 roku, co może wskazywać na sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych świadczy o rosnącej aktywności gospodarczej lokalnej społeczności oraz atrakcyjności gminy jako miejsca prowadzenia działalności. Ten trend podkreśla konieczność dalszego wspierania przedsiębiorców poprzez rozwój infrastruktury, dostęp do programów wsparcia oraz tworzenie korzystnych warunków dla inwestycji, co przyczyni się do dalszego wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy.

Wykres 14. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

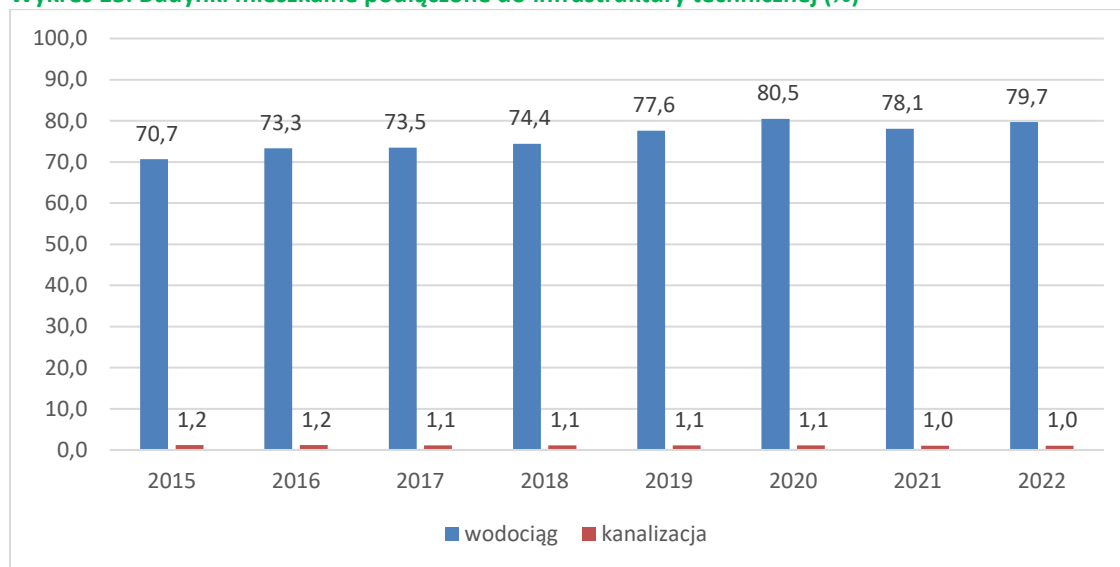
Widać natomiast fluktuacje w liczbie nowo powstających podmiotów, z najwyższymi wartościami w latach 2021 (10,77) i 2022 (10,43) oraz najniższą w 2020 roku (6,59). Mimo wzrostu w latach 2021–2022, w 2023 roku liczba nowych rejestracji spadła do 7,88, co wskazuje na chwilowe osłabienie dynamiki przedsiębiorczości. Wahania te mogą wynikać z czynników zewnętrznych, takich jak sytuacja gospodarcza czy dostępność programów wsparcia dla przedsiębiorców. Widać potrzebę dalszego stymulowania rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie dla start-upów, uproszczenie procedur rejestracyjnych oraz dostęp do lokalnych i zewnętrznych środków finansowych, co pozwoli na utrzymanie stabilnego wzrostu liczby nowych podmiotów gospodarczych w gminie.

1.3. Sfera przestrzenna

Sfera przestrzenna odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju Gminy Lubań, zapewniając optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz harmonijne zagospodarowanie przestrzeni. W strategii uwzględniono działania mające na celu poprawę ładu przestrzennego, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także ochronę walorów środowiskowych i kulturowych, co przyczynia się do podniesienia jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności gminy jako miejsca do życia i inwestycji.

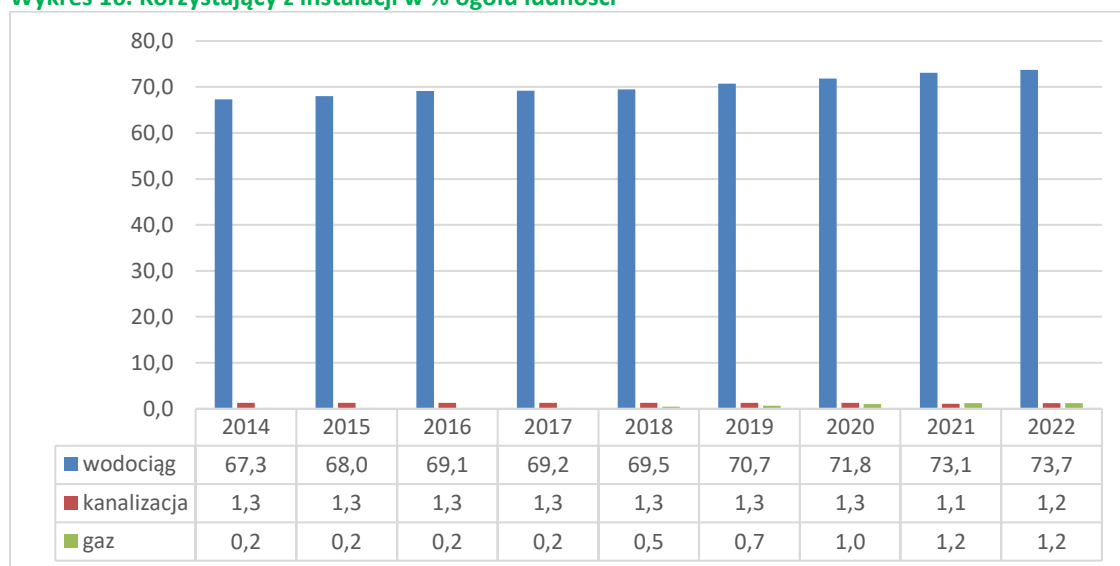
Wykres 15. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie odsetek budynków podłączonych do wodociągu wzrósł z 70,7% w 2015 roku do 79,7% w 2022 roku, co wskazuje na postępującą rozbudowę sieci wodociągowej. Jednocześnie udział budynków podłączonych do kanalizacji utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, wynoszącym około 1% przez cały okres analizy. Dane te podkreślają sukces w zakresie rozwoju dostępu do sieci wodociągowej, ale również uwidaczniają znaczące wyzwanie w rozbudowie sieci kanalizacyjnej. Priorytetem powinno być zwiększenie tempa rozwoju systemu kanalizacyjnego, co jest kluczowe dla poprawy warunków sanitarnych, ochrony środowiska oraz podniesienia jakości życia.

Wykres 16. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

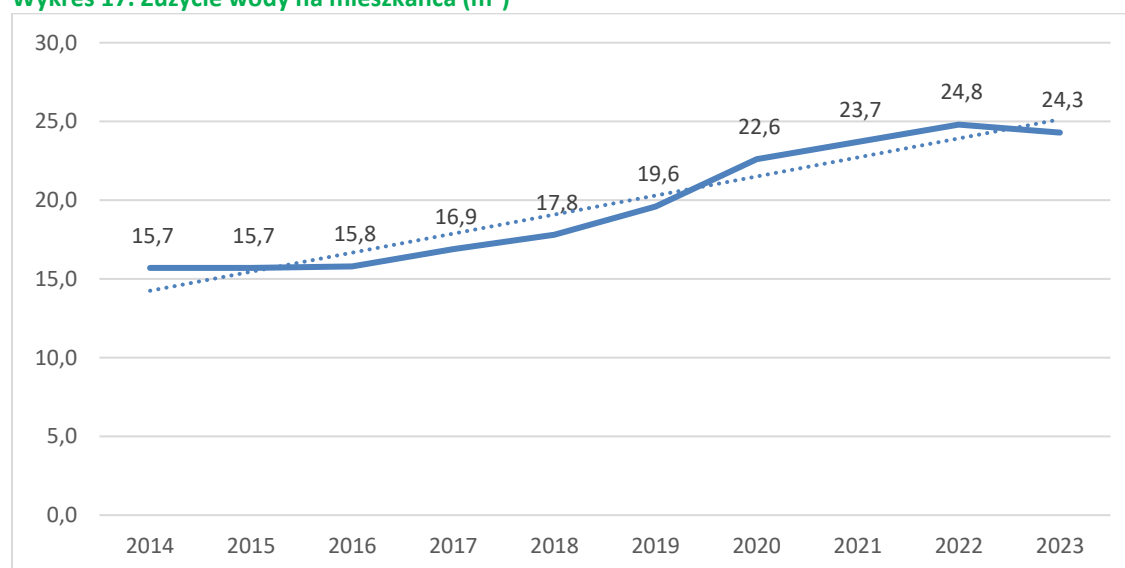

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Udział mieszkańców podłączonych do wodociągu systematycznie wzrastał, z 67,3% w 2014 roku do 73,7% w 2022 roku, co wskazuje na sukcesywną rozbudowę infrastruktury wodociągowej. Odsetek korzystających z kanalizacji pozostaje jednak na bardzo niskim i niezmiennym poziomie wynoszącym około 1,3%, natomiast podłączenie do sieci gazowej wzrosło minimalnie – z 0,2% w 2014 roku do 1,2% w 2022 roku. Zauważa się konieczność intensyfikacji działań związanych z rozwojem sieci kanalizacyjnej oraz gazowej, które mają kluczowe znaczenie dla poprawy warunków życia mieszkańców i ochrony środowiska. Rozbudowa tych systemów powinna być priorytetem strategicznym, wspierającym zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej gminy.

Wykres 17. Zużycie wody na mieszkańca (m³)

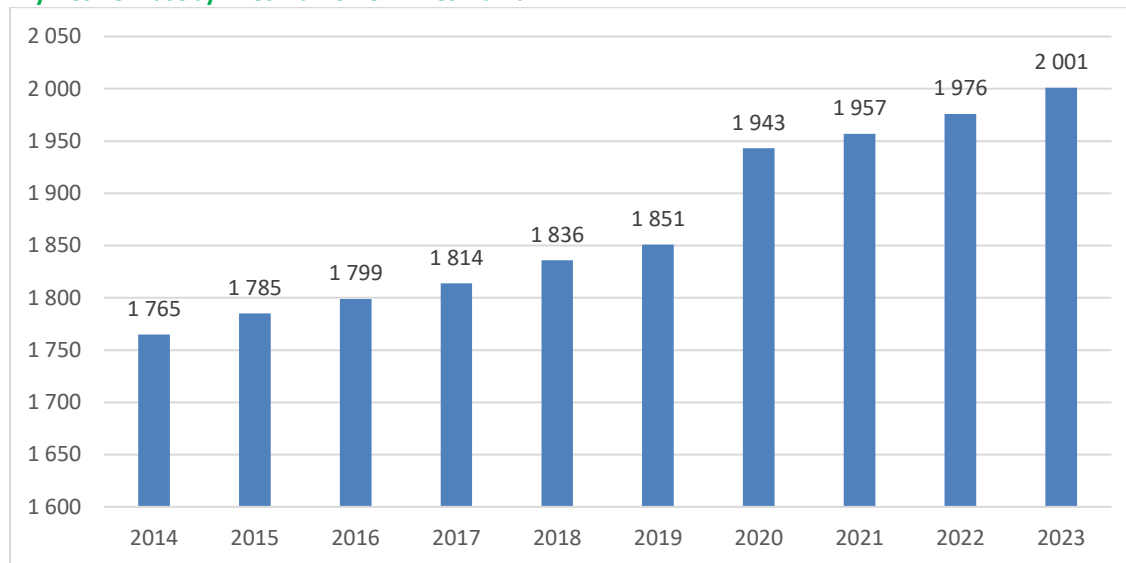

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizowane dane wskazują na systematyczny wzrost zużycia wody, od 15,7 m³ w 2014 roku do 24,3 m³ w 2023 roku. Najbardziej dynamiczny wzrost nastąpił po 2018 roku, co może być wynikiem poprawy dostępu do sieci wodociągowej, zwiększenia liczby mieszkańców korzystających z tej infrastruktury oraz zmieniających się nawyków konsumpcyjnych. Rosnące zużycie wody podkreśla konieczność dalszej rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej, aby zapewnić stabilny dostęp do wody przy jednoczesnym uwzględnieniu działań proekologicznych, takich jak promocja racjonalnego gospodarowania wodą. Długoterminowe planowanie zasobów wodnych będzie kluczowe dla utrzymania zrównoważonego rozwoju gminy i zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

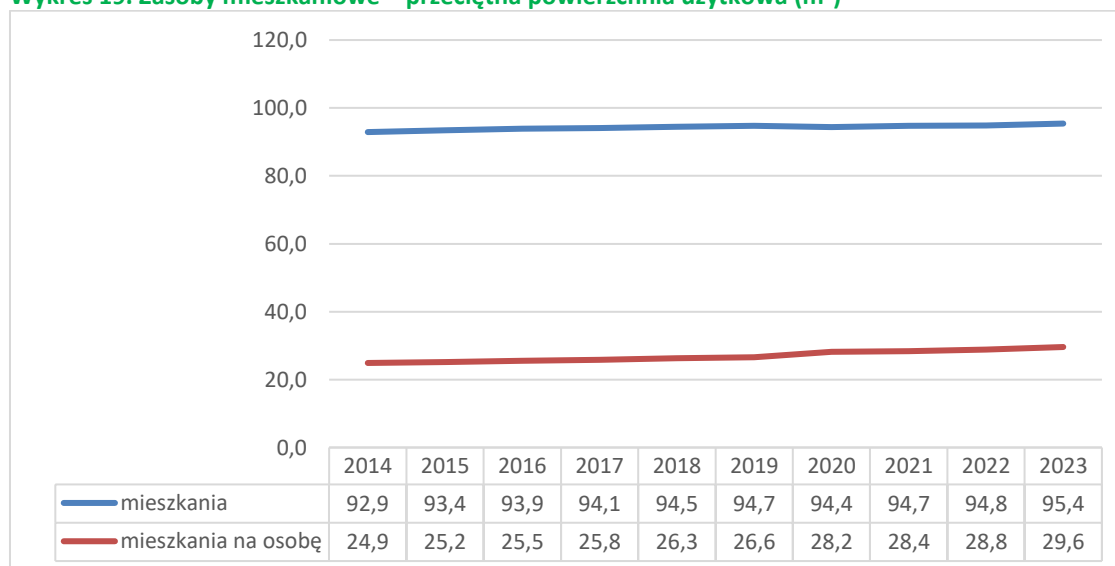
Wykres 18. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Obserwowany jest systematyczny wzrost zasobów mieszkaniowych, z 1 765 mieszkań w 2014 roku do 2 001 w 2023 roku. Szczególnie dynamiczny przyrost widoczny jest po 2018 roku, co może świadczyć o intensyfikacji inwestycji mieszkaniowych oraz rosnącym zainteresowaniu osiedlaniem się w gminie. Stały wzrost liczby mieszkań podkreśla rozwój infrastruktury mieszkaniowej w Gminie Lubań, co przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. Utrzymanie tego trendu wymaga dalszego wsparcia inwestycji mieszkaniowych, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej, takiej jak drogi, wodociągi, kanalizacja i obiekty użyteczności publicznej.

Wykres 19. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m²)

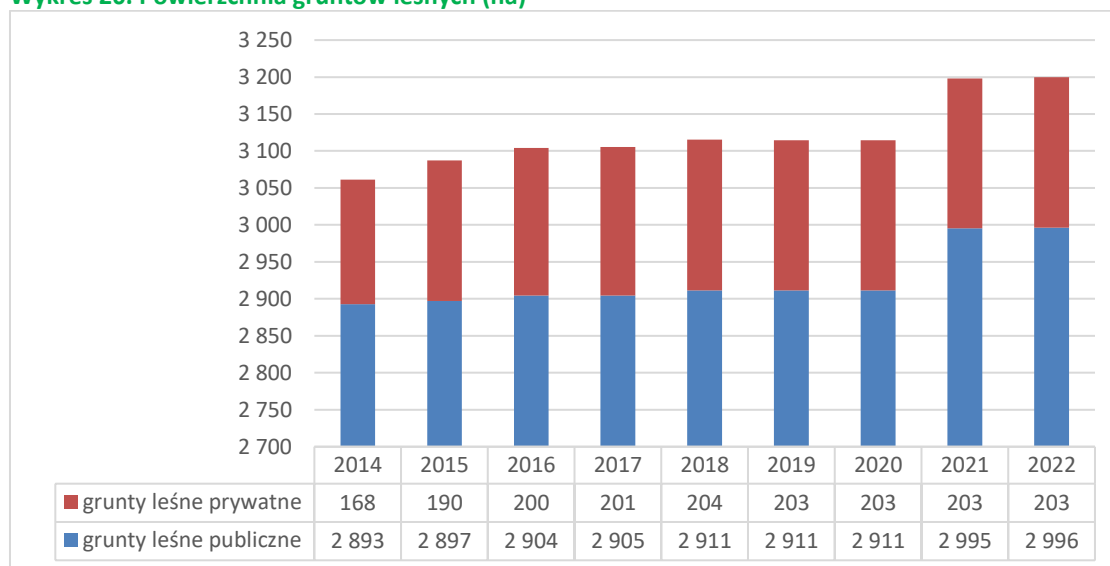

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane obrazują systematyczny wzrost wskaźnika powierzchni użytkowej na osobę, z 24,9 m² w 2014 roku do 29,6 m² w 2023 roku, co świadczy o poprawie warunków mieszkaniowych. Jednocześnie wielkość mieszkań również wykazuje stabilny wzrost, osiągając 95,4 m² na osobę w 2023 roku. Tendencje te podkreślają postęp w rozwoju infrastruktury mieszkaniowej oraz zwiększanie dostępności przestrzeni życiowej dla mieszkańców gminy. Dalsze działania w tym obszarze powinny koncentrować się na utrzymaniu tego pozytywnego trendu poprzez wspieranie inwestycji mieszkaniowych oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, aby sprostać rosnącym potrzebom lokalnej społeczności.

Wykres 20. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Finalny wykres przedstawia powierzchnię gruntów leśnych w Gminie Lubań w latach 2014–2022, z podziałem na grunty leśne publiczne i prywatne. Dane wskazują na niewielki, ale stały wzrost powierzchni gruntów leśnych, z 3 061 ha w 2014 roku do 3 199 ha w 2022 roku. Zdecydowaną większość tych gruntów stanowią lasy publiczne, których powierzchnia wzrosła z 2 893 ha w 2014 roku do 2 996 ha w 2022 roku. Powierzchnia lasów prywatnych również nieznacznie wzrosła, z 168 ha w 2014 roku do 203 ha w latach 2021–2022. Stały wzrost powierzchni gruntów leśnych, zwłaszcza publicznych, podkreśla znaczenie lasów jako istotnego elementu środowiska naturalnego gminy. Działania w tym obszarze powinny koncentrować się na ich ochronie, racjonalnym gospodarowaniu oraz zwiększaniu lesistości, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza, bioróżnorodności oraz ochrony przeciwpowodziowej.

2. Wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Lubań

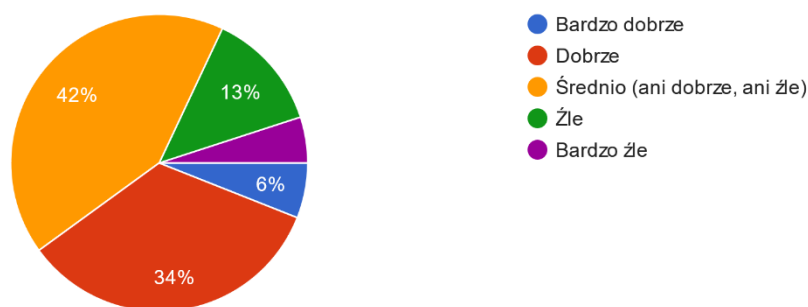
2.1. Ocena sfery społecznej

Zrealizowane badania ankietowe pozwoliły na zebranie opinii mieszkańców Gminy Lubań na temat procesów rozwojowych oraz kluczowych problemów i zadań wymagających realizacji. Ankieta objęła szeroki zakres zagadnień, w tym poczucie tożsamości lokalnej, potencjał rozwojowy, edukację oraz aktywność społeczną, uwzględniając czynniki mające wpływ na jakość życia mieszkańców. Wyniki badania, w połączeniu z analizą społeczno-ekonomiczną oraz analizą SWOT, stanowią fundament dla określenia celów strategicznych.

Badanie zostało przeprowadzone z wykorzystaniem techniki CAWI (Computer-Assisted Web Interview) w okresie od lipca do października 2024 roku. Respondenci wypełniali kwestionariusze online za pomocą formularzy Google Forms, a także formularzy papierowych, które przygotowano dzięki wsparciu pracowników Urzędu Gminy Lubań. Łącznie zebrano 100 ankiet, które, pomimo losowego charakteru i ograniczonej skali badania, dostarczają istotnych informacji sygnalizacyjnych.

Analiza wyników pozwoliła na identyfikację kluczowych obszarów wymagających szczególnej uwagi oraz sformułowanie rekomendacji i działań niezbędnych dla dalszego rozwoju. Zebrane dane dostarczają wartościowych informacji dotyczących poziomu zadowolenia mieszkańców z różnych aspektów infrastruktury społecznej i przestrzennej. Mogą one stanowić cenne wsparcie dla władz lokalnych w podejmowaniu decyzji ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców oraz rozwój Gminy Lubań.

Wykres 21. Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)

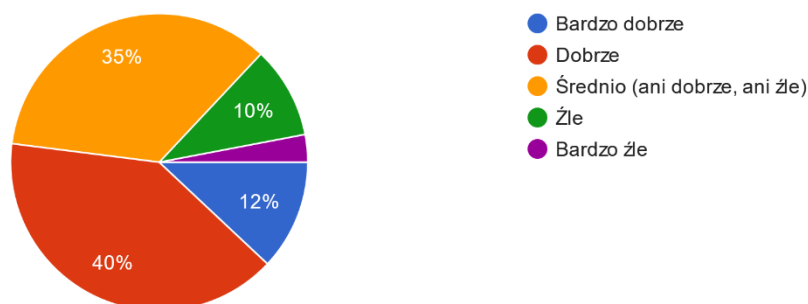

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największy odsetek respondentów, 42%, ocenił infrastrukturę na poziomie średnim, wskazując na konieczność dalszych działań w tym obszarze. Pozytywnie, czyli jako "dobrze" lub "bardzo dobrze," infrastrukturę oceniło łącznie 40% mieszkańców, co sugeruje, że część inwestycji spełnia oczekiwania społeczności. Natomiast 18% badanych wskazało negatywną ocenę ("źle" lub "bardzo źle"), co podkreśla potrzebę poprawy dostępności i jakości obiektów.

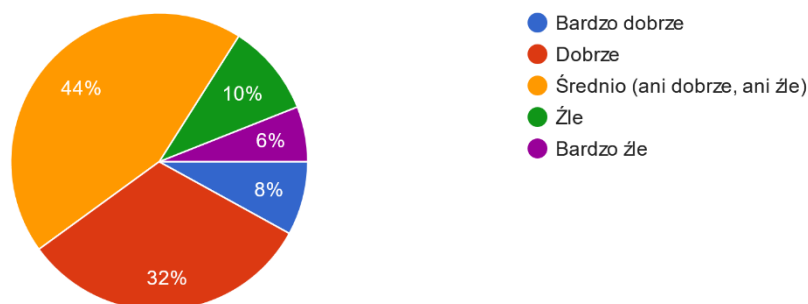
Wykres 22. Poziom edukacji podstawowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pozytywne oceny („bardzo dobrze” i „dobrze”) łącznie uzyskały 52%, co wskazuje na zadowolenie ponad połowy respondentów z jakości edukacji na poziomie podstawowym. Najwięcej badanych, 40%, oceniło poziom edukacji jako „dobry”, co podkreśla solidność oferowanego systemu edukacji. Oceny neutralne („średnio”) stanowiły 35%, co może wskazywać na obszary wymagające usprawnień. Tylko 13% respondentów wyraziło negatywną opinię („źle” lub „bardzo źle”). Wyniki te podkreślają potrzebę dalszego doskonalenia systemu edukacji poprzez inwestycje w infrastrukturę szkolną.

Wykres 23. Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)

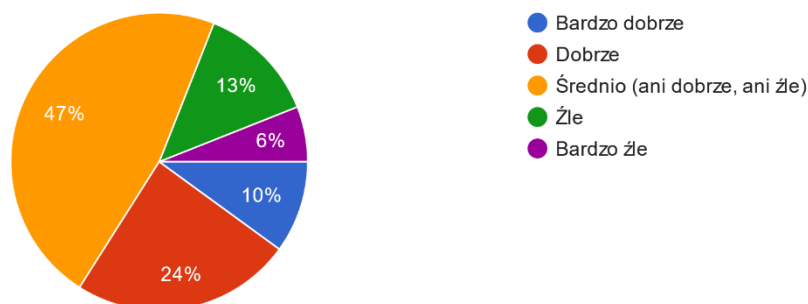

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największy odsetek respondentów (44%) ocenił dostęp do wiedzy jako „średni”, co sugeruje istnienie obszarów wymagających poprawy. Pozytywne oceny („bardzo dobrze” i „dobrze”) stanowią łącznie 40%, co świadczy o zadowoleniu znacznej części mieszkańców. Negatywne opinie („źle” i „bardzo źle”) wyraziło 16% badanych, wskazując na ograniczenia w infrastrukturze edukacyjnej i technologicznej. Wyniki te podkreślają potrzebę inwestycji w rozwój lokalnych bibliotek, szkoleń oraz zapewnienie lepszego dostępu do Internetu.

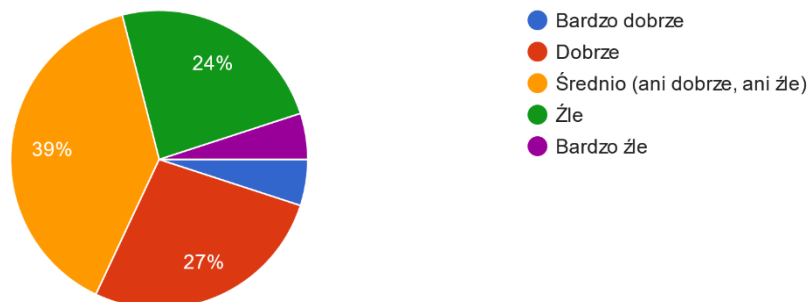
Wykres 24. Poziom pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Rozkład opinii wskazuje, że poziom pomocy społecznej wymaga usprawnień, ponieważ aż 47% respondentów ocenia go jako „średni”, a 19% negatywnie („źle” lub „bardzo źle”). Pozytywne opinie wyraziło 34% badanych, co sugeruje, że pewne aspekty funkcjonują poprawnie. Wyniki te podkreślają potrzebę zwiększenia efektywności działań wspierających, w szczególności w zakresie dostępności i adekwatności usług do potrzeb mieszkańców, aby podnieść jakość życia w gminie.

Wykres 25. Poziom aktywności społecznej na rzecz gminy

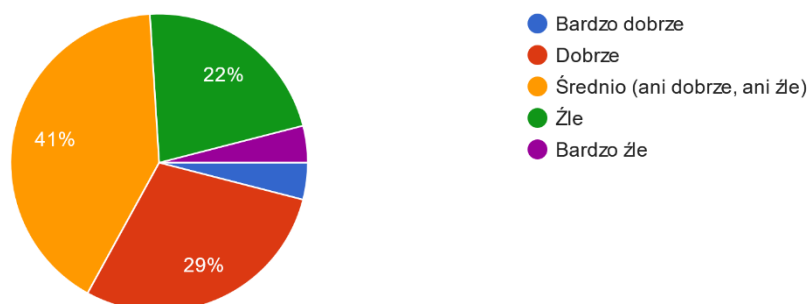

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena poziomu aktywności społecznej na rzecz gminy ujawnia, że największa grupa respondentów (39%) ocenia go jako „średni”. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło łącznie 32%, co wskazuje na ograniczoną, ale obecnie widoczną aktywność lokalnej społeczności. Negatywne opinie („źle” i „bardzo źle”) stanowią 29%, co podkreśla potrzebę intensyfikacji działań wspierających zaangażowanie mieszkańców w życie gminy. Wyniki te wskazują na konieczność budowy platform współpracy integrujących społeczność lokalną.

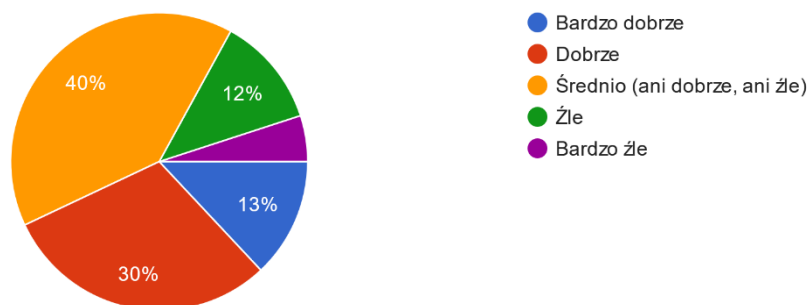
Wykres 26. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena funkcjonowania organizacji pozarządowych w Gminie Lubań wskazuje, że największa grupa respondentów (41%) postrzega ich działalność jako „średnią”. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło łącznie 33%, co sugeruje istnienie widocznych, ale ograniczonych efektów ich działań. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wskazało 26% badanych, co podkreśla potrzebę zwiększenia wsparcia dla organizacji pozarządowych, ich promocji oraz lepszej integracji z mieszkańcami.

Wykres 27. Poziom równouprawnienia

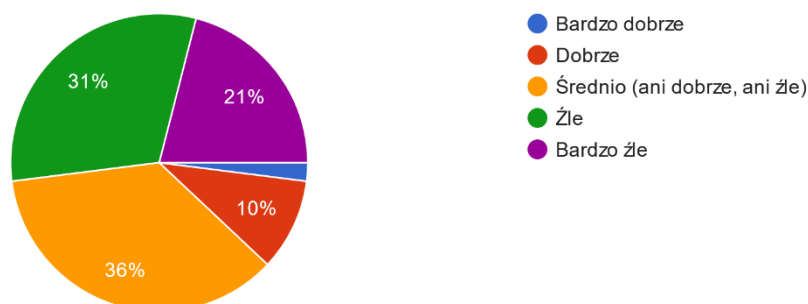

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największy odsetek respondentów (40%) postrzega poziom równouprawnienia jako „średni”. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło łącznie 43%, co sugeruje, że znaczna część mieszkańców dostrzega pewne działania w zakresie promowania równouprawnienia. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) stanowią 17%, wskazując na obszary wymagające usprawnień. Wyniki podkreślają potrzebę wzmocnienia działań w kierunku zwiększenia równości szans i ograniczania barier społecznych w gminie.

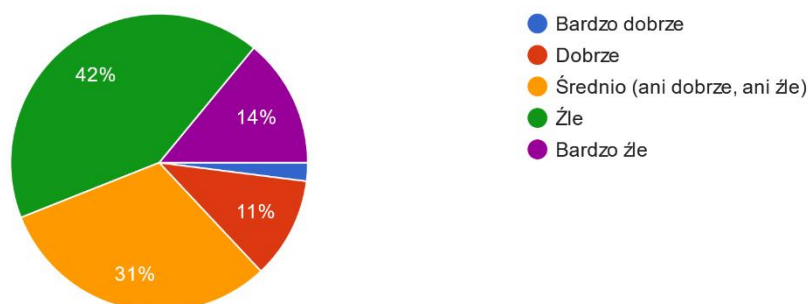
Wykres 28. Dostęp do opieki zdrowotnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceniając dostęp do opieki zdrowotnej, 36% respondentów uznało go za „średni”, co wskazuje na przeciętną satysfakcję mieszkańców z oferowanych usług. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) stanowią jedynie 12%, podczas gdy 52% badanych wyraziło ocenę negatywną („źle” lub „bardzo źle”). Wyniki te podkreślają pilną potrzebę poprawy dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych, szczególnie w obszarach mniej rozwiniętych, aby sprostać oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Wykres 29. Poziom profilaktyki zdrowotnej

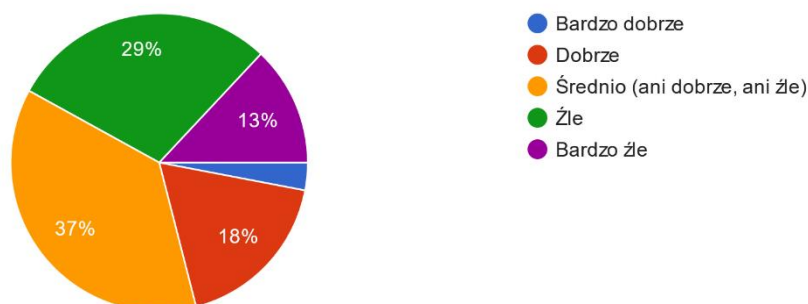

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny poziomu profilaktyki zdrowotnej wskazują, że największy odsetek respondentów (56%) ocenia ją negatywnie („źle” lub „bardzo źle”), co świadczy o istotnych brakach w tym obszarze. Tylko 31% badanych uznało działania profilaktyczne za „średnie”, a zaledwie 13% wyraziło pozytywne opinie („bardzo dobrze” lub „dobrze”). Wyniki te podkreślają potrzebę rozwoju programów profilaktycznych i edukacyjnych, które mogą przyczynić się do poprawy zdrowia mieszkańców.

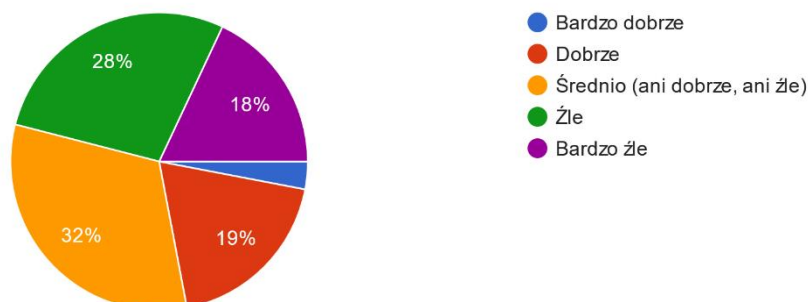
Wykres 30. Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki ankiety wskazują, że ułatwienia dla osób niepełnosprawnych w Gminie Lubań są oceniane w większości negatywnie. Aż 42% respondentów wyraziło opinię „źle” lub „bardzo źle”, co wskazuje na istotne braki w tym obszarze. Oceny „średnie” stanowią 37%, co sugeruje, że część działań jest realizowana, ale pozostaje niewystarczająca. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło jedynie 21% badanych. Wyniki te podkreślają konieczność działań związanych z poprawą dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 31. Możliwości spędzania czasu wolnego

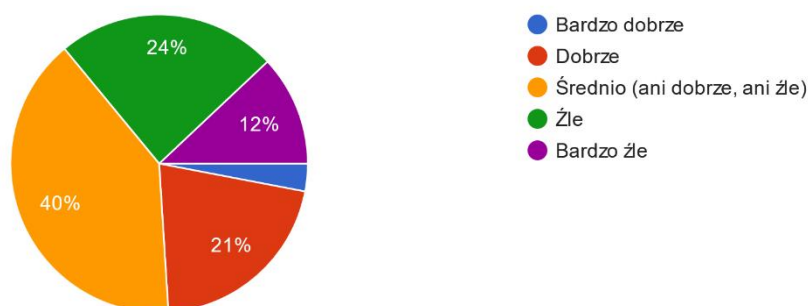

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceniając możliwości spędzania czasu wolnego w Gminie Lubań, 32% respondentów uznało je za „średnie”, co wskazuje na umiarkowaną satysfakcję mieszkańców. Negatywne opinie („źle” i „bardzo źle”) wyraziło aż 46% badanych, co podkreśla istotne braki w ofercie rekreacyjnej i kulturalnej. Pozytywne oceny („bardzo dobrze” i „dobrze”) uzyskały jedynie 22%, co wskazuje na ograniczone działania w tym zakresie. Wyniki te sugerują konieczność rozwinięcia infrastruktury rekreacyjnej oraz organizacji różnorodnych wydarzeń.

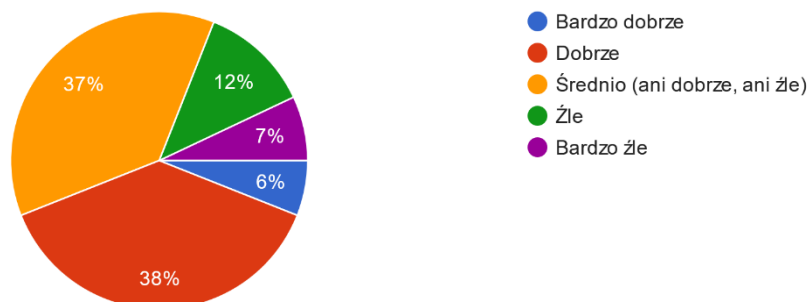
Wykres 32. Rozwój kultury (oferta kulturalna)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Oceny rozwoju kultury i oferty kulturalnej w Gminie Lubań wskazują, że 40% respondentów ocenia ją jako „średnią”, co odzwierciedla umiarkowane zadowolenie mieszkańców. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło łącznie 24%, co wskazuje na potrzebę poszerzenia oferty kulturalnej. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wynoszą 36%, podkreślając istotne braki w dostępności i jakości działań kulturalnych. Wyniki wskazują na konieczność zwiększenia inwestycji w infrastrukturę kulturalną.

Wykres 33. Poczucie ogólnego zadowolenia z życia

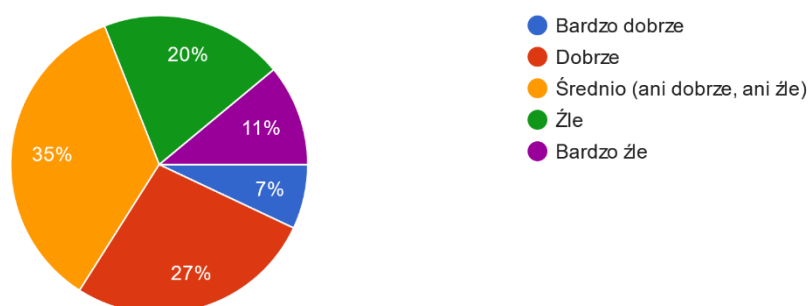

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Poczucie ogólnego zadowolenia z życia w Gminie Lubań wskazuje na umiarkowaną satysfakcję mieszkańców, gdzie 44% respondentów oceniło swoje zadowolenie pozytywnie. Opinie „średnie” wyraziło 37% badanych, co sugeruje przestrzeń do poprawy w różnych aspektach życia społecznego i gospodarczego. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wyniosły 19%, co podkreśla potrzebę bardziej zróżnicowanych działań wspierających jakość życia.

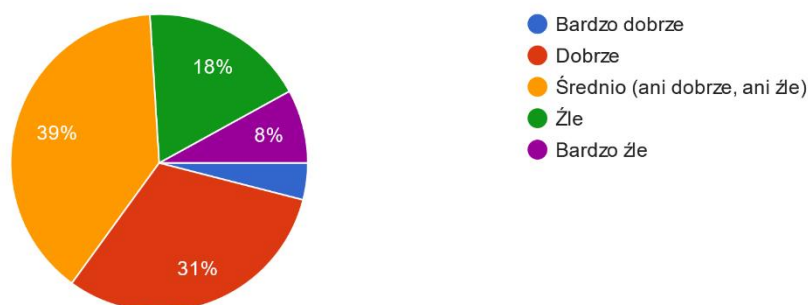
Wykres 34. Poziom życzliwości społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Poziom życzliwości społecznej w Gminie Lubań został oceniony jako „średni” przez 35% respondentów, co sugeruje, że mieszkańcy dostrzegają pewne braki w relacjach międzyludzkich. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) stanowią 34%, co wskazuje na obecność pozytywnych interakcji społecznych, choć wymagają one wzmocnienia. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wyraziło 31% badanych, co podkreśla potrzebę działań integracyjnych oraz wspierających budowanie więzi społecznych i atmosfery wzajemnego szacunku w lokalnej społeczności.

Wykres 35. Poziom tożsamości lokalnej

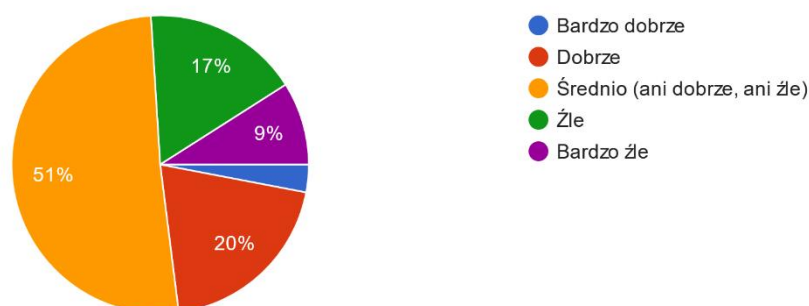

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena poziomu tożsamości lokalnej wskazuje, że 39% respondentów uznało ją za „średnią”, co może oznaczać umiarkowane poczucie przynależności do społeczności lokalnej. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło 35% mieszkańców, co pokazuje, że znacząca część społeczności identyfikuje się z gminą. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wyniosły 26%, co podkreśla potrzebę działań wzmacniających lokalną tożsamość, takich jak inicjatywy kulturalne, edukacyjne oraz integracyjne.

Wykres 36. Proces migracji zagranicznej mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

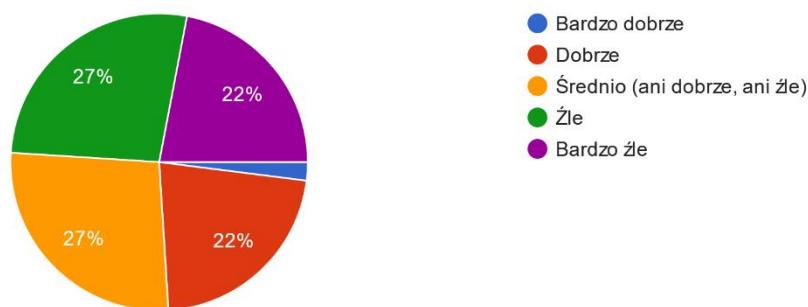
Oceny procesu migracji zagranicznej mieszkańców Gminy Lubań wskazują, że 51% respondentów określiło go jako „średni”. Pozytywne opinie („bardzo dobrze” i „dobrze”) wyraziło 23% badanych, co może świadczyć o umiarkowanym postrzeganiu możliwości migracyjnych. Negatywne oceny („źle” i „bardzo źle”) wyniosły 26%, podkreślając obawy części mieszkańców. Wyniki sugerują potrzebę analizowania motywacji migracyjnych oraz wsparcia dla osób planujących wyjazd lub powrót, by zrównoważyć te procesy.

2.2. Ocena sfery przestrzennej oraz infrastrukturalnej

Rozdział dotyczący oceny sfery przestrzennej oraz infrastrukturalnej koncentruje się na analizie kluczowych aspektów zagospodarowania przestrzennego i stanu infrastruktury technicznej w Gminie Lubań. Wnioski z tej części pozwalają zidentyfikować obszary wymagające interwencji oraz wskazać mocne strony, które mogą wspierać zrównoważony rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców.

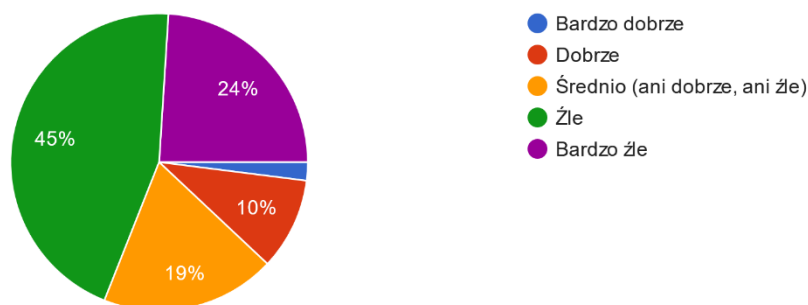
Wykres 37. Infrastruktura techniczna (media-wodociągi, kanalizacja, elektryfikacja, gazyfikacja, Internet)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki wskazują na zróżnicowane opinie mieszkańców na temat infrastruktury technicznej w gminie. Największy odsetek respondentów ocenił infrastrukturę jako „średnią” (27%) oraz „złą” (27%), co sygnalizuje potrzebę poprawy w zakresie dostępności i jakości takich usług jak wodociągi, kanalizacja, elektryfikacja czy gazyfikacja. Podobny odsetek respondentów ocenił infrastrukturę pozytywnie (24%) lub „bardzo źle” (22%), co podkreśla konieczność dalszych działań w tej sferze. Oceny negatywne stanowią 49%.

Wykres 38. Infrastruktura komunikacyjna (drogi gminne, chodniki, ścieżki rowerowe)

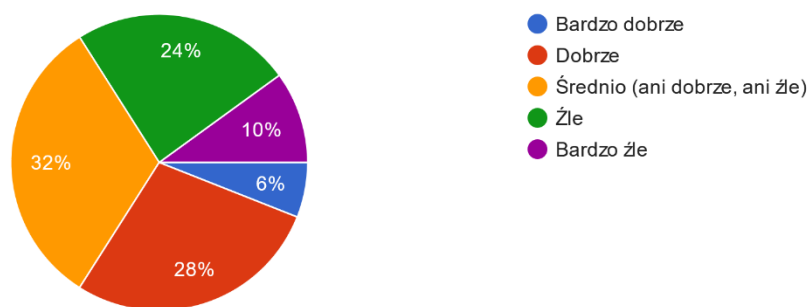

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena infrastruktury komunikacyjnej w Gminie Lubań wskazuje na przewagę negatywnych opinii. Największy odsetek respondentów (45%) ocenił infrastrukturę jako „złą,” a kolejne 24% jako „bardzo złą”, łącznie aż 69%. Jedynie 12% oceniło ją pozytywnie, a 19% jako „średnią.” Wyniki te wskazują na potrzebę pilnych działań modernizacyjnych i rozbudowy infrastruktury, w tym dróg gminnych, chodników oraz ścieżek rowerowych, w celu poprawy dostępności i bezpieczeństwa.

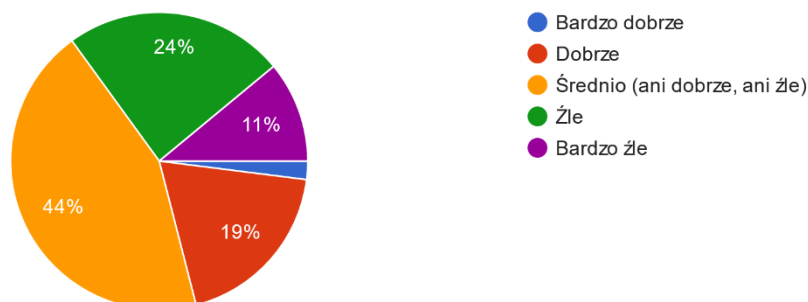
Wykres 39. Położenie gminy, dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena położenia gminy i dostępności komunikacyjnej jest zróżnicowana, z przewagą opinii średnich i negatywnych. Najwięcej respondentów (32%) oceniło ten aspekt jako „średni,” a kolejne 24% jako „zły”, „bardzo zły” to 10% odpowiedzi. Pozytywne oceny („bardzo dobrze” i „dobrze”) łącznie uzyskały 34%, co zwraca uwagę na wyzwania związane z poprawą dostępności komunikacyjnej i lepszym wykorzystaniem położenia gminy w strategii rozwoju regionalnego.

Wykres 40. Produkty, obiekty turystyczne

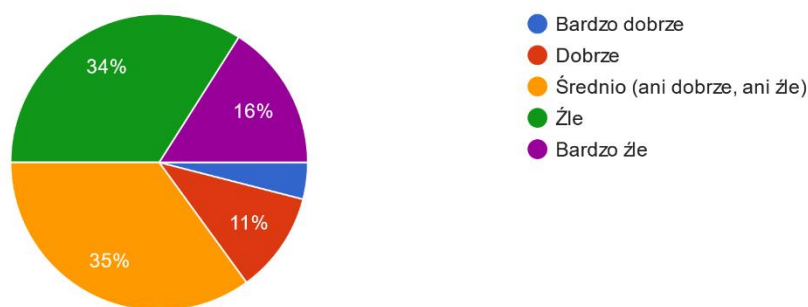

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Opinie dotyczące produktów i obiektów turystycznych w Gminie Lubań są zdominowane przez oceny średnie (44%) oraz negatywne („złe” – 24%, „bardzo złe” – 11%). Pozytywne oceny („dobrze” i „bardzo dobrze”) łącznie osiągnęły 21%. Wskazuje to na potrzebę rozwoju oferty turystycznej, poprawy jakości infrastruktury i promocji lokalnych atrakcji, aby lepiej wykorzystać potencjał turystyczny gminy w kontekście strategii rozwoju regionalnego.

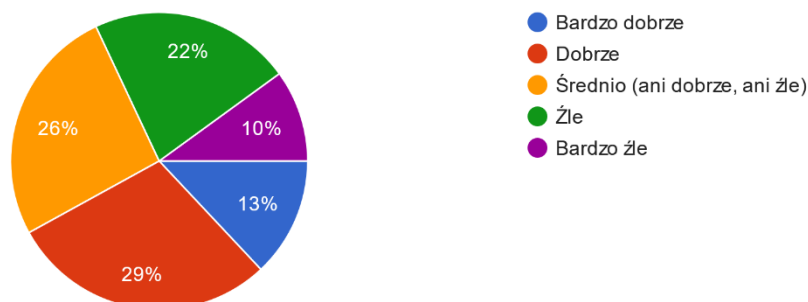
Wykres 41. Dostępność mieszkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Opinie na temat dostępności mieszkań w Gminie Lubań wskazują na dominację ocen negatywnych – „źle” (34%) i „bardzo źle” (16%), co sugeruje znaczący problem w tej sferze. Oceny neutralne („średnio”) osiągnęły 35%, a pozytywne („dobrze” – 11%, „bardzo dobrze” – 4%) są zdecydowanie mniej liczne. Wyniki te podkreślają konieczność zwiększenia dostępności mieszkań poprzez działania inwestycyjne i rozwój lokalnego rynku nieruchomości, co mogłoby poprawić komfort życia mieszkańców.

Wykres 42. Dostępność sklepów

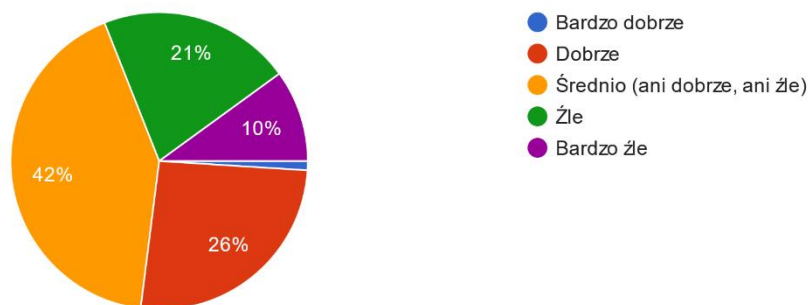

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena dostępności sklepów w Gminie Lubań jest zróżnicowana. Najwięcej ankietowanych wskazało ocenę „dobrze” (29%), a kolejne 26% określiło sytuację jako „średnią”. Negatywne opinie, „źle” i „bardzo źle”, uzyskały łącznie 32%, natomiast najwyższą ocenę „bardzo dobrze” przyznało 13% respondentów. Wyniki sugerują konieczność poprawy dostępności i różnorodności oferty handlowej, aby lepiej zaspokoić potrzeby mieszkańców.

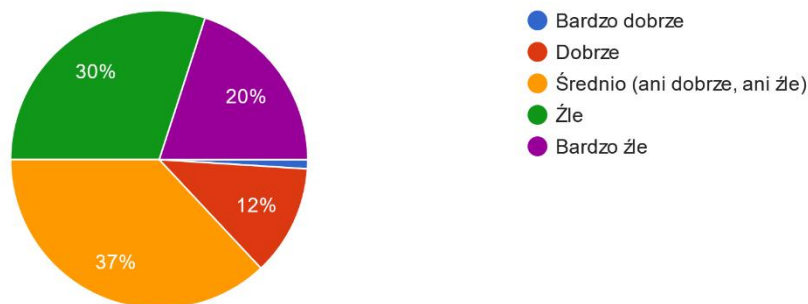
Wykres 43. Natężenie ruchu drogowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Z analizy natężenia ruchu drogowego wynika, że aż 42% respondentów ocenia je jako „średnie”, co wskazuje na umiarkowane obciążenie dróg. Oceny „dobrze” i „bardzo dobrze” uzyskały łącznie 27%, co świadczy o pozytywnej ocenie wśród części mieszkańców. Jednak 31% respondentów uważa natężenie ruchu za „złe” lub „bardzo złe”, co podkreśla potrzebę monitorowania ruchu i wdrażania rozwiązań poprawiających płynność oraz bezpieczeństwo komunikacji.

Wykres 44. Dostępność miejsc parkingowych

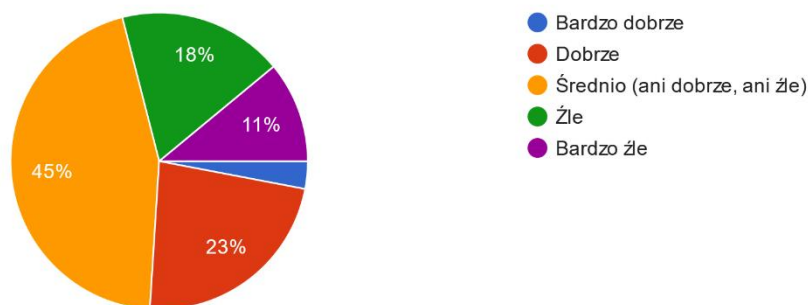

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dostępność miejsc parkingowych została oceniona jako „średnia” przez 37% respondentów, co wskazuje na umiarkowaną satysfakcję mieszkańców w tym zakresie. Jednocześnie aż 50% osób uznało dostępność za „złą” lub „bardzo złą”, co podkreśla istniejące trudności związane z parkowaniem. Pozytywne oceny („dobrze” i „bardzo dobrze”) uzyskały łącznie 13%, co sugeruje, że istnieją nieliczne lokalizacje, gdzie dostępność miejsc parkingowych jest zadowalająca.

Wykres 45. Ład przestrzenny w gminie

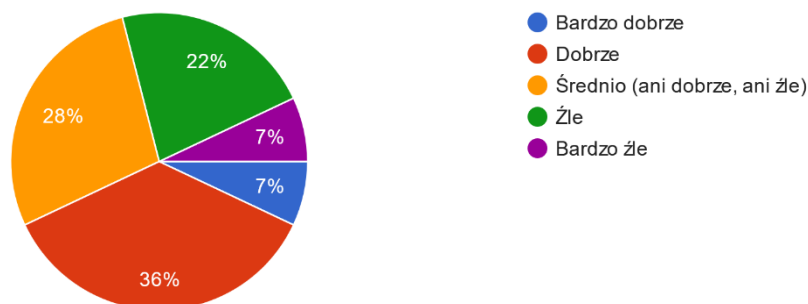
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Warto zauważyć, że 45% respondentów ocenia ład przestrzenny w gminie jako „średni”, co sugeruje istnienie przestrzeni do poprawy w zakresie zarządzania przestrzenią publiczną. Oceny negatywne („złe” i „bardzo złe”) osiągnęły łącznie 29%, co wskazuje na istotne wyzwania związane z chaosem przestrzennym lub nieprzemyślaną urbanizacją. Jednocześnie 26% respondentów ocenia ład przestrzenny pozytywnie („dobrze” i „bardzo dobrze”), co podkreśla konieczność wdrożenia bardziej efektywnych działań planistycznych.

2.3. Ocena sfery ekonomicznej oraz instytucjonalnej

W przeprowadzonym badaniu 36% respondentów oceniło walory i potencjał turystyczny gminy jako „dobrze”, co jest najbardziej popularną odpowiedzią, podczas gdy 28% uznało je za „średnie”. Oceny negatywne – „złe” (22%) i „bardzo złe” (7%) – łącznie stanowią 29%, co wskazuje na wyzwania w rozwoju turystyki. 7% oceniło potencjał jako „bardzo dobry”.

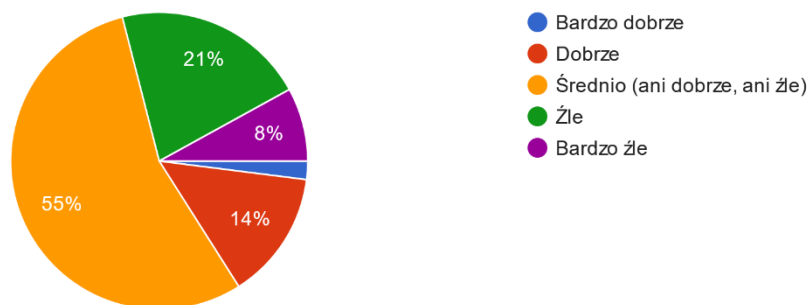
Wykres 46. Walory i potencjał turystyczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

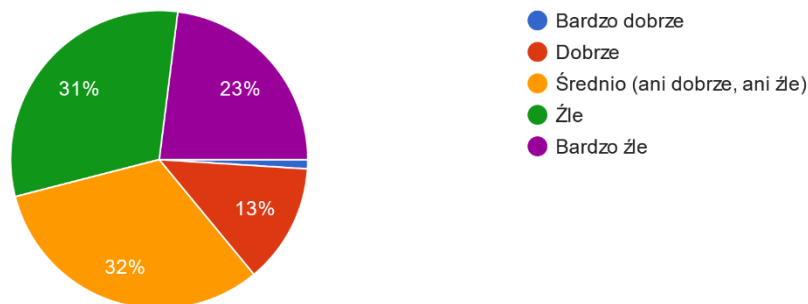
Wykres 47. Dochody mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Na podstawie wykresu dotyczącego dochodów mieszkańców można zauważyć, że większość respondentów, bo aż 55%, ocenia je jako średnie (ani dobre, ani złe). Kolejna grupa, stanowiąca 21%, uważa dochody za niskie, a 14% określa je jako dobre. Skrajne opinie wskazujące na bardzo dobre lub bardzo złe dochody wyrażono odpowiednio w 8% i 2% przypadków. Wskazuje to na dominację umiarkowanej oceny, z wyraźnym udziałem osób niezadowolonych, co wymaga uwzględnienia w strategii rozwoju.

Wykres 48. Ceny nieruchomości

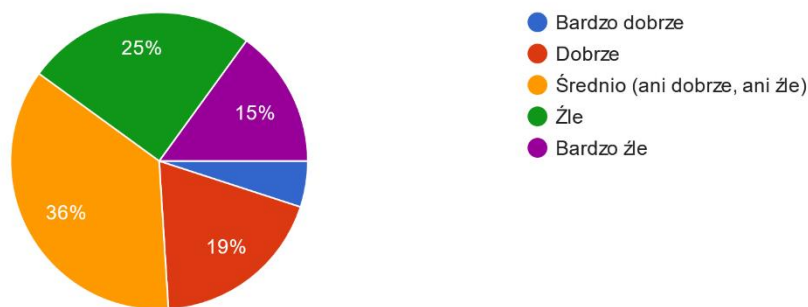

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena cen nieruchomości wskazuje, że największy odsetek respondentów, 32%, ocenia je jako średnie (ani dobre, ani złe). Z kolei 31% badanych uważa ceny za wysokie, a 13% za dobre. Skrajne opinie pojawiają się rzadziej – 23% ocenia ceny jako bardzo wysokie, a tylko 1% jako bardzo niskie. Wyniki te wskazują na zauważalne odczucie wysokich kosztów nieruchomości, co może wpływać na lokalne decyzje mieszkaniowe i inwestycyjne (54% ocen negatywnych).

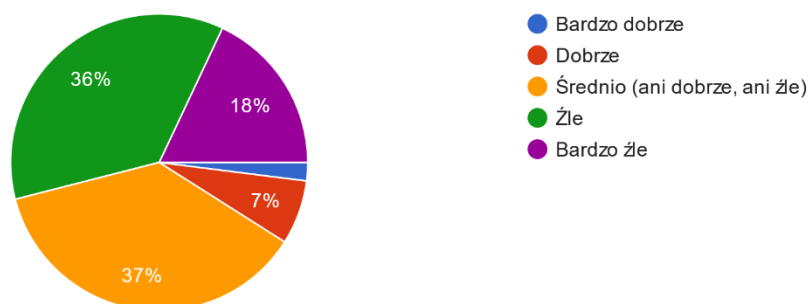
Wykres 49. Poziom posiadanych oszczędności

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wśród badanych 20% respondentów ocenia swoje oszczędności pozytywnie (19% dobrze + 5% bardzo dobrze), natomiast 40% ocenia je negatywnie (25% źle + 15% bardzo źle). Najwięcej, bo 36%, uznaje poziom oszczędności za średni (ani dobry, ani zły). Wyniki te wskazują na znaczną grupę osób, które odczuwają brak stabilności finansowej, co może wpływać na poziom życia i skłonność do inwestycji w gminie.

Wykres 50. Jakość rynku pracy

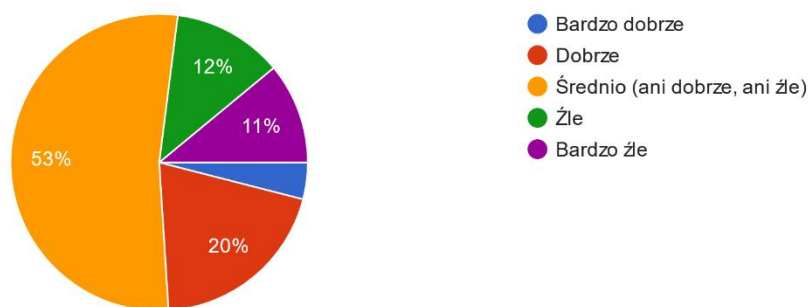

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Należy zauważyć, że tylko 9% respondentów ocenia jakość rynku pracy pozytywnie (2% bardzo dobrze, 7% dobrze), natomiast 54% wyraża opinie negatywne (36% źle, 18% bardzo źle). Największy odsetek, wynoszący 37%, uznaje sytuację na rynku pracy za średnią (ani dobrą, ani złą). Wyniki wskazują na przewagę negatywnych ocen, co może świadczyć o ograniczonych możliwościach zatrudnienia lub niezadowalających warunkach pracy w regionie.

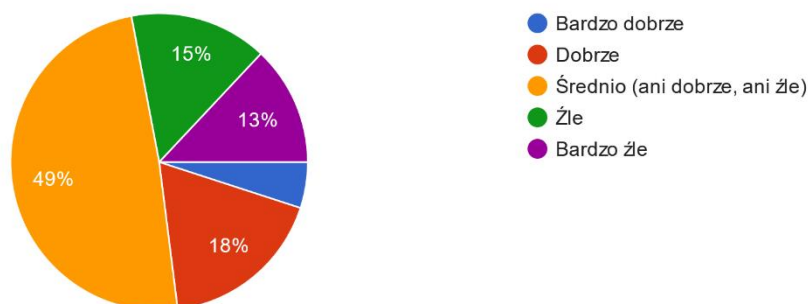
Wykres 51. Poziom bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Odnośnie do oceny poziomu bezrobocia pozytywne opinie stanowią 24% (4% bardzo dobrze i 20% dobrze), podczas gdy negatywne to 23% (12% źle i 11% bardzo źle). Odpowiedź „średnio” wskazało 53% respondentów, co stanowi największą grupę. Przewaga neutralnych ocen sugeruje, że problem bezrobocia nie jest jednoznacznie oceniany przez mieszkańców, ale pozostaje wyzwaniem dla lokalnych władz.

Wykres 52. Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej

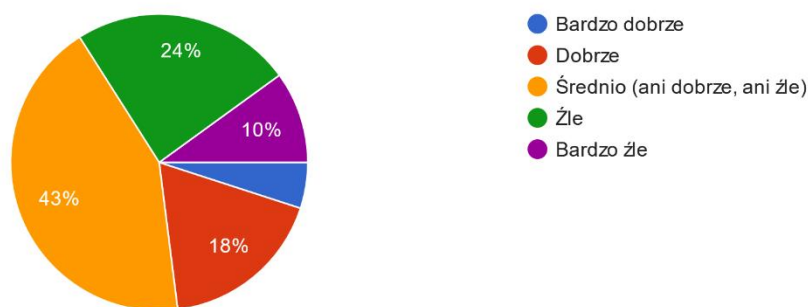

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W przypadku możliwości otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej pozytywne opinie stanowią 23% (5% bardzo dobrze i 18% dobrze), negatywne to 28% (15% źle, 13% bardzo źle), natomiast odpowiedź „średnio” wskazało 49% respondentów, co stanowi największą grupę. Przewaga ocen neutralnych sugeruje, że warunki prowadzenia biznesu w gminie są oceniane umiarkowanie, ale wymagają dalszych działań wspierających przedsiębiorczość.

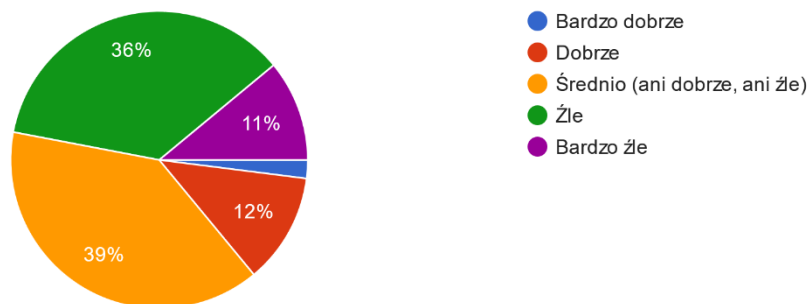
Wykres 53. Dostępność terenów inwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Odpowiedzi ankietowanych na temat dostępności terenów inwestycyjnych w Gminie Lubań wskazują, że 5% respondentów oceniło tę kwestię bardzo dobrze, a 18% – dobrze, co daje łącznie 23% ocen pozytywnych. Neutralne opinie wyraziło 43% respondentów, wskazując na przeciętną dostępność. Negatywne oceny, w tym „źle” i „bardzo źle”, stanowiły łącznie 34% (24% i 10%). Wyniki potwierdzają potrzebę zwiększenia działań w celu poprawy dostępności terenów inwestycyjnych i promocji ich atrakcyjności.

Wykres 54. Innowacyjność gospodarki

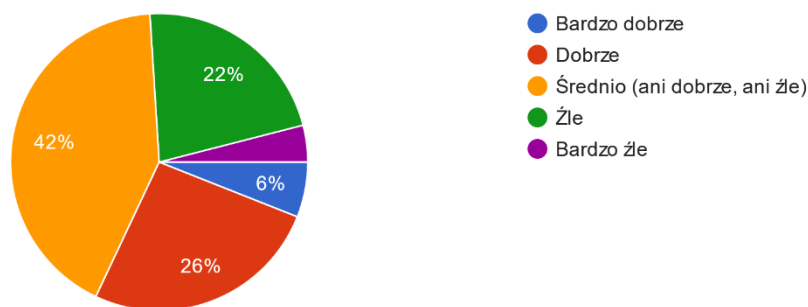

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki oceny innowacyjności gospodarki Gminy Lubań wskazują, że pozytywne opinie (bardzo dobre i dobre) stanowią łącznie 14% (2% bardzo dobre, 12% dobre). Neutralne oceny „średnio” zostały udzielone przez 39% respondentów, co wskazuje na umiarkowany poziom satysfakcji. Negatywne opinie wyraziło łącznie 47% ankietowanych, w tym 36% wskazało „źle” i 11% „bardzo źle”. Wyniki sugerują konieczność zwiększenia działań wspierających rozwój innowacji w lokalnej gospodarce.

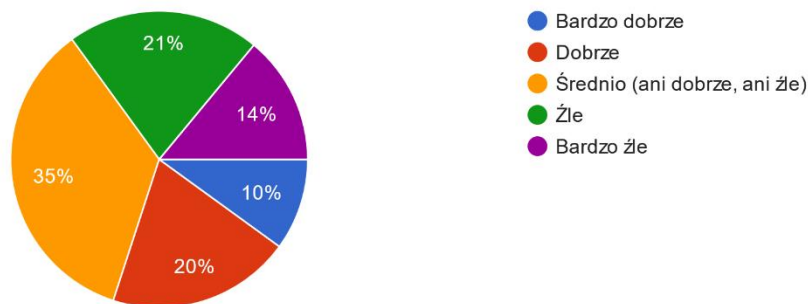
Wykres 55. Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Na wykresie dotyczącym satysfakcji z osiągnięć zawodowych 6% respondentów ocenia ją jako bardzo dobrą, a 26% jako dobrą, co łącznie stanowi 32% pozytywnych opinii. Odpowiedź średnio wybrało 42% badanych, natomiast negatywnie, wskazując na poczucie niezadowolenia, odpowiedziało 22% (źle) i 4% (bardzo źle), co razem daje 26%. Wyniki wskazują, że przeważa umiarkowane zadowolenie z pracy, choć odsetek niezadowolonych jest istotny i wymaga analizy przy planowaniu wsparcia zawodowego.

Wykres 56. Poczucie bezpieczeństwa publicznego

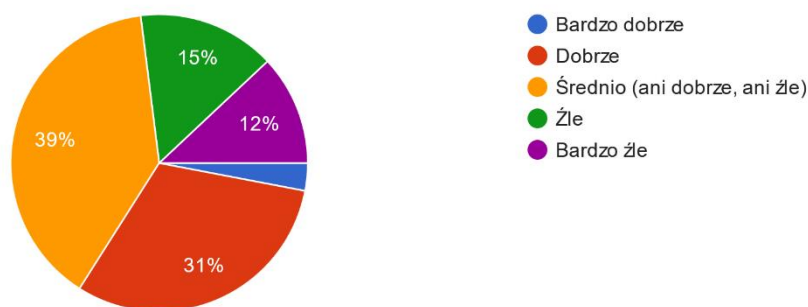

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W ramach ocen poczucia bezpieczeństwa publicznego 10% respondentów wskazało ocenę bardzo dobrą, a 20% dobrą, co łącznie daje 30% pozytywnych odpowiedzi. Odpowiedź średnio wybrało 35% badanych. Negatywne oceny stanowią 21% (źle) i 14% (bardzo źle), co razem daje 35%. Wyniki te wskazują na równowagę między umiarkowaną oceną bezpieczeństwa a znaczącym udziałem osób niezadowolonych, co sygnalizuje potrzebę działań poprawiających bezpieczeństwo.

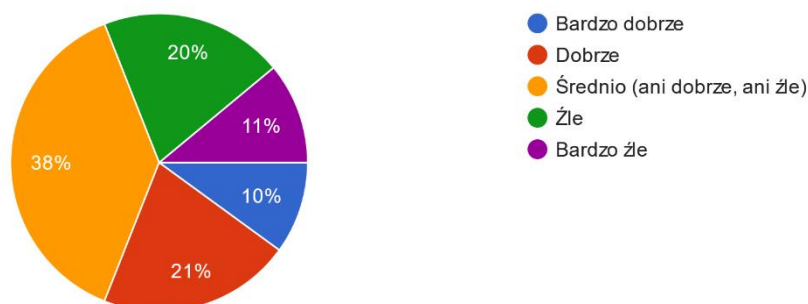
Wykres 57. Czystość, porządek i estetyka

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki dotyczące czystości, porządku i estetyki pokazują, że 3% respondentów ocenia ten aspekt bardzo dobrze, a 31% dobrze, co łącznie stanowi 34% pozytywnych wskazań. Najwięcej, bo 39%, uznało stan za średni. Negatywne opinie to 15% odpowiedzi źle oraz 12% bardzo źle, razem 27%. Wyniki wskazują na dominację umiarkowanej satysfakcji, jednak istotny odsetek ocen negatywnych sygnalizuje potrzebę poprawy w tym obszarze.

Wykres 58. Promocja gminy

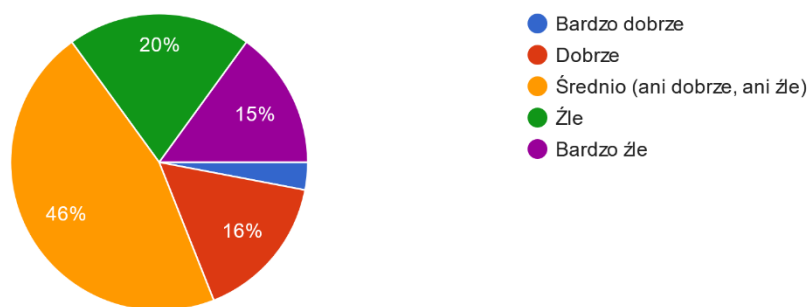

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W zakresie promocji gminy 10% respondentów oceniło ten obszar bardzo dobrze, a 21% dobrze, co łącznie daje 31% pozytywnych ocen. Największy odsetek, 38%, uznało promocję za przeciętną. Negatywne opinie stanowią łącznie 31%, z czego 20% oceniło ten obszar źle, a 11% bardzo źle. Wyniki te wskazują na potrzebę intensyfikacji działań promocyjnych, aby poprawić postrzeganie gminy przez mieszkańców. Przykładowe media społecznościowe do wykorzystania przy promocji gminy to Facebook, LinkedIn, Instagram, Tik Tok, YouTube, itd.

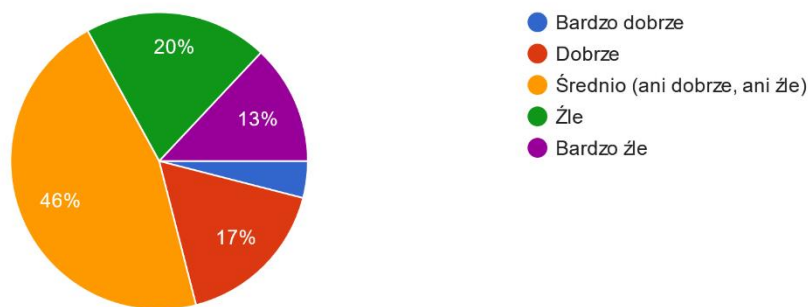
Wykres 59. Siła marki „Gmina Lubań” (rozpoznawalność marki, pozytywne skojarzenia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Rozpoznawalność i siła marki „Gmina Lubań” została oceniona pozytywnie przez 16% respondentów jako dobra oraz 3% jako bardzo dobra, co daje łącznie 19%. Największy odsetek, 46%, uznał ten obszar za przeciętny, wskazując na brak jednoznacznie silnych skojarzeń. Negatywne opinie stanowią 35%, z czego 20% ocenia markę gminy źle, a 15% bardzo źle. Wyniki sugerują konieczność wzmocnienia działań brandingowych w celu budowy bardziej rozpoznawalnego i pozytywnego wizerunku gminy.

Wykres 60. Jakość zarządzania kryzysowego

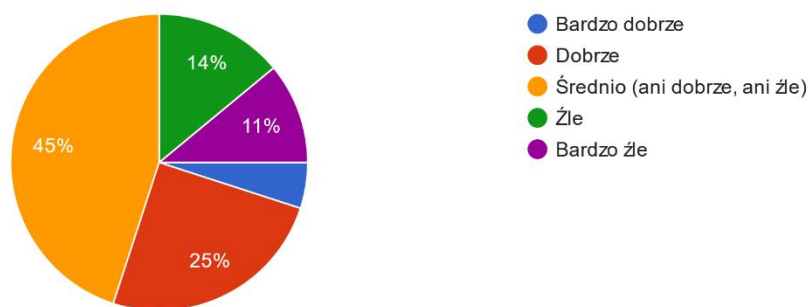

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość zarządzania kryzysowego została oceniona pozytywnie przez 17% respondentów jako dobra i 4% jako bardzo dobra, co łącznie stanowi 21%. Przeciętną ocenę wyraziło 46% badanych, co wskazuje na neutralne odczucia wobec tego obszaru. Negatywnie wypowiedziało się 33% respondentów, z czego 20% oceniło zarządzanie kryzysowe źle, a 13% bardzo źle. Wyniki wskazują na potrzebę poprawy w obszarze zarządzania kryzysowego, szczególnie poprzez zwiększenie skuteczności działań i komunikacji z mieszkańcami.

Wykres 61. Jakość gminnej administracji lokalnej

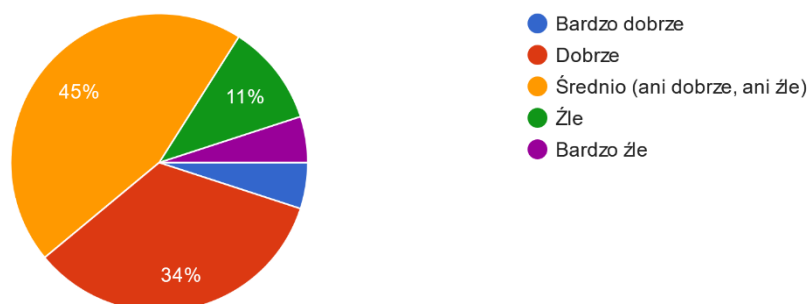
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość gminnej administracji lokalnej została oceniona pozytywnie przez 25% respondentów jako dobra i 5% jako bardzo dobra, co łącznie daje 30%. Neutralnie (średnio) oceniło ją 45% badanych. Negatywne opinie wyraziło 25% respondentów, z czego 14% oceniło ją źle, a 11% bardzo źle. Wyniki te sygnalizują potrzebę kontynuowania działań zmierzających do poprawy efektywności oraz jakości obsługi mieszkańców.

2.4. Ocena sfery środowiskowej

Ocenę stanu środowiska naturalnego w gminie jako „bardzo dobrą” zadeklarowało 5% respondentów, a „dobrą” – 34%, co daje łącznie 39% pozytywnych wskazań. Odpowiedź „średnio” wybrało 45% ankietowanych, co stanowi największą grupę, zaś oceny „źle” i „bardzo źle” uzyskały 11% i 5%, razem 16% ocen negatywnych. Dominują oceny średnie i pozytywne, co może wskazywać na zróżnicowane ale raczej dobre odczucia w kwestii jakości środowiska.

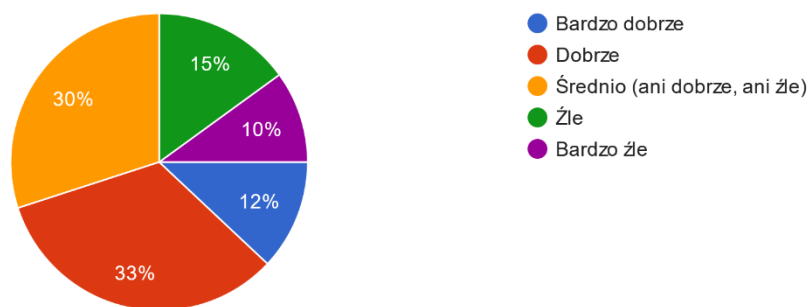
Wykres 62. Stan środowiska naturalnego ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

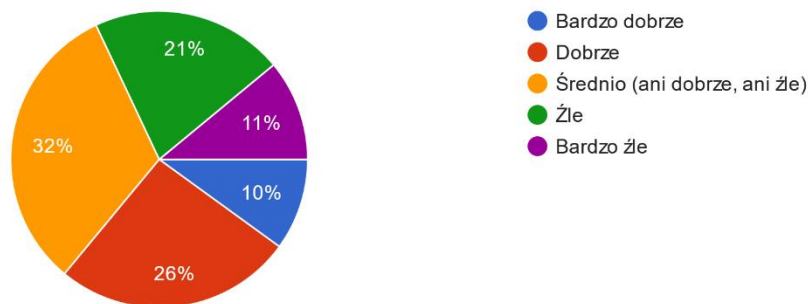
Wykres 63. Jakość powietrza

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jakość powietrza w gminie oceniona została pozytywnie przez 45% respondentów – 12% wskazało „bardzo dobrze”, a 33% „dobrze”. Natomiast 30% badanych oceniło ją jako „średnią”. Negatywne opinie zebrały 15% („źle”) i 10% („bardzo źle”), co łącznie daje 25% krytycznych ocen. Można zatem przyjąć profilaktycznie zasadność dalszych działań poprawiających jakość powietrza, takich jak modernizacja systemów grzewczych czy ograniczenie emisji spalin.

Wykres 64. Jakość wody

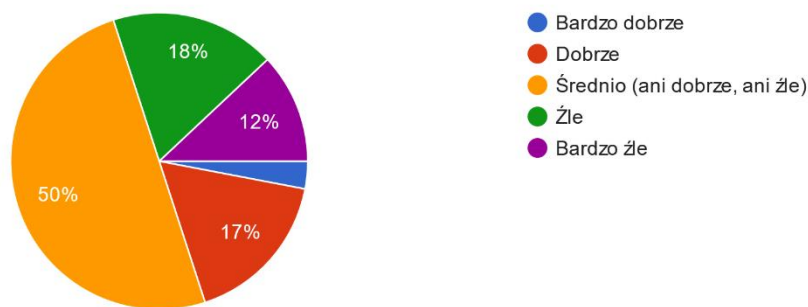

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pozytywnie jakość wody ocenia łącznie 36% respondentów (bardzo dobrze – 10%, dobrze – 26%). Neutralnie, czyli jako „średnią,” ocenia ją 32% osób. Natomiast oceny negatywne, uwzględniające odpowiedzi „źle” (21%) i „bardzo źle” (11%), stanowią łącznie 32%. Wyniki wskazują na potrzebę poprawy jakości wody w gminie, co stanowi jedno z kluczowych wyzwań w kontekście infrastruktury technicznej.

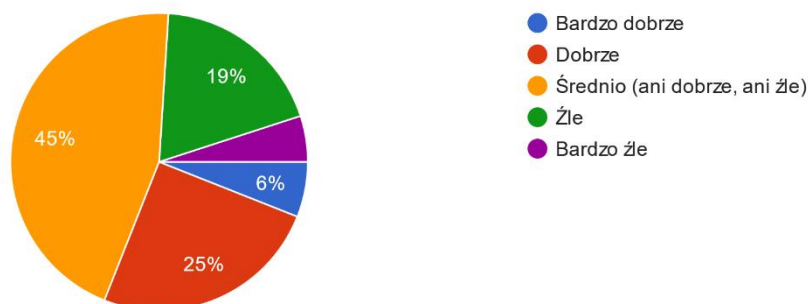
Wykres 65. Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez mieszkańców i samorząd

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zgodnie z wynikami, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ocenia pozytywnie łącznie 20% respondentów (bardzo dobrze – 3%, dobrze – 17%). Jako „średnie” określiło je 50% ankietowanych, co stanowi najwyższy odsetek. Negatywne opinie, w tym odpowiedzi „źle” (18%) i „bardzo źle” (12%), stanowią łącznie 30%. Dane te sugerują, że choć oceny są umiarkowane, istnieje przestrzeń do promocji i rozwoju zastosowań OZE na terenie gminy.

Wykres 66. Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje)

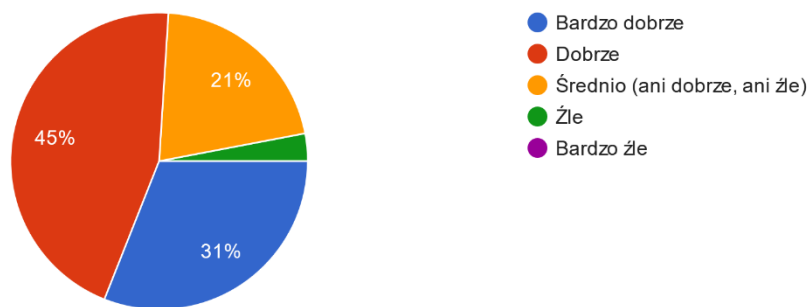

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W odniesieniu do przeanalizowanych ankiet, jakość produktów lokalnych pozytywnie oceniło 31% respondentów (bardzo dobrze – 6%, dobrze – 25%). Największa grupa, stanowiąca 45%, uznała ją za „średnią”. Negatywne opinie, w tym odpowiedzi „źle” (19%) i „bardzo źle” (5%), łącznie stanowią 24%. Wyniki wskazują na potrzebę promocji oraz dalszej poprawy jakości lokalnych produktów, co może zwiększyć ich atrakcyjność i wpływ na rozwój gospodarczy gminy i regionu. Produkty lokalne są ważne dla gminy, ponieważ wspierają tworzenie miejsca pracy i wzmacniają tożsamość lokalną.

Wykres 67. Uroki krajobrazu

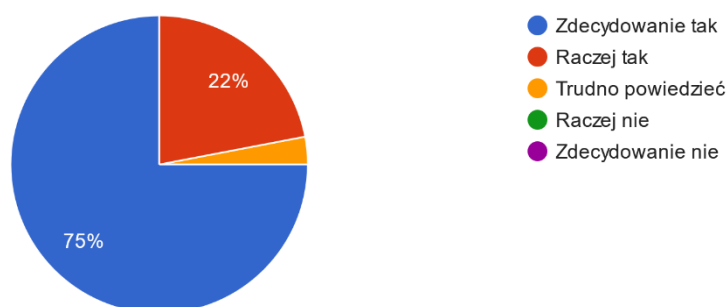
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pozytywne opinie na temat uroku krajobrazu wyraziło aż 76% respondentów (31% bardzo dobrze, 45% dobrze), co wskazuje na istotny atut gminy w kontekście walorów wizualnych i przyrodniczych. Ocenę średnią przyznało 21% ankietowanych, a negatywną jedynie 3% (źle). Wyniki podkreślają znaczenie ochrony i dalszego rozwoju krajobrazu jako kluczowego elementu atrakcyjności gminy dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów.

2.5. Pytania dotyczące rozwoju Gminy Lubań

Aż 97% respondentów wyraziło zainteresowanie rozwojem Gminy Lubań, w tym 75% zdecydowanie tak, a 22% raczej tak. Jedynie 3% uczestników badania nie było w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi, wskazując na trudność w ocenie. Zero negatywnych wskazań. Wyniki te jednoznacznie podkreślają silne zaangażowanie mieszkańców w przyszłość gminy i ich gotowość do wspierania inicjatyw prorozwojowych.

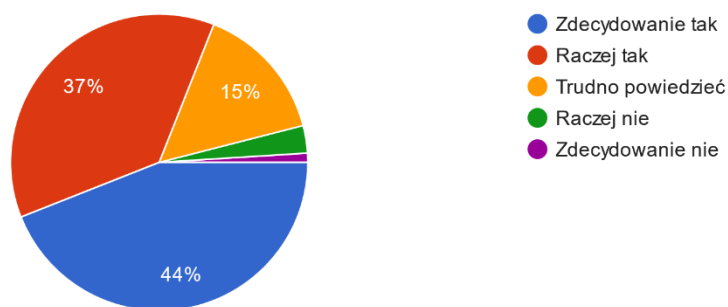
Wykres 68. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Lubań?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

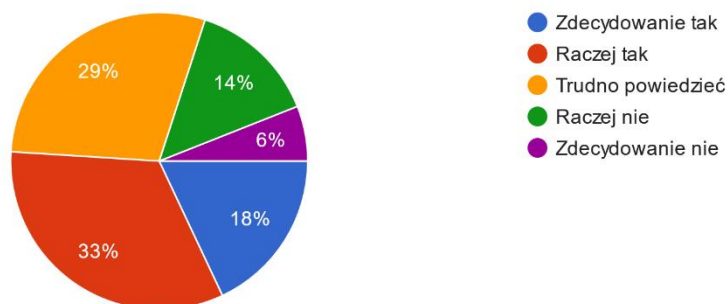
Wykres 69. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyniki wskazują, że aż 81% respondentów identyfikuje się z Gminą Lubań, z czego 44% zdecydowanie tak, a 37% raczej tak. Jedynie 15% badanych ma trudności z określeniem swojej tożsamości lokalnej, podczas gdy 4% wyraża brak identyfikacji (1% raczej nie, 1% zdecydowanie nie). Dane te pokazują silne poczucie więzi mieszkańców z gminą, co stanowi istotny czynnik wspierający budowanie spójnej społeczności lokalnej.

Wykres 70. Czy uważa Pan/i, że gmina rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?

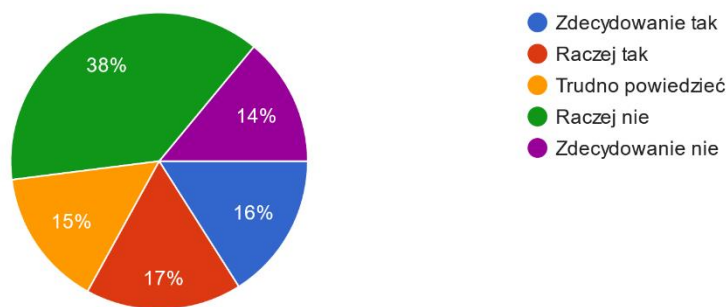

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Z analizy wynika, że 51% respondentów dostrzega rozwój gminy w ostatnich latach (18% zdecydowanie tak, 33% raczej tak). Neutralne podejście wyraża 29% mieszkańców, co wskazuje na brak jednoznacznej opinii w tej grupie. Negatywne stanowisko wyraziło 20% badanych, z czego 14% raczej nie, a 6% zdecydowanie nie. Wyniki te pokazują, że większość mieszkańców ocenia rozwój gminy pozytywnie, choć widoczne są również głosy krytyczne. Warto zauważyć, że stosunkowo wysokie wskazania neutralne mogą świadczyć o potrzebie lepszego informowania społeczności o podejmowanych działaniach.

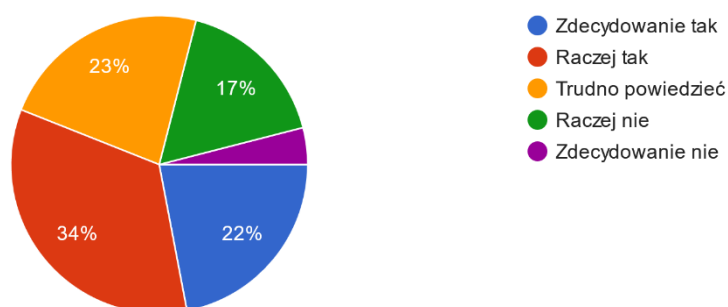
Wykres 71. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Lubań?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Warto odnotować, że 52% badanych uważa, że nie ma wpływu na to, co dzieje się w gminie, w tym 14% wskazuje na odpowiedź „zdecydowanie nie”, a 38% „raczej nie”. Pozytywne przekonanie o swoim wpływie wyraziło 33% respondentów (16% „zdecydowanie tak” i 17% „raczej tak”). Neutralne stanowisko zajęło 15% badanych, wskazując na trudność w ocenie. Wysoki odsetek osób odczuwających brak wpływu może sygnalizować potrzebę większego zaangażowania mieszkańców w konsultacje społeczne i procesy decyzyjne. Tworzenie przestrzeni do dialogu mogłoby wzmocnić poczucie współuczestnictwa.

Wykres 72. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Lubań?

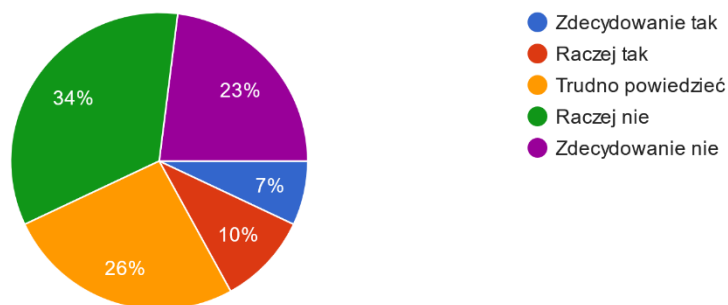

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 56% respondentów wyraziło zadowolenie z mieszkania w Gminie Lubań, z czego 22% wskazało „zdecydowanie tak”, a 34% „raczej tak”. Neutralną opinię wyraziło 23% badanych, zaś 21% jest niezadowolonych, w tym 17% „raczej nie”, a 4% „zdecydowanie nie”. Pozytywne wyniki zatem dominują, ale gmina powinna podjąć działania poprawiające jakość życia, aby jeszcze wzmocnić satysfakcję mieszkańców i ich przywiązanie do miejsca zamieszkania.

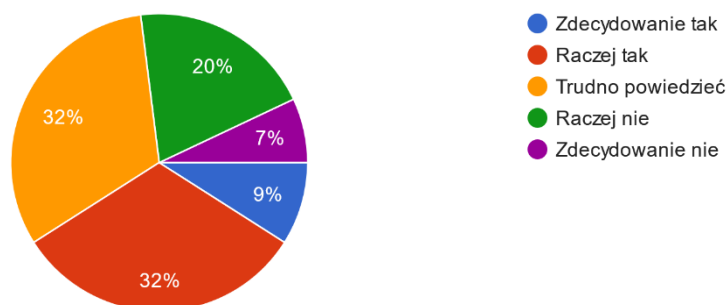
Wykres 73. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wśród badanych 57% nie planuje w przyszłości przeprowadzki do innej gminy, w tym 34% odpowiedziało „raczej nie”, a 23% „zdecydowanie nie”. Przeprowadzkę rozważa 17% badanych, z czego 7% wskazało „zdecydowanie tak”, a 10% „raczej tak”. Neutralne stanowisko zajmuje 26% respondentów. Wyniki wskazują na stosunkowo wysoką stabilność osadniczą, choć zauważalny odsetek neutralnych i pozytywnych deklaracji migracji wymaga działań utrzymujących mieszkańców w gminie.

Wykres 74. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Lubań jako miejsce do życia?

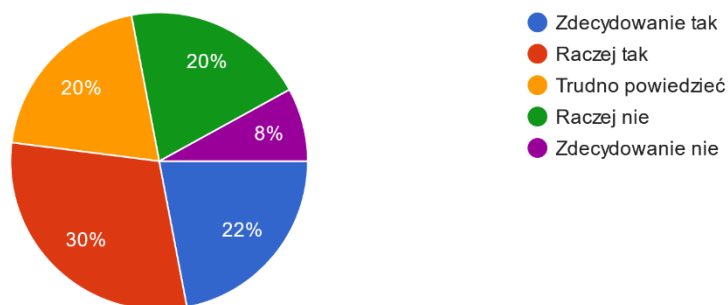

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Można zaznaczyć, że 41% respondentów poleciłoby Gminę Lubań jako miejsce do życia, z czego 9% odpowiedziało „zdecydowanie tak”, a 32% „raczej tak”. Przeciwnego zdania jest 27% badanych, w tym 7% wybrało „zdecydowanie nie”, a 20% „raczej nie”. Neutralnie wypowiedziało się 32% ankietowanych. Wyniki wskazują na umiarkowane zadowolenie mieszkańców z gminy, co może sugerować potrzebę dalszych działań promocyjnych i poprawy jakości życia w celu zwiększenia pozytywnego odbioru.

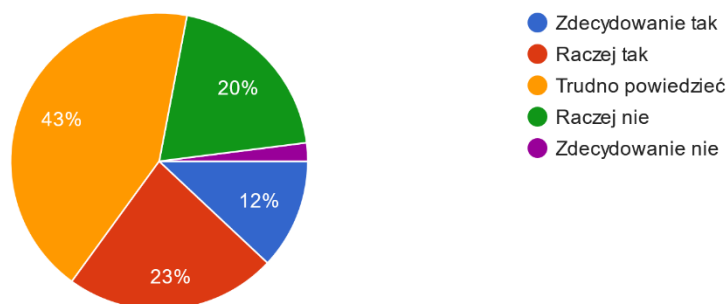
Wykres 75. Czy Gmina Lubań jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wśród badanych 52% uważa, że Gmina Lubań posiada znaczący potencjał rozwojowy – 22% zdecydowanie to potwierdza, a 30% raczej się z tym zgadza. Odmienne zdanie wyraża 28% badanych, w tym 8% wskazuje „zdecydowanie nie”, a 20% „raczej nie”. Neutralną opinię prezentuje 20% ankietowanych. Wyniki sugerują, że większość mieszkańców dostrzega możliwości rozwoju gminy, jednak pewna część społeczności jest sceptyczna, co może wskazywać na potrzebę lepszego wykorzystania zasobów i komunikacji strategicznej.

Wykres 76. Czy jakość życia w Gminie Lubań poprawi się w najbliższych latach?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

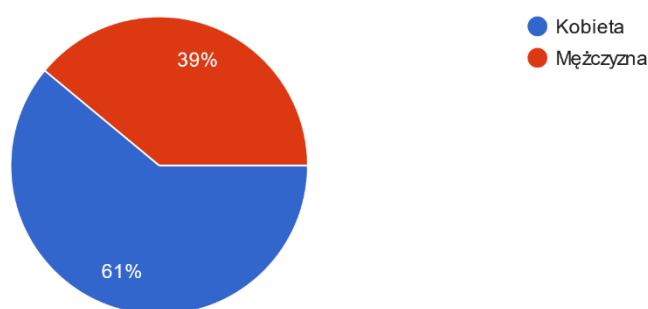
W nawiązaniu do wyników, 35% mieszkańców Gminy Lubań przewiduje poprawę jakości życia w najbliższych latach – 12% zdecydowanie tak, a 23% raczej tak. Neutralną opinię wyraża największa grupa, wynosząca 43%. Jednocześnie 20% respondentów wskazuje na brak takiej perspektywy, z czego 2% zdecydowanie się z tym nie zgadza. Wyniki te pokazują umiarkowany optymizm wśród mieszkańców, ale jednocześnie wskazują na potrzebę działań wzmacniających wiarę społeczności w przyszłe zmiany na lepsze.

2.6. Charakterystyka respondentów

Analiza struktury płci respondentów wskazuje na dominację kobiet, które stanowią 61% badanych, podczas gdy mężczyźni stanowią 39%. Taki rozkład może sugerować większą aktywność kobiet w wyrażaniu opinii na temat lokalnej społeczności i jej rozwoju. Może to także wynikać z zainteresowania tematyką badania wśród kobiet. Taka proporcja płci pozwala jednak na stosunkowo reprezentatywne spojrzenie na opinie mieszkańców obu grup.

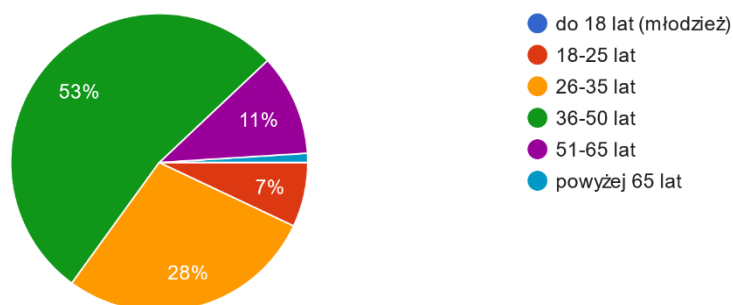
Wykres 77. Płeć respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Struktura wiekowa respondentów wskazuje, że dominującą grupą są osoby w wieku 36–50 lat, które stanowią 53% badanych. Kolejną znaczącą grupą są osoby w wieku 26–35 lat (28%). Mniejszy udział mają osoby w wieku powyżej 65 lat (11%). Taki rozkład sugeruje, że badanie w największym stopniu odzwierciedla opinie aktywnej zawodowo i społecznie grupy mieszkańców, co może wpływać na wyniki związane z rozwojem gminy.

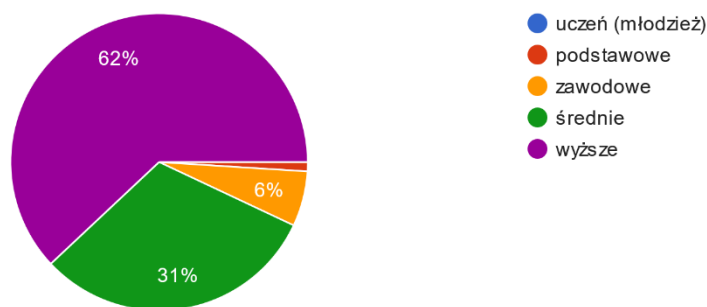
Wykres 78. Wiek respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

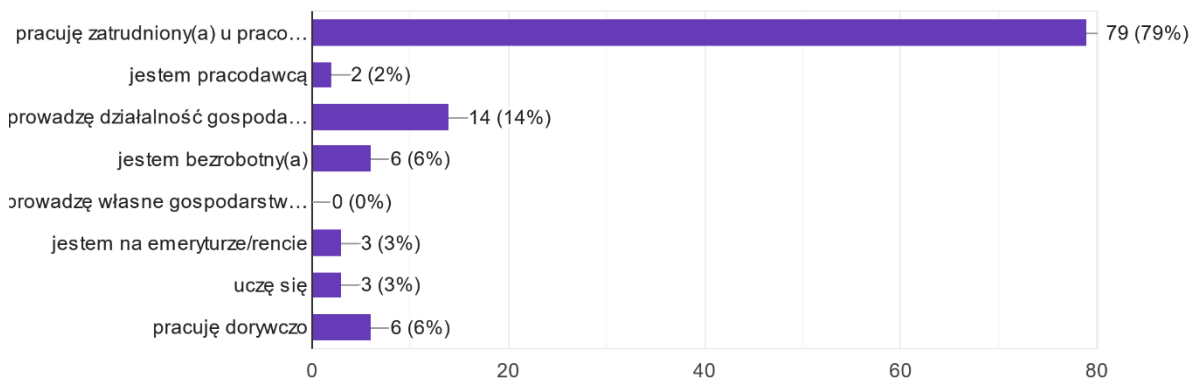
Wykres 79. Wykształcenie respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wykształcenie respondentów wskazuje na dominację osób z wyższym wykształceniem, które stanowią aż 62% badanych. Kolejną grupą są osoby z wykształceniem średnim (31%), natomiast najmniejszy odsetek reprezentują osoby z wykształceniem podstawowym (6%). Praktyczny brak odpowiedzi od uczniów i osób z wykształceniem zawodowym wskazuje na znikomy udział tych grup w badaniu.

Wykres 80. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aktywność zawodowa respondentów wskazuje, że zdecydowana większość (79%) pracuje jako osoby zatrudnione u pracodawcy. Pozostałe grupy to osoby prowadzące działalność gospodarczą (14%), osoby bezrobotne oraz pracujące dorywczo (po 6%). Najmniejszą reprezentację stanowią pracodawcy (2%), osoby na emeryturze/rentnie oraz uczący się (każda z tych grup stanowi 3%). Brak wskazań przez biorących udział w badaniu na prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego.

3. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy, rekomendacje

Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych oraz analiza sfery przestrzennej, infrastrukturalnej i społeczno-ekonomicznej Gminy Lubań pozwalają na wyciągnięcie kilku kluczowych wniosków i sformułowanie rekomendacji w celu dalszego rozwoju gminy:

- respondenci generalnie pozytywnie oceniają swoje życie w Gminie Lubań. Aż 97% ankietowanych wskazało, że zależy im na rozwoju gminy, co świadczy o wysokim poziomie zaangażowania społecznego i poczucia tożsamości lokalnej. Niemniej jednak część respondentów wskazuje na brak pełnego zadowolenia z jakości życia, co wymaga dalszej analizy i działań w zakresie poprawy kluczowych obszarów,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna, w tym jakość dróg, dostępność ścieżek rowerowych i chodników, spotkała się z mieszanymi ocenami. Większość mieszkańców uważa te aspekty za średnie lub słabe, co wskazuje na konieczność dalszych inwestycji. Infrastruktura techniczna, szczególnie wodociągi, kanalizacja, gazyfikacja i dostęp do Internetu, wymaga modernizacji, aby lepiej spełniać potrzeby mieszkańców i inwestorów,
- badania pokazują, że innowacyjność gospodarki oraz dostępność terenów inwestycyjnych są oceniane umiarkowanie pozytywnie, jednak istnieje przestrzeń do poprawy. Jedynie niewielki odsetek respondentów uważa gminę za miejsce o wysokim potencjale rozwojowym, co sugeruje konieczność przyciągania inwestorów poprzez tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
- oferta kulturalna i rekreacyjna, podobnie jak jakość produktów lokalnych, są ważnymi elementami wyróżniającymi Gminę Lubań. Chociaż oceniane są pozytywnie, należy rozwijać te aspekty, aby przyciągnąć więcej turystów i wzmocnić poczucie tożsamości lokalnej. Rozwój promocji produktów lokalnych mógłby dodatkowo wspierać lokalną gospodarkę i tworzyć nowe miejsca pracy,
- jakość powietrza i wody w gminie, podobnie jak działania na rzecz wykorzystywania OZE, zostały ocenione przeciętnie. Wyniki wskazują, że mieszkańcy oczekują większego zaangażowania w ochronę środowiska oraz inwestycji w czyste technologie. Wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i wdrażanie nowych rozwiązań OZE mogą stanowić odpowiedź na te potrzeby,

- rekomenduje się zwiększenie nakładów na modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym wodociągów, kanalizacji i gazyfikacji, oraz poprawę jakości dróg i chodników. Warto także uwzględnić rozwój infrastruktury rowerowej, aby wspierać aktywny tryb życia mieszkańców i zrównoważony transport,
- w celu przyciągnięcia inwestorów i rozwoju gospodarczego należy stworzyć dedykowane programy wsparcia dla przedsiębiorców, takie jak ulgi podatkowe (w miarę możliwości), uproszczenie procedur administracyjnych oraz promocja dostępnych terenów inwestycyjnych. Warto również rozważyć organizację wydarzeń promujących lokalny biznes,
- Gmina może zainwestować w szerszym zakresie w promocję swoich walorów krajobrazowych, kulturowych i lokalnych produktów. Organizacja festiwali, targów lokalnych i wydarzeń kulturalnych może zwiększyć atrakcyjność regionu zarówno dla turystów, jak i mieszkańców,
- zaleca się wprowadzenie programów edukacyjnych promujących proekologiczne postawy oraz inwestycje w odnawialne źródła energii, które mogłyby być wdrażane przez samorząd oraz mieszkańców. Warto również rozważyć działania mające na celu poprawę jakości powietrza i wody w regionie,
- aby zwiększyć poczucie wpływu mieszkańców na sprawy gminy, warto wprowadzić mechanizmy partycypacyjne, takie jak konsultacje społeczne, budżet obywatelski czy regularne spotkania z mieszkańcami.

4. Analiza SWOT Gminy Lubań

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) to narzędzie, które umożliwia ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na organizację lub projekt. W przypadku strategii rozwoju gminy, analiza SWOT pozwala zidentyfikować mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia, z którymi gmina może się spotkać. Dzięki tej analizie, władze lokalne mogą podejmować bardziej świadome decyzje dotyczące rozwoju, inwestycji i zarządzania zasobami.

Elementy analizy SWOT są następujące. Strengths (Mocne strony). Są to wewnętrzne atuty gminy, które dają jej przewagę nad innymi jednostkami terytorialnymi. Mogą to być np. atrakcyjna lokalizacja, dobra infrastruktura, zasoby naturalne, wykwalifikowana siła robocza czy stabilna sytuacja finansowa. Mocne strony pomagają gminie w realizacji strategii i przyciąganiu inwestorów.

Weaknesses (Słabe strony). To wewnętrzne wady lub obszary wymagające poprawy. Mogą obejmować niski poziom usług publicznych, niewystarczającą infrastrukturę, ograniczone zasoby finansowe, brak wykwalifikowanych pracowników czy problemy społeczne. Zrozumienie słabych stron jest kluczowe, aby gmina mogła skutecznie pracować nad ich eliminacją lub ograniczeniem ich wpływu.

Opportunities (Szanse). Są to czynniki zewnętrzne, które mogą pomóc w rozwoju gminy. Mogą to być np. nowe programy rządowe, dostęp do funduszy unijnych, zmiany demograficzne, rozwój technologii, inwestycje prywatne czy wzrost popytu na konkretne usługi lub produkty. Gmina powinna zidentyfikować i wykorzystać te szanse do wspierania swojego rozwoju.

Threats (Zagrożenia). To zewnętrzne czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na gminę. Zagrożenia mogą obejmować zmiany legislacyjne, kryzysy ekonomiczne, konkurencję ze strony sąsiednich gmin, starzenie się populacji, zmiany klimatyczne czy ryzyko utraty kluczowych inwestorów. Wykrycie zagrożeń na wczesnym etapie pozwala gminie na podjęcie działań prewencyjnych.

W tym miejscu należy wyjaśnić, dlaczego analiza SWOT, nawet w uproszczonej formie, jest ważna w strategii rozwoju gminy. Wspomniana analiza dostarcza relatywnie pełnego obrazu aktualnej sytuacji gminy, zarówno pod kątem jej mocnych stron, które można

wykorzystać, jak i słabych, które wymagają poprawy. Dzięki temu władze gminy mogą lepiej zrozumieć, w jakim miejscu znajduje się ich jednostka terytorialna.

Zrozumienie mocnych i słabych stron gminy oraz identyfikacja szans i zagrożeń pozwala na opracowanie zrównoważonej i realistycznej strategii rozwoju. Gmina może skoncentrować się na wykorzystaniu swoich atutów i szans, jednocześnie minimalizując wpływ słabości i zagrożeń. Dzięki analizie SWOT gmina może lepiej alokować dostępne zasoby (finansowe, ludzkie, infrastrukturalne) w sposób, który maksymalizuje szanse na osiągnięcie założonych celów. W ten sposób możliwe jest skoncentrowanie się na obszarach o największym potencjale. SWOT pozwala także na identyfikację długofalowych trendów, które mogą wpłynąć na rozwój gminy. Dzięki temu możliwe jest opracowanie strategii, która nie tylko reaguje na aktualne wyzwania, ale również uwzględnia przyszłe szanse i zagrożenia.

Analiza zagrożeń w ramach SWOT umożliwia gminie identyfikację potencjalnych problemów, zanim staną się one rzeczywistością. Dzięki temu można opracować odpowiednie plany awaryjne lub środki zaradcze, minimalizując ryzyko negatywnych skutków dla rozwoju gminy. Dzięki analizie SWOT gmina może zidentyfikować swoje unikalne mocne strony, które dają jej przewagę nad innymi gminami, np. w przyciąganiu inwestorów czy turystów. Może to obejmować nie tylko infrastrukturę czy zasoby naturalne, ale także specyficzne kompetencje czy lokalne inicjatywy.

Proces analizy SWOT może być realizowany we współpracy z mieszkańcami, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami społecznymi. Włączenie różnych grup interesariuszy w proces planowania pozwala na lepsze zrozumienie ich potrzeb i oczekiwań, a także buduje poczucie współodpowiedzialności za rozwój gminy. Należy podkreślić, że analiza SWOT Gminy Lubań powstała w oparciu o partycypacyjne podejście, przy zaangażowaniu mieszkańców oraz lokalnych liderów.

Podsumowując, analiza SWOT jest narzędziem, które pozwala gminie lepiej zrozumieć swoją sytuację, wykorzystać nadarzające się okazje oraz minimalizować ryzyka związane z zagrożeniami. W efekcie staje się kluczowym elementem przy opracowywaniu efektywnych i realistycznych strategii rozwoju.

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Lubań

Mocne strony	Słabe strony
• atrakcyjne położenie gminy • dobry poziom układu komunikacyjnego, drogowego i kolejowego • rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych • bliskość głównych dróg i autostrady A4 • atrakcyjne walory naturalne przyrodniczo-krajobrazowe w tym cenne przyrodniczo-objęte ochroną prawną: pomnik przyrody - cis henrykowski, pomnik przyrody-dąb w Pisarzowicach, „glinianki” w Nawojowie Łużyckim (powierzchniowy pomnik przyrody), aleja lipowa w Jałowcu oraz liczne potencjalne formy ochrony przyrody m.in. uroczysko Złoty Stok, w Nawojowie Łużyckim, dolina potoku Luciąż, aleja dębowa Uniegoszcz-Radostów, stare glinianki w Radogoszczy, las konwaliowy, kompleks stawów „Głębocko”, itp., liczne zespoły pałacowo-parkowe (np. Radostów Średni, Jałowiec, Pisarzowice) i kościoły (np. w Jałowcu, Kościelniku, Mściszowie, Radostowie Średnim, Nawojowie Łużyckim) • przebiegające przez gminę drogi o znaczeniu wojewódzkim • wysoki wskaźnik odnowionych dróg • charakterystyka gminy rolniczej – znaczny udział użytków rolnych • walory krajobrazowe i przyrodnicze (Przedgórze Izerskie) • wysoki stopień zwodociągowania gminy • dobrze rozwinięta sieć dystrybucji energii elektrycznej • dobre zaplecze kulturalne dla mieszkańców (światlice) • relatywnie niskie koszty nieruchomości na terenach wiejskich • dobrze rozwinięta baza sportowa (m.in. sala gimnastyczna przy ZSP w Radostowie Średnim) • duża ilość organizacji pozarządowych • zasoby złóż i kopalin zwłaszcza bazaltu • dobra jakość gleb • rozwój ekologicznych źródeł energii odnawialnej • duży udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	• niski stan skanalizowania gminy • niedobór placówek żłobkowych, przedszkolnych i rekreacyjnych • niewystarczająca ilość obiektów małej infrastruktury • brak ścieżek rowerowych, pieszych • brak podstawowych usług medycznych • niedostateczny stan rowów melioracyjnych • zły stan części infrastruktury drogowej • brak chodników wzdłuż dróg • niewystarczająca ilość miejsc parkingowych • brak rozwoju budownictwa socjalnego i komunalnego • niewystarczające przystosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych • niewystarczający dostęp mieszkańców do szerokopasmowego Internetu • zbyt małe środki na aktywność społeczną • przestarzała baza informatyczna w instytucjach publicznych • niewystarczające nakłady na działalność kulturalną • brak znaczącego, lokalnego kapitału inwestycyjnego • niezadowalający stan transportu zbiorowego • duże rozproszenie i rozdrobnienie gospodarstw rolnych • brak uzbrojenia terenów pod budownictwo i tereny inwestycyjne • brak atrakcyjnych miejsc pracy • niewystarczające wykorzystanie turystycznych walorów przyrodniczych • ograniczone możliwości wsparcia dla przedsiębiorców lokalnych • niewystarczający poziom współpracy międzysektorowej • problemy w zakresie przyciągania młodych rodzin do osiedlania się • wysokie koszty eksploatacji i rozbudowy infrastruktury komunalnej • relatywnie niski poziom innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw
Szanse	Zagrożenia

• perspektywa finansowa Unii Europejskiej 2021-2027 • korzystna sytuacja na rynku pracy, niski wskaźnik bezrobocia • pozyskiwanie nowych mieszkańców • wzrost zamożności mieszkańców • potencjał do rozwoju agroturystyki • rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii • współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego i członkostwo w Stowarzyszeniu LGD „Partnerstwo Izerskie” • zapotrzebowanie na różne formy aktywności fizycznej • większe zapotrzebowanie na rozwój rolnictwa ekologicznego • programy wspierające rolnictwo, • promocja jednostek samorządu terytorialnego • doradztwo w zakresie założenia i prowadzenia działalności gospodarczej • moda na zamieszkanie na wsi (slow life), • adaptacja zabytkowych i atrakcyjnych architektonicznie obiektów do celów gospodarczych (pałace, kuźnie, młyny), • zwiększenie współpracy z gminami ościennymi oraz partnerami zagranicznymi w zakresie działań na rzecz ochrony środowiska • możliwość rozwoju drobnej przedsiębiorczości i usług pozarolniczych	• utrzymujące się negatywne trendy demograficzne – ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • migracja młodzieży do większych miast i za granicę • nieustanne zmiany przepisów prawa • spadek natężenia ruchu turystycznego i jego sezonowość • brak dobrej i skutecznej polityki społecznej • wzrost negatywnych zjawisk pogodowych – klęski żywiołowe • brak regulacji rzek, potoków i zbiorników retencyjnych, zagrożenie powodziowe • niemożność sprzedaży nadwyżek z gospodarstw rolnych • konkurencja towarów z zagranicy • rosnące koszty utrzymania infrastruktury • niezadowalający stan powietrza • niska subwencja oświatowa z budżetu państwa • niezadowalające zróżnicowanie oferty kulturalnej • braki w infrastrukturze turystycznej • możliwe ograniczenie wysokości środków zewnętrznych z budżetu UE • sytuacja geopolityczna wpływająca na gospodarkę lokalną (inflację, ceny paliw, itp.) • niepewna sytuacja na rynku energetycznym
--	---

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Lubań

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT dla Gminy Lubań można sformułować kilka wniosków. Gmina Lubań dysponuje wieloma istotnymi atutami, które mogą wspierać jej rozwój. Atrakcyjne położenie geograficzne i dobre połączenia drogowe oraz kolejowe, w tym bliskość autostrady A4, stwarzają możliwości dla rozwoju transportu i logistyki. Walory przyrodnicze i krajobrazowe, takie jak liczne formy ochrony przyrody oraz zabytkowe zespoły pałacowo-parkowe, mogą stać się fundamentem dla rozwoju turystyki oraz agroturystyki. Gmina posiada również rozwiniętą sieć dróg gminnych i powiatowych oraz wysoką jakość gleb, co sprzyja rozwojowi rolnictwa, zwłaszcza ekologicznego. Dodatkowym atutem jest wysoki stopień zwodociągowania i dobrze rozwinięta sieć energetyczna, co ułatwia dostarczanie niezbędnych usług dla mieszkańców i przedsiębiorstw. Mocną stroną jest także aktywna społeczność lokalna, wspierana przez liczne organizacje pozarządowe.

Pomimo licznych zalet, Gmina Lubań boryka się z istotnymi wyzwaniami. Niski stan skanalizowania oraz brak podstawowych usług medycznych stanowią poważne

ograniczenia w jakości życia mieszkańców. Braki w infrastrukturze, takie jak niewystarczająca liczba placówek żłobkowych i przedszkolnych, brak ścieżek rowerowych oraz miejsc rekreacyjnych, wpływają negatywnie na atrakcyjność gminy dla młodych rodzin i potencjalnych nowych mieszkańców. Problemy z dostępem do szerokopasmowego Internetu oraz przestarzała baza informatyczna w instytucjach publicznych ograniczają rozwój cyfryzacji i innowacyjności. Ponadto brak rozwoju budownictwa socjalnego i komunalnego, zły stan części infrastruktury drogowej oraz brak wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców mogą hamować rozwój gospodarczy gminy.

Gmina Lubań może skorzystać z wielu możliwości zewnętrznych. Perspektywa finansowa Unii Europejskiej 2021-2027 stwarza szanse na pozyskanie środków na rozwój infrastruktury, ochronę środowiska oraz rozwój lokalnych inicjatyw gospodarczych. Rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii może przynieść korzyści w postaci zrównoważonego rozwoju i oszczędności energii. Wzrost zapotrzebowania na rolnictwo ekologiczne oraz możliwości rozwoju agroturystyki mogą stać się ważnymi kierunkami rozwoju gminy. Dodatkowo współpraca z gminami ościennymi oraz partnerami zagranicznymi, a także moda na „slow life” mogą wspierać migrację nowych mieszkańców, zwłaszcza osób poszukujących spokoju na terenach wiejskich.

Do głównych zagrożeń należy ujemny przyrost naturalny oraz migracja młodzieży do większych miast i za granicę, co może prowadzić do dalszego starzenia się społeczeństwa. Negatywne zjawiska pogodowe, w tym zagrożenia powodziowe, wynikające z braku regulacji rzek i zbiorników retencyjnych, stanowią duże ryzyko dla infrastruktury i mieszkańców. Rosnące koszty utrzymania infrastruktury oraz niestabilna sytuacja na rynku energetycznym mogą zwiększać obciążenia budżetowe gminy. Ponadto zmieniające się przepisy prawa oraz konkurencja zagraniczna w rolnictwie mogą negatywnie wpływać na działalność gospodarczą lokalnych przedsiębiorców. Ograniczenie środków zewnętrznych z Unii Europejskiej również stanowi potencjalne zagrożenie dla rozwoju gminy. Gmina Lubań posiada solidne podstawy do dalszego rozwoju, zwłaszcza w obszarze turystyki, rolnictwa ekologicznego oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

5. Misja i wizja Gminy Lubań

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, takich jak gminy i powiaty, misja stanowi podstawę ich działalności, definiując kluczowe cele, priorytety i obszary działania. Jest to swoisty kompas, który wskazuje kierunek wszelkich inicjatyw podejmowanych przez władze samorządowe, często we współpracy z lokalnymi społecznościami. Misję samorządu można porównać do planu działania, który określa, w jaką stronę zmierza lokalna administracja. Jest to zobowiązanie do zapewnienia rozwoju, poprawy jakości życia mieszkańców oraz stworzenia sprzyjających warunków do funkcjonowania społeczności. W praktyce obejmuje realizację działań odpowiadających na realne potrzeby lokalnej ludności, wspieranie przedsiębiorczości, rozwoju kulturalnego i infrastrukturalnego, a także umożliwianie mieszkańcom aktywnego udziału w życiu publicznym. Misja odgrywa kluczową rolę w umacnianiu tożsamości jednostki samorządu i kieruje jej wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju całej społeczności.

Misja Gminy Lubań: *Gmina Lubań dąży do zrównoważonego rozwoju, tworząc przyjazne warunki życia dla wszystkich mieszkańców, opierając się na ochronie zasobów przyrodniczych i kulturowych, wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości, rolnictwa ekologicznego oraz turystyki. Poprzez rozwój infrastruktury, innowacje i współpracę z partnerami regionalnymi oraz krajowymi, Gmina Lubań pragnie być miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i inwestowania, jednocześnie pielęgnując tradycje i unikalny charakter lokalnej społeczności.*

Misja ta odzwierciedla potrzebę zachowania równowagi między rozwojem gospodarczym a ochroną środowiska oraz budowaniem silnej, zintegrowanej społeczności.

Wizja to inspirujący obraz przyszłości, który przedstawia oczekiwane korzyści i cele, do których dąży społeczność gminy. Kluczowe w tworzeniu wizji jest osiągnięcie szerokiego porozumienia na temat kierunku rozwoju, co oznacza wspólny obraz przyszłości akceptowany przez mieszkańców, samorządowców, organizacje pozarządowe oraz lokalnych przedsiębiorców. Wizja ta nie jest jedynie marzeniem jednej grupy, ale odzwierciedla wspólne pragnienia całej społeczności, stając się przewodnikiem w dążeniu do wyznaczonych celów. Jest symbolem jedności lokalnej społeczności, która wyraźnie formułuje swoje cele i aspiracje, zmierzając ku harmonijnemu i zrównoważonemu rozwojowi. Aby zrealizować tę wspólną

wizję, niezbędny jest ciągły dialog, współpraca i zaufanie między wszystkimi zaangażowanymi stronami, co tworzy solidną podstawę do dalszego rozwoju gminy.

Wizja Gminy Lubań: *Gmina Lubań to dynamicznie rozwijający się obszar, który łączy nowoczesną infrastrukturę z bogactwem przyrodniczym i dziedzictwem kulturowym. Jest miejscem, gdzie zrównoważony rozwój idzie w parze z innowacyjnością, a mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia, dostępem do usług, edukacji i atrakcyjnych miejsc pracy. Gmina staje się wzorem współpracy, aktywizując lokalnych przedsiębiorców i promując rolnictwo ekologiczne oraz turystykę. Dzięki efektywnemu wykorzystaniu zasobów i aktywnemu pozyskiwaniu inwestycji, Gmina Lubań staje się nowoczesnym, przyjaznym miejscem do życia i pracy, zachowując swój unikalny, wiejski charakter.*

Wizja ta podkreśla ambicję gminy, aby w przyszłości być nowoczesną, zrównoważoną i przyjazną społecznością lokalnej.

6. Cel horyzontalny, cele strategiczne i operacyjne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Efektywne wdrożenie strategii rozwoju Gminy Lubań zależy od dokładnego określenia celu horyzontalnego, celów strategicznych, operacyjnych oraz powiązanych z nimi zadań, które mają zostać zrealizowane do 2035 roku. Na podstawie danych i informacji dostarczonych przez Urząd Gminy Lubań, jak również wyników konsultacji społecznych i badań ankietowych, opracowano zestaw celów i zadań, który stanowi kluczowy element strategii. Proces ten poprzedziła analiza SWOT oraz diagnoza obecnej sytuacji gminy.

Cele strategiczne, zaprezentowane w formie tabelarycznej, są nakierowane na długoterminowy rozwój gminy i wskazują główne kierunki działań, które mają doprowadzić do realizacji wspólnie zaakceptowanej wizji rozwoju. Każdemu z tych celów przypisano konkretne zadania, które wymagają szczególnego zaangażowania programowego, strategicznego, finansowego oraz organizacyjnego ze strony samorządu i jego partnerów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Obszary oddziaływania strategii obejmują społeczeństwo, przedsiębiorczość, środowisko naturalne, infrastrukturę techniczną i społeczną oraz zarządzanie publiczne.

Uzasadnienie opracowania strategii opiera się na potrzebie zapewnienia zrównoważonego rozwoju Gminy Lubań, który uwzględnia zarówno dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze, jak i wyzwania środowiskowe. Długoterminowe cele i kierunki działań zostały dobrane w taki sposób, aby maksymalnie wykorzystać lokalny potencjał, a jednocześnie zminimalizować negatywne skutki wynikające z czynników zewnętrznych, takich jak zmiany klimatyczne czy globalne trendy gospodarcze. Poprzez zaangażowanie różnych grup interesariuszy, w tym mieszkańców, przedsiębiorców i partnerów instytucjonalnych, strategia zyskała szeroką akceptację, co zwiększa szanse na jej skuteczną realizację i trwały efekt.

Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Lubań

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY	
Zrównoważony rozwój Gminy Lubań oraz skuteczne zarządzanie zasobami publicznymi	
Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału społecznego i kultury	
Cel operacyjny 1.1.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne – aktywizacja
Zadanie 1.1.1	Wspieranie organizacji pozarządowych promujących gminę
Zadanie 1.1.2	Doposażenie i modernizacja bibliotek gminnych

Zadanie 1.1.3	Aktywizacja mieszkańców sołectw do uczestniczenia w działaniach z zakresu kultury
Zadanie 1.1.4	Organizowanie tematycznych konkursów i imprez międzyszkolnych, zajęć pozalekcyjnych aktywizujących dzieci i młodzież
Zadanie 1.1.5	Rozwój oferty zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych z uwzględnieniem seniorów
Zadanie 1.1.6	Poprawa funkcjonowania świetlic szkolnych, w celu umożliwienia mieszkańcom podjęcie aktywności zawodowej i społecznej
Zadanie 1.1.7	Organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej
Cel operacyjny 1.2.	Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich
Zadanie 1.2.1	Organizacja wydarzeń i imprez kulturalnych, uroczystości i konferencji mających na celu kultywowanie i upowszechnianie historii gminy oraz tożsamości i kultury lokalnej i regionalnej
Zadanie 1.2.2	Wspieranie działalności organizacji zrzeszających twórców ludowych, zespołów folklorystycznych, grup artystycznych, KGW, OSP i innych organizacji pozarządowych
Zadanie 1.2.3	Wspieranie inicjatyw obywatelskich mających na celu propagowanie tradycji patriotycznych, świątecznych, ludowych i historycznych
Zadanie 1.2.4	Aktywizacja i integracja społeczna seniorów poprzez włączanie ich w życie społeczne samorządu
Zadanie 1.2.5	Organizacja uroczystości i wydarzeń mających na celu podtrzymanie tradycji świątecznych, obrzędów ludowych, propagowanie historii i dziedzictwa historycznego
Cel operacyjny 1.3.	Stworzenie warunków do rozwoju sieci telekomunikacyjnych
Zadanie 1.3.1	Działania lobbingsowe w zakresie rozbudowy sieci szerokopasmowego Internetu i poprawy zasięgu telefonii komórkowej
Cel operacyjny 1.4.	Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom
Zadanie 1.4.1	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień
Zadanie 1.4.2	Edukacja kadr
Zadanie 1.4.3	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
Zadanie 1.4.4	Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej
Zadanie 1.4.5	Redukcja szkód, reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich
Cel strategiczny 2. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rolnictwa	
Cel operacyjny 2.1.	Intensyfikacja działań związanych z lokalnymi produktami i ich promocją
Zadanie 2.1.1	Wsparcie dla rolnictwa ekologicznego
Zadanie 2.1.2	Działania mające na celu promocję gospodarstw ekologicznych i zdrowej żywności
Zadanie 2.1.3	Wsparcie w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych
Zadanie 2.1.4	Wspieranie międzygminnej, międzyregionalnej oraz międzynarodowej polityki gospodarczej w celu nawiązywaniu ponadlokalnej współpracy
Cel strategiczny 3. Zachowanie środowiska naturalnego, w kierunku ekologicznej gminy	
Cel operacyjny 3.1.	Dbłość o stan środowiska, krajobrazu przy wykorzystaniu zasobów naturalnych
Zadanie 3.1.1	Działania na rzecz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych
Zadanie 3.1.2	Poprawa efektywności energetycznej budynków, w tym wymiana i modernizacja oświetlenia w budynkach należących do Gminy na oświetlenie energooszczędne
Zadanie 3.1.3	Rewitalizacja obszarów wiejskich
Zadanie 3.1.4	Edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska
Zadanie 3.1.5	Likwidacja istniejących dzikich wysypisk śmieci i wdrożenie działań prewencyjnych
Zadanie 3.1.6	Troska o pomniki przyrody na terenie gminy
Zadanie 3.1.7	Promowanie odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, w szczególności elektrowni fotowoltaicznych, biogazowni rolniczych, elektrowni wodnych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju

Zadanie 3.1.8	Działania na rzecz ochrony środowiska, jak np. pomoc dla mieszkańców w usuwaniu azbestu, dotowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, wymiany źródła ciepła u mieszkańców
Zadanie 3.1.9	Podjęmowanie działań na rzecz ochrony i wspierania zwierząt bezdomnych
Zadanie 3.1.10	Działania na rzecz rozwoju OZE
Cel operacyjny 3.2.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy
Zadanie 3.2.1	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej
Zadanie 3.2.2	Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków
Zadanie 3.2.3	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej
Zadanie 3.2.4	Zabezpieczenie mieszkańców Gminy Lubań w zasoby wody poprzez rozbudowę ujęć wodnych o dodatkowe studnie głębinowe oraz budowę zbiorników na wodę pitną
Zadanie 3.2.5	Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków alternatywnego systemu neutralizacji ścieków wytwarzanych w gminie
Zadanie 3.2.6	Ochrona przed powodzią- doposażanie OSP, szkolenia dla OSP, dbałość o monitoring zdarzeń pogodowych (doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed zjawiskami hydrologicznymi oraz meteorologicznym) troska o infrastrukturę krytyczną
Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	
Cel operacyjny 4.1.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i komunikacyjnej
Zadanie 4.1.1	Budowa i przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych a także dojazdów do gruntów rolnych
Zadanie 4.1.2	Budowa ścieżek rowerowych, pieszych i konnych
Zadanie 4.1.3	Budowa chodników wzdłuż dróg gminnych i wewnętrznych
Zadanie 4.1.4	Budowa ciągów komunikacyjnych i miejsc parkingowych
Zadanie 4.1.5	Montaż energooszczędnego oświetlenia przy drogach gminnych i wewnętrznych
Zadanie 4.1.6	Działania lobbingowe na rzecz przebudowy dróg powiatowych i wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy
Zadanie 4.1.7	Działania lobbingowe na rzecz poprawy stanu rowów melioracyjnych na terenie gminy
Zadanie 4.1.8	Działania lobbingowe na rzecz utrzymania i regulacji rzek, potoków i obiektów hydrotechnicznych na terenie Gminy
Cel operacyjny 4.2.	Budowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej oraz zabytkowych na terenie Gminy Lubań
Zadanie 4.2.1	Budowa, modernizacja i termomodernizacja świetlic wiejskich i ich wyposażenie
Zadanie 4.2.2	Modernizacja i termomodernizacja remiz OSP i ich wyposażenie w celu zapewnienia gotowości bojowej jednostkom z terenu Gminy Lubań
Zadanie 4.2.3	Budowa, modernizacja, termomodernizacja i wyposażenie gminnych placówek oświatowych
Zadanie 4.2.4	Modernizacja i wyposażenie budynku Urzędu Gminy Lubań
Zadanie 4.2.5	Budowa miejsc postojowych i podejść dla osób niepełnosprawnych do budynków użyteczności publicznej i infrastruktury sportowej
Zadanie 4.2.6	Remont, modernizacja i termomodernizacja obiektów zabytkowych na terenie gminy
Zadanie 4.2.7	Zwiększanie dostępności budynków publicznych i usług publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Zadanie 4.2.8	Działania na rzecz zapewnienia infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym budowli ochronnych
Zadanie 4.2.9	Przebudowa, remont budynków stanowiących mienie gminy pod kątem dostosowania ich do nowych funkcji
Cel operacyjny 4.3.	Działania na rzecz poprawy organizacji transportu zbiorowego
Zadanie 4.3.1	Działania lobbingowe na rzecz budowy i modernizacji przystanków kolejowych wzdłuż istniejących na terenie gminy linii kolejowych
Cel operacyjny 4.4.	Stworzenie warunków do rozwoju budownictwa, działalności gospodarczej i przemysłowej

Zadanie 4.4.1	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu zwiększenia potencjału rozwojowego gminy
Zadanie 4.4.2	Uzbrojenie nowych terenów w infrastrukturę
Zadanie 4.4.3	Działania na rzecz zapewnienia zasobu mieszkań socjalnych i treningowych
Cel operacyjny 4.5.	Stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji
Zadanie 4.5.1	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie bazy sportowej i rekreacyjnej i wyposażenie jej
Zadanie 4.5.2	Budowa i modernizacja ścieżek zdrowia i siłowni zewnętrznych
Zadanie 4.5.3	Budowa, modernizacja i doposażenie placów zabaw, boisk sportowych i innych terenów rekreacyjnych
Cel strategiczny 5. Podniesienie jakości usług publicznych oraz działań promocyjnych	
Cel operacyjny 5.1.	Modernizacja i rozbudowa bazy informatycznej w instytucjach publicznych
Zadanie 5.1.1	Rozwój e-usług świadczonych przez Urząd Gminy Lubań, jednostki organizacyjne gminy i instytucje kultury
Zadanie 5.1.2	Modernizacja sieci komputerowej i internetowej oraz zakup nowoczesnego sprzętu i wyposażenia w Urzędzie Gminy Lubań, jednostkach organizacyjnych gminy, placówkach oświatowych i instytucjach kultury
Zadanie 5.1.3	Podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej w Urzędzie Gminy oraz w jednostkach organizacyjnych gminy, placówkach oświatowych i instytucjach kultury
Cel operacyjny 5.2.	Zwiększenie jakości i dostępności działań związanych z promocją Gminy Lubań
Zadanie 5.2.1	Wdrożenie nowoczesnej i prostej w nawigacji strony internetowej Gminy Lubań oraz BIP
Zadanie 5.2.2	Wykorzystywanie nowych technologii i narzędzi marketingowych
Zadanie 5.2.3	Promowanie sportu i rekreacji
Zadanie 5.2.4	Zwiększenie aktywności szkół i instytucji kultury w promowaniu swojej działalności
Cel operacyjny 5.3.	Rozwój usług społecznych wysokiej jakości, skutkujący poprawą ich dostępności
Zadanie 5.3.1	Podnoszenie standardów obsługi klientów pomocy społecznej
Zadanie 5.3.2	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej seniorom
Zadanie 5.3.3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury opieki społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Urząd Gminy Lubań

Analizując przedstawione zestawienie celów strategicznych Gminy Lubań można przyjąć, że strategia rozwoju gminy jest kompleksowa i zrównoważona, obejmując szeroki wachlarz działań ukierunkowanych na rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy oraz infrastrukturalny. Jej fundamentem jest horyzontalny cel zrównoważonego rozwoju gminy oraz efektywnego zarządzania zasobami publicznymi. W strategii uwzględniono zarówno potrzeby mieszkańców, jak i lokalnych przedsiębiorców, kładąc nacisk na zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej oraz promocję kultury i tożsamości regionalnej. Wsparcie dla inicjatyw obywatelskich, organizacji pozarządowych oraz lokalnych twórców świadczy o dążeniu do aktywizacji społecznej i kulturalnej gminy.

Kluczowym aspektem strategii jest również nacisk na rozwój gospodarczy, w tym promowanie ekologicznego rolnictwa oraz wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców poprzez doradztwo i pozyskiwanie funduszy. Zachowanie środowiska naturalnego oraz działania na rzecz efektywności energetycznej wskazują na silne zaangażowanie w kwestie ekologiczne.

Wdrożenie rozwiązań związanych z gospodarką wodno-ściekową, poprawą jakości odpadów i rewitalizacją obszarów wiejskich dodatkowo podkreślają zrównoważony charakter działań.

Strategia rozwoju Gminy Lubań wyznacza ambitne i szeroko zakrojone cele, które obejmują wszystkie kluczowe aspekty funkcjonowania lokalnej społeczności. Długoterminowe cele strategiczne, takie jak rozwój potencjału społecznego, poprawa konkurencyjności gospodarczej, ochrona środowiska oraz modernizacja infrastruktury, odpowiadają na najważniejsze potrzeby gminy. Znaczący nacisk położony na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, modernizację dróg, poprawę warunków komunikacyjnych oraz wsparcie dla działań na rzecz rekreacji i wypoczynku, świadczy o priorytecie, jakim jest podnoszenie jakości życia mieszkańców. Kluczową rolę w realizacji strategii odegrają również inwestycje w technologie informacyjne oraz poprawa jakości usług publicznych, co może przyczynić się do zwiększenia efektywności zarządzania gminą i jej dalszego rozwoju w perspektywie do 2035 roku.

7. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

Cele zawarte w „Strategii Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035” są ściśle powiązane i zgodne z priorytetami określonymi w strategicznych dokumentach o szerszym zasięgu, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Ta harmonizacja jest kluczowa, ponieważ zapewnia **lepsze możliwości uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w szczególności funduszy europejskich dostępnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-2027 oraz kolejnych**. Dostosowanie lokalnych priorytetów do wytycznych wyższego rzędu pozwala na bardziej efektywne ukierunkowanie działań rozwojowych gminy, co zwiększa prawdopodobieństwo sukcesu w realizacji projektów. Dzięki temu możliwe jest nie tylko skuteczniejsze wdrażanie zamierzonych inicjatyw, ale również przyspieszenie procesów rozwojowych, co przekłada się na realne korzyści dla społeczności lokalnej i gospodarki gminy.

Wspomniane fundusze europejskie są przyznawane przede wszystkim na projekty, które wpisują się w ogólnoeuropejskie i krajowe priorytety rozwojowe, takie jak ochrona środowiska, cyfryzacja, rozwój infrastruktury czy zrównoważony rozwój. Kiedy strategia gminy jest zgodna z tymi wytycznymi, gmina ma większe szanse na skuteczne aplikowanie o te środki, co pozwala realizować ambitne projekty **bez nadmiernego obciążania budżetu lokalnego**.

Ponadto, taka zbieżność sprawia, że działania gminy wpisują się w szerszy kontekst regionalny i krajowy, co sprzyja lepszej współpracy z innymi jednostkami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym. To z kolei przyspiesza wdrażanie inicjatyw oraz ułatwia osiąganie trwałych, długofalowych efektów. Ostatecznie, zbieżność strategiczna **zwiększa konkurencyjność gminy** na tle innych jednostek i pozytywnie wpływa na jej rozwój gospodarczy oraz społeczny.

W procesie analizy zgodności celów brano pod uwagę strategiczne dokumenty opracowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności),
- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030.

Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału społecznego i kultury	
Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Europa bliższa obywatelom” (CP5) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 10: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	• Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030	• Cel strategiczny 1. Poprawa jakości świadczenia usług w sferze społecznej, zdrowia i edukacji
Opracowanie strategiczne	
Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety	
Cel strategiczny 2. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rolnictwa	
Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (CP1)

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• „Lepiej połączona Europa” (CP3) • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Reindustrializacja: Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia • Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	• Cel strategiczny 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu • Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych
Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030	• Cel strategiczny 2. Wspieranie aktywności gospodarczej, w tym rozwój turystyki, promocja powiatu
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 3. Zachowanie środowiska naturalnego, w kierunku ekologicznej gminy	
Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	• Cel strategiczny 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego
Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030	• Cel strategiczny 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	
Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Lepiej połączona Europa” (CP3) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych

	• 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	• Cel strategiczny 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu
Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030	• Cel strategiczny 4. Wielofunkcyjny rozwój przestrzeni, w tym obszarów wiejskich oraz infrastruktury
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 5. Podniesienie jakości usług publicznych oraz działań promocyjnych	
Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Europa bliższa obywatelom” (CP5) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem

Strategia Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035

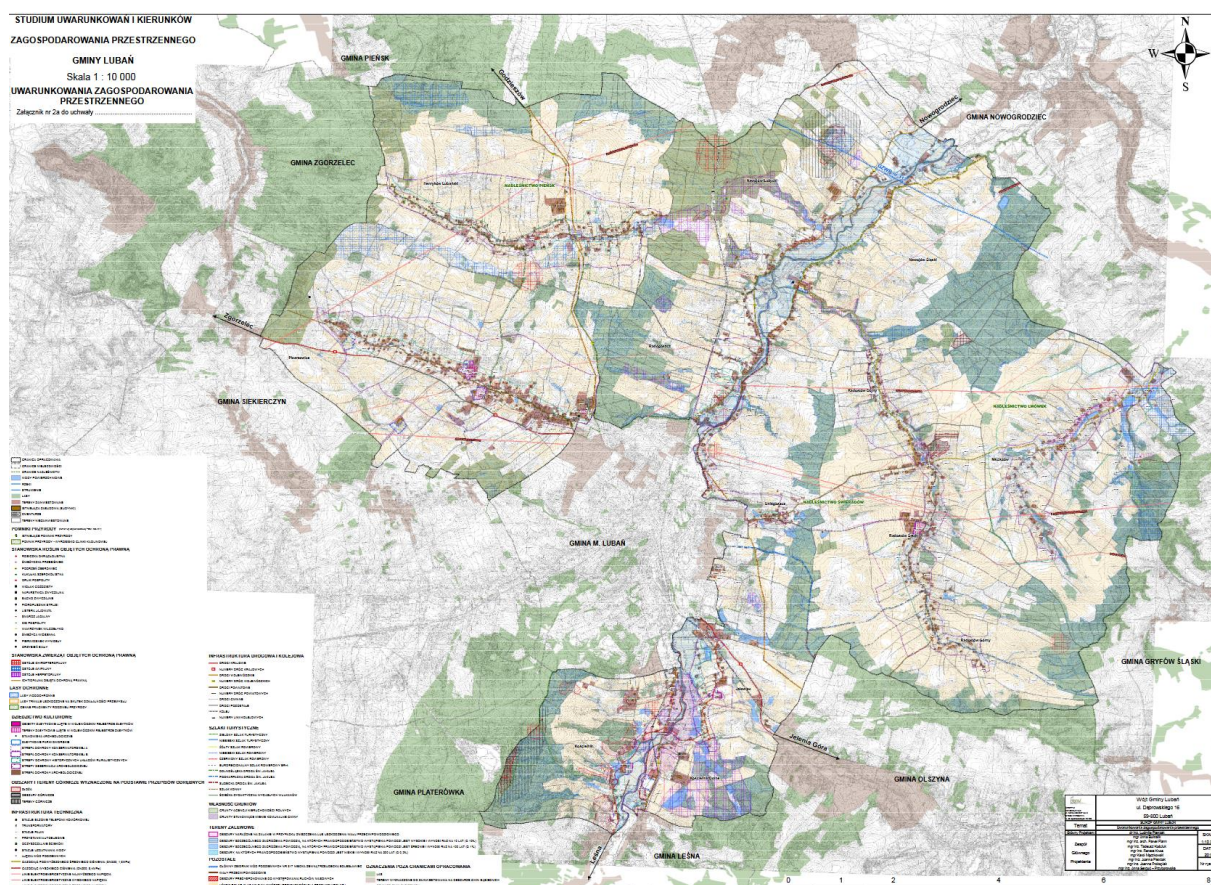
	• 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych • 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	• Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych • Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
Strategia Rozwoju Powiatu Lubańskiego do roku 2030	• Cel strategiczny 5. Efektywne zarządzanie publiczne

Źródło: opracowanie własne

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Lubań

Rozdział powstał przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań”, Załącznik nr 1 do Uchwały nr XIV/75/2019 Rady Gminy Lubań z dnia 26 lipca 2019 r. – ujednolicona forma załącznika nr 1 do uchwały nr XV/124/2016 Rady Gminy Lubań z dnia 22.04.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań” zmienionego uchwałami: nr XXXII/260/2017 z dnia 30 listopada 2017 r., nr XXXVIII/303/2018 z dnia 7 czerwca 2018 r., nr XLI/318/2018 z dnia 7 września 2018 r.

Mapa 2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubań

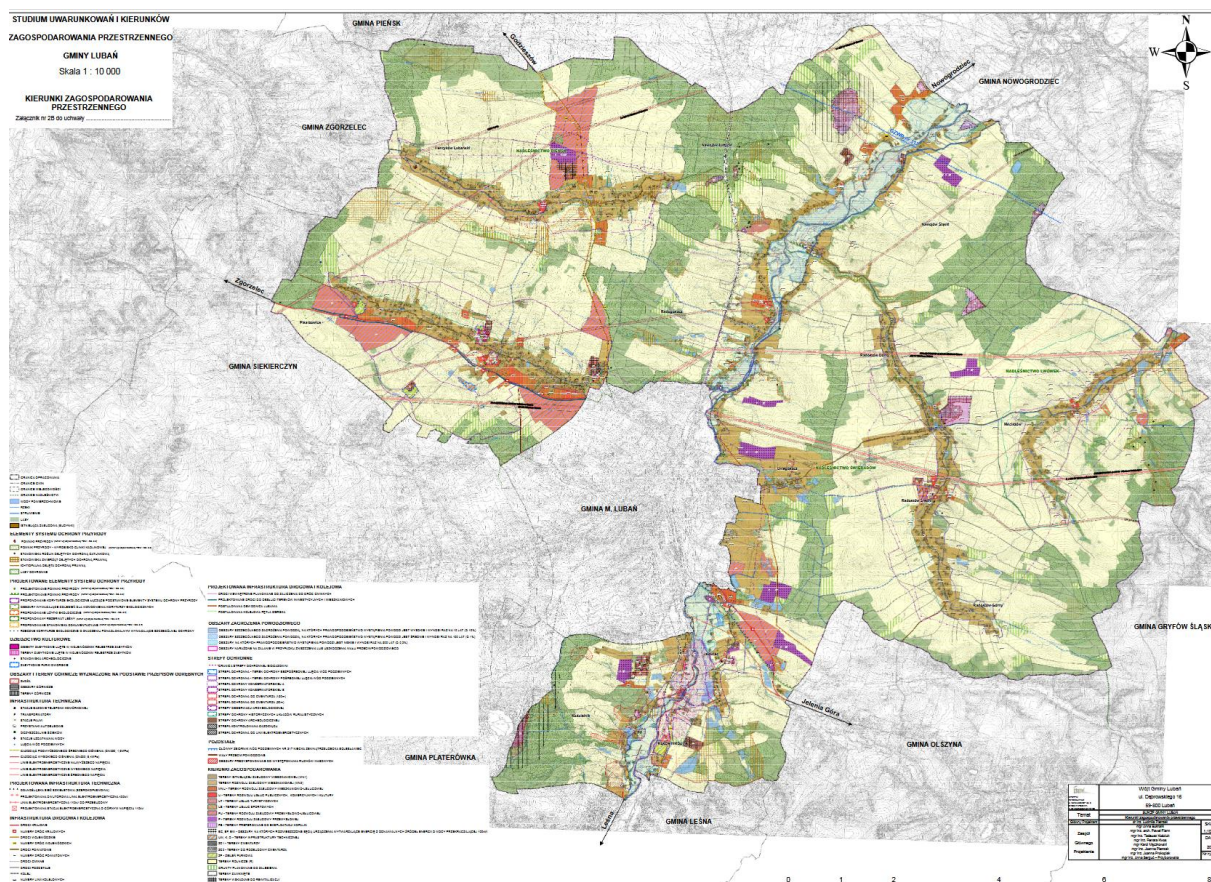
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Lubań

W tym miejscu można zaznaczyć, że przyjęte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań” rozwiązania mają na celu realizację celów zrównoważonego rozwoju poprzez przestrzeganie zasad, takich jak kreowanie nowej

zabudowy zgodnej z charakterem i stylem danej miejscowości, lokalizowanie zabudowy w obszarach już zagospodarowanych oraz wzdłuż kluczowych ciągów komunikacyjnych, tworzenie lokalnych centrów wsi poprzez modernizację infrastruktury i rozwój usług dla mieszkańców i turystów, racjonalne wykorzystanie terenów atrakcyjnych usługowo-produkcyjnie oraz turystycznie, wspieranie agroturystyki i turystyki wiejskiej, poprawę standardu infrastruktury technicznej oraz skanalizowanie i zwodociągowanie gminy.

Mapa 3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubań

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Lubań

Przyjęcie rozwiązań dotyczących **kierunków zagospodarowania przestrzennego** gminy Lubań jest wynikiem dogłębnej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych, w tym takich czynników jak usytuowanie przy drodze krajowej nr 30, położenie nad rzeką Kwisą, występowanie udokumentowanych złóż kopalin, niska lesistość gminy, warunki i jakość życia mieszkańców, dotychczasowe władanie i zainwestowanie terenu, możliwości rozwoju gminy oraz stan systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Przyjęty przez gminę **model struktury funkcjonalno-przestrzennej** pokrywa się z założeniami studium, w którym wskazano kilka rodzajów zagospodarowania terenów, określając ich wiodącą funkcję i kierunek zagospodarowania. **Podstawowe kierunki zagospodarowania:**

- rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- rozwój funkcji agroturystycznej i turystyki wiejskiej w większości jednostek wiejskich gminy,
- rozwój działalności rolniczej,
- rozwój działalności pozarolniczej,
- rozwój działalności gospodarczej na terenach inwestycyjnych wyznaczonych pod strefę ekonomiczną (w Henrykowie Lubańskim, Pisarzowicach i Jałowcu).

Uzupełniające kierunki zagospodarowania:

- utrzymanie estetyki i kompozycji przestrzennej wsi,
- uzbrojenie terenów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociągi, przydomowe oczyszczalnie ścieków (nie wyklucza się budowy kanalizacji), sieć elektroenergetyczna),
- budowa lub rozbudowa systemu komunikacyjnego,
- racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych poprzez preferowanie zagospodarowania turystycznego i wypoczynkowego,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, służąca utrwalaniu tożsamości gminy i utrzymaniu głównych elementów jego struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- wyeksponowanie funkcji rolnej gminy jako głównej, poprzez odbudowę i rozbudowę bazy produkcji i przetwórstwa rolnego,
- ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Jednocześnie wskazano, że **kluczowe zadania ponadlokalne** istotne dla rozwoju gminy obejmują realizację sprawnego systemu powiązań drogowych w południowo-zachodniej części województwa poprzez budowę lub modernizację dróg (Zgorzelec/Görlitz – Lubań – Jelenia Góra), wykorzystanie istniejących oraz zawieszonych linii kolejowych jako elementu aktywizacji turystycznej (Postulowana Kolejowa Pętla Izerska), przebudowę dróg o znaczeniu krajowym i regionalnym (DW 296), rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej relacji Mikułowa – Świebodzice oraz budowę dwutorowej linii 400 kV na tej trasie,

modernizację linii 400 kV relacji Mikułowa – Czarna – Joachimów, instalację przesuwników fazowych na linii Mikułowa – Hangenwerder wraz z wymianą przewodów roboczych na wysokotemperaturowe, budowę nowej stacji transformatorowej Lubań Wschód, realizację zadań z zakresu lokalnej ochrony przeciwpowodziowej i melioracji wodnych, kształtowanie sieci korytarzy ekologicznych, ochronę i wzmocnienie roli dolin rzecznych jako korytarzy ekologicznych oraz budowę, rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji w aglomeracjach zgodnie z KPOŚK, w tym w priorytetowych aglomeracjach wyznaczonych na Dolnym Śląsku.

Na bazie uwarunkowań fizjograficznych, dotychczasowego zagospodarowania terenu oraz zadań zawartych w dokumentach wewnętrznych i zewnętrznych, na terenie gminy Lubań strategicznie wyznaczono różne przeznaczenia terenów, w tym: istniejącą zabudowę mieszkaniową (MN1), tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej (MN2), zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MNU), usług publicznych, komercyjnych i kultury (U), usług turystycznych (UT), usług sportowych (US), rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej (PU), zabudowy przemysłowej (P), preferowane do eksploatacji kopalin (PE), obszary z urządzeniami wytwarzającymi energię z OZE o mocy przekraczającej 100 kW (BG, EF, EW), tereny infrastruktury technicznej (UW, K, O), cmentarze (ZC1), tereny do rozbudowy cmentarza (ZC2), zielen parkową (ZP) oraz tereny rolnicze (R).

Rozwiązywanie problemów związanych z infrastrukturą techniczną przyczyni się do stworzenia dogodnych warunków do osiedlania się oraz podniesienia komfortu życia mieszkańców gminy Lubań, jednocześnie stając się kluczowym czynnikiem wspierającym inwestycje i przedsięwzięcia biznesowe. Wzrost zainteresowania inwestorów i przedsiębiorców będzie sprzyjał rozwojowi gospodarczemu gminy, jednak jego realizacja jest ściśle uzależniona od wdrożenia założeń zawartych w dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego. Brak stosowania się do zasad określonych we wspomnianych dokumentach mógłby prowadzić do chaosu i zaburzenia ładu przestrzennego. Szansa na pełny rozwój gminy Lubań zostanie wykorzystana poprzez strategiczne i długookresowe planowanie, ponieważ działania doraźne nie przynoszą oczekiwanych efektów.

9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa dolnośląskiego wraz z zakresem planowanych działań

Obszar strategicznej interwencji to wyznaczony w planie, strategii rozwoju region o specyficznych powiązaniach funkcjonalnych lub wyróżniających się warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, które mogą ograniczać jego rozwój lub stanowić niewykorzystany potencjał. W takich miejscach kierowana jest interwencja publiczna, obejmująca inwestycje, takie jak projekty gospodarcze, infrastrukturalne lub działania na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego, finansowane z różnych źródeł. Innymi słowy, jest to obszar wymagający wsparcia w celu przeciwdziałania degradacji lub miejsce, gdzie inwestycje mogą generować korzystne efekty dla całego regionu, na przykład dzięki wysokiej jakości kapitału kreatywnego.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030) określono cel nadrzędny, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności. Do tak sformułowanego celu przyporządkowano pięć celów strategicznych: efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu; poprawa jakości i dostępności usług publicznych; wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego; odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego; wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. Za realizację wskazanych celów strategicznych odpowiedzialne będą zdywersyfikowane inicjatywy, które przyjęły formę 94 zadań strategicznych.

Odnosząc się do kierunków strategicznej interwencji, określono ich 6 na poziomie horyzontalnym, dotyczą one: zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego, doskonalenia usług edukacyjnych, kształtowania postaw obywatelskich, rozwoju potencjału komunikacyjnego, wykorzystania potencjału środowiska i jego ochrony (turystyka i ochrona dziedzictwa kulturowego) oraz wzmocnienia rozwoju regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich.

W nawiązaniu do ujęcia terytorialnego określono 6 obszarów interwencji, którym przyporządkowane są dostosowane do ich specyfiki przedsięwzięcia strategiczne, grupy zadań strategicznych. Obszary wspomnianej interwencji w wojewódzkim ujęciu terytorialnym: Wrocławski Obszar Funkcjonalny, Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny, Jeleniogórski

Obszar Funkcjonalny, Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny, Górski i Przygraniczny Obszar Funkcjonalny, Obszary poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi – obszary peryferyjne.

W kontekście **długofalowego rozwoju Gminy Lubań** znaczenia może mieć obszar interwencji: Obszary poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi – obszary peryferyjne. Do każdego z obszarów interwencji w strategii wojewódzkiej przyporządkowano cele operacyjne, odpowiadające celom strategicznym strategii wojewódzkiej i nadano im odpowiednie rangi dotyczące istotności realizacji.

Cele operacyjne dotyczące bezpośrednio lub pośrednio Gminy Lubań w nawiązaniu do wskazanego powyżej Obszaru Funkcjonalnego: Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów; Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich; Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej; Rozwój i doskonalenie usług publicznych; Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy.

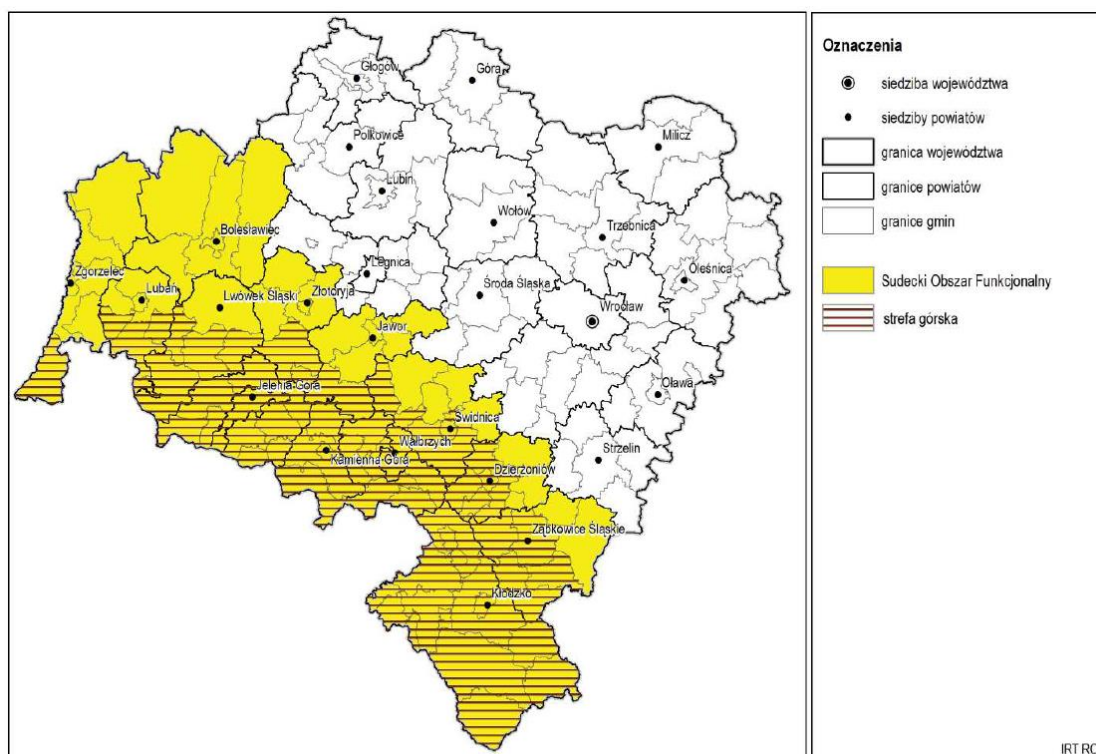
W strategii regionalnej doprecyzowano, że konsekwencją wyznaczenia Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) będzie terytorialne podejście do Programów Operacyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. W konsekwencji długookresowego wymiaru SRWD 2030 proces implementacji będzie obejmował ewaluację zakresu przestrzennego OSI.

Ponadto poglądowo zamieszczone zostały mapy obszarów funkcjonalnych dotyczące Gminy Lubań zawarte w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego”.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) są kluczowe dla rozwoju Gminy Lubań, ponieważ pozwalają na skoncentrowanie działań rozwojowych i inwestycji w tych sektorach, które mają największy potencjał przekształcenia gminy w dynamiczny i zrównoważony ośrodek. Dzięki precyzyjnej identyfikacji problemów i wyzwań, OSI umożliwiają skuteczne wykorzystanie dostępnych zasobów, w tym środków unijnych i krajowych, w sposób, który odpowiada lokalnym potrzebom i priorytetom. Obszary te mogą dotyczyć na przykład rewitalizacji zaniedbanych części gminy, wspierania lokalnej przedsiębiorczości, modernizacji infrastruktury czy ochrony środowiska, co w efekcie przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców.

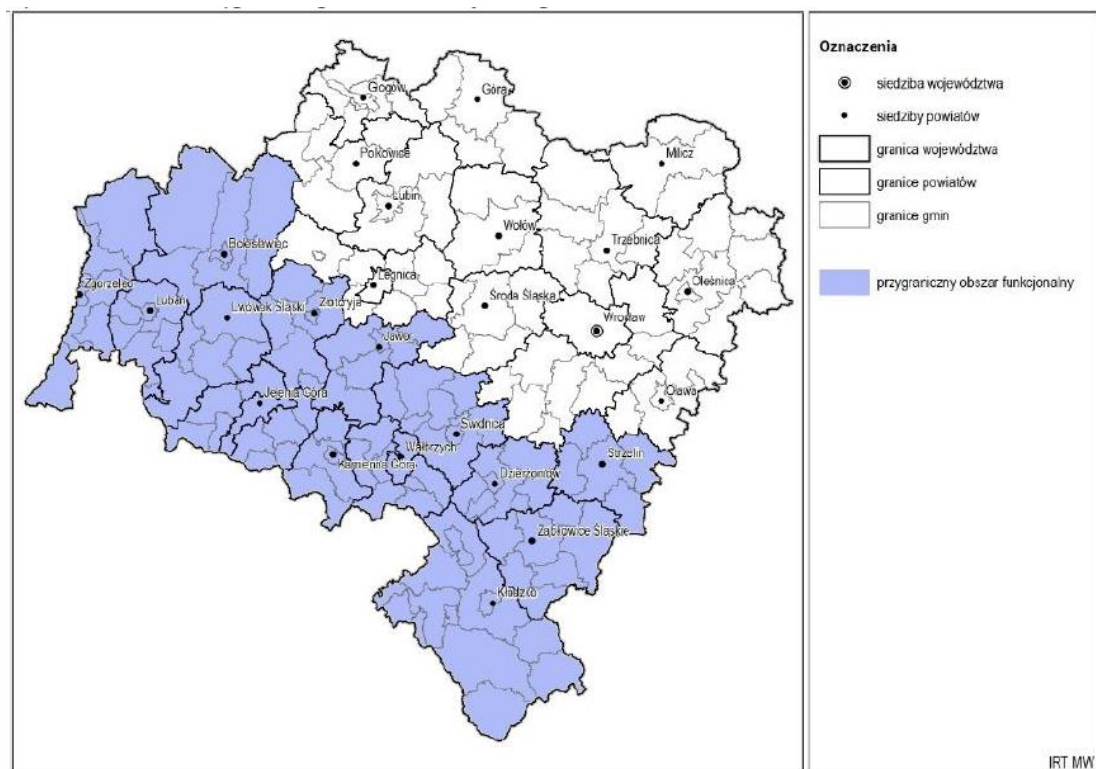

Mapa 4. Zasięg Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego i strefy górskiej

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

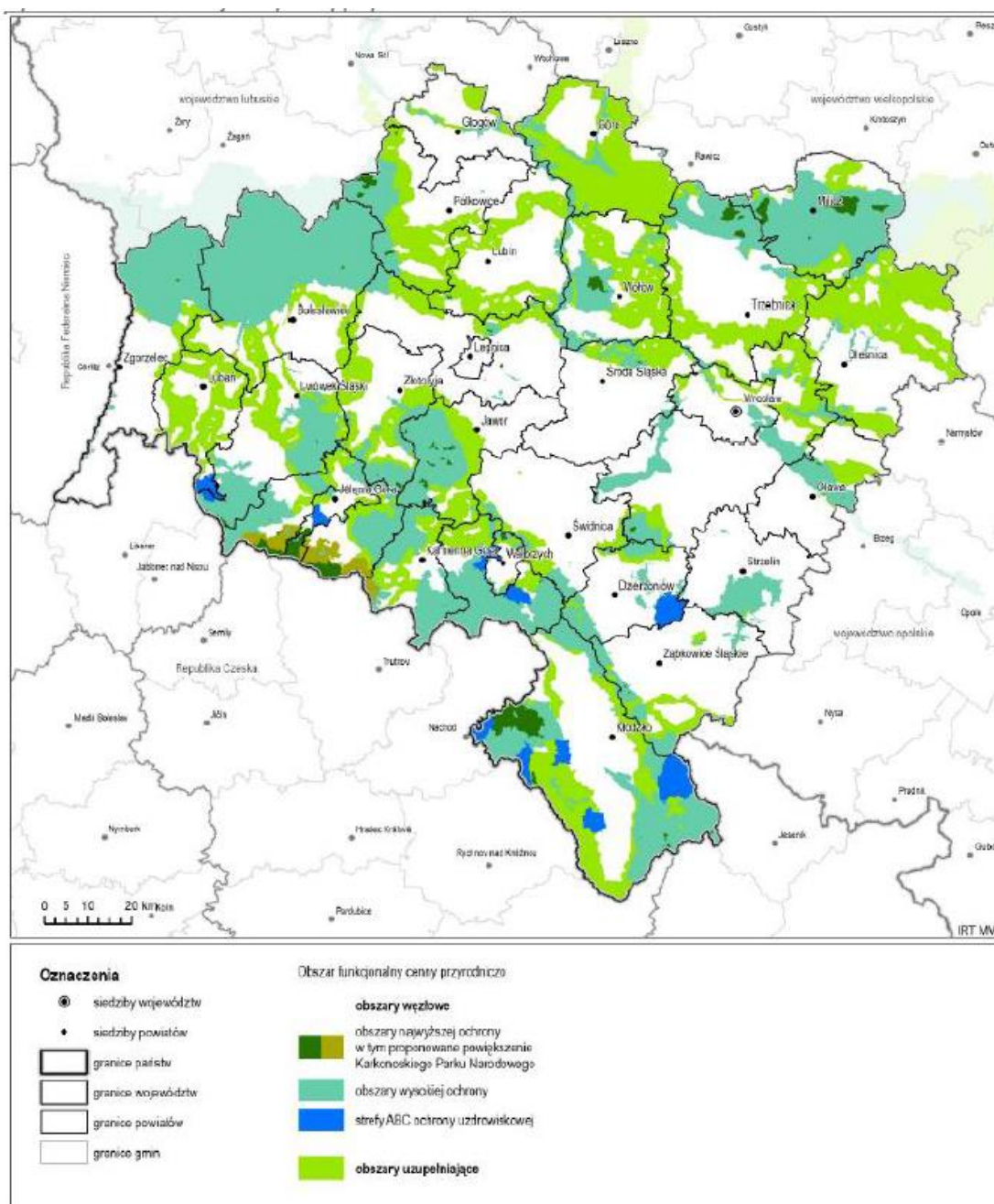
Mapa 5. Granice Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Poprzez skupienie się na kluczowych kwestiach, OSI pomagają w redukcji nierówności społecznych i gospodarczych, promując zrównoważony rozwój i budowanie konkurencyjności gminy. W dłuższej perspektywie OSI przyciągają inwestorów, zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu i sprzyjają powstawaniu nowych miejsc pracy, co jest fundamentem trwałego rozwoju Gminy Lubań.

Mapa 6. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

10. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

W ostatnich dekadach zmiany klimatu, takie jak wzrost temperatur i częstsze zjawiska ekstremalne, zaczęły stanowić istotne zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym również w Polsce. Aby ograniczyć skutki tego procesu, opracowano strategię adaptacyjną, takie jak Strategiczny Plan Adaptacji (SPA2020), który wskazuje działania w sektorach szczególnie wrażliwych, takich jak gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo czy zdrowie.

Największym wyzwaniem w kontekście Gminy Lubań jest gospodarka wodna, gdzie ulewę mogą powodować lokalne powodzie z powodu niewydolności urządzeń melioracyjnych. Konieczne jest ich regularne utrzymanie, by minimalizować skutki takich zdarzeń.

Zmiany klimatyczne, takie jak fale upałów, wpływają negatywnie na zdrowie mieszkańców, szczególnie dzieci i seniorów, oraz na rolnictwo, prowadząc do susz i obniżania się poziomu wód gruntowych. Długotrwałe susze osłabiają bioróżnorodność, powodując zanik małych zbiorników wodnych i siedlisk. W celu przeciwdziałania skutkom suszy powstał Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS), obejmujący m.in. budowę nowych urządzeń wodnych i zwiększanie retencji.

Wzrost temperatury przyspiesza również procesy eutrofizacji wód, co wymaga ograniczenia spływu biogenów z pól uprawnych poprzez promocję rolnictwa ekologicznego. Ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak burze czy pożary lasów, zwiększają ryzyko dla życia i zdrowia ludzi. W działaniach ochronnych wspierają Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna, które są dobrze wyposażone w specjalistyczny sprzęt.

Skuteczna adaptacja do zmian klimatu wymaga także edukacji społeczeństwa, by zwiększyć świadomość zagrożeń i wzmocnić zdolność do reagowania na nie. Edukacja

formalna i pozaformalna mają kluczowe znaczenie dla budowania wiedzy o wpływie zmian klimatycznych na życie społeczno-gospodarcze i środowisko naturalne.

Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Lubań obejmuje zagrożenia naturalne, cywilizacyjne (np. naruszenie infrastruktury krytycznej) oraz związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym. Dokument klasyfikuje zagrożenia według poziomu ryzyka: wysokiego (np. silny wiatr), średniego (np. pożary obiektów, intensywne zjawiska pogodowe, awarie infrastruktury, zagrożenia epidemiologiczne) i niskiego (np. powódzie, zamieszki, zanieczyszczenia wód).

Plan wskazuje potencjał jednostek organizacyjnych do reagowania na zagrożenia oraz zawiera Plan operacyjny ochrony przed powodzią, mający na celu minimalizację skutków tego typu zdarzeń. Kluczowym elementem zarządzania kryzysowego jest działający od 2020 roku Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Wójt Gminy Lubań zwróciła się do Nadzoru Wodnego w Lubaniu z wnioskiem o przegląd i naprawę wałów przeciwpowodziowych oraz przeprowadzenie prac utrzymaniowych koryt cieków wodnych w celu zwiększenia ich przepustowości. Wizja terenowa przeprowadzona przez Nadzór nie wykazała uszkodzeń obiektów hydrotechnicznych po wezbraniach spowodowanych intensywnymi opadami w dniach 14–19 września 2024 r.

Nadzór zadeklarował kontrolę techniczną wałów przeciwpowodziowych na rzece Kwisa i Olszówka oraz jazu w Radogoszczy zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Podzielił również opinię o konieczności prac utrzymaniowych cieków wodnych, wskazując na ograniczenia budżetowe i obowiązek stosowania proekologicznych praktyk zgodnych z celami środowiskowymi, co wyklucza całkowite usuwanie namułu z dna cieków.

W zakresie dalszych działań poprawiających ochronę przeciwpowodziową Nadzór Wodny regularnie zleca usuwanie tam bobrowych i zatorów oraz corocznie kontroluje stan techniczny obiektów hydrotechnicznych.

Obszar Gminy Lubań leży w dorzeczu rzeki Bobru, a największą rzeką jest Kwisa, z licznymi dopływami prawobrzeżnymi (m.in. Luciąża, Olszówka) i lewobrzeżnymi (m.in. Złoty Stok, Łazek). W północnej części gminy przepływa Złoty Potok, a we wschodniej – Strużka i Rudnica, będące dopływami rzeki Sowinki. Wszystkie cieki należą do zlewni Bobru i mają swoje źródła w Pogórzu Izerskim. Długość cieków nazwanych na terenie gminy wynosi około 88 km, a całkowita długość sieci hydrograficznej, wraz z mniejszymi dopływami, to około 254 km.

Rzeka Kwisa, częściowo uregulowana, zachowuje naturalny charakter w północnej części gminy, gdzie występują starorzecza. Mniejsze potoki, takie jak Łazek, Złoty Stok czy Luciąża, mają naturalny bieg w swoich dolnych odcinkach. Sieć hydrograficzną uzupełniają rowy melioracyjne oraz zbiorniki wód stojących, głównie sztucznego pochodzenia, takie jak stawy hodowlane (np. w Jałowcu), glinianki (np. w Nawojowie Łużyckim) i zalane wyrobiska kamieniołomów. Wody powierzchniowe stojące zajmują około 122 ha, a średnia wielkość zbiornika wynosi około 4 217 m².

Gmina Lubań położona jest w granicach 10 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): PLRW600020166939, PLRW60001816678, PLRW60004166769, PLRW600017174569, PLRW60001816853, PLRW60004166699, PLRW600041667299, PLRW6000416689, PLRW600018174549 oraz PLRW600018168679. Gmina położona jest w granicach 3 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): PLGW640088, PLGW631090 oraz PLGW631091.

11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

Obszary strategicznej interwencji (OSI) dla Gminy Lubań, które mają fakultatywny charakter, przedstawione zostały w ujęciu problemowym i odnoszą się do całego obszaru gminy. Wskazano trzy główne kierunki działania: społeczeństwo, środowisko naturalne oraz infrastrukturę techniczną i społeczną. Poniższe założenia OSI są nie tylko odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby, ale także wskazówką dla dalszych działań strategicznych w perspektywie do 2035 roku.

Obszar społeczeństwo obejmuje działania skierowane na aktywizację i integrację mieszkańców, w szczególności poprzez wspieranie organizacji pozarządowych, modernizację bibliotek oraz rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej. W szczególności istotne jest promowanie tożsamości lokalnej i regionalnej poprzez organizację wydarzeń kulturalnych oraz integrację społeczną seniorów. Władze gminy stawiają również na edukację i zaangażowanie dzieci i młodzieży poprzez konkursy, zajęcia pozalekcyjne oraz poprawę funkcjonowania świetlic szkolnych, co ma wspierać rozwój społeczności lokalnej.

W ramach obszaru dotyczącego środowiska naturalnego działania skierowane są na poprawę gospodarki odpadami, edukację ekologiczną oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej. Inwestycje obejmują m.in. budowę oczyszczalni ścieków, modernizację sieci wodociągowej oraz likwidację dzikich wysypisk śmieci. Działania te są niezbędne do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy, zarówno pod względem ochrony środowiska, jak i podniesienia jakości życia mieszkańców. Kluczowe jest również wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz edukacja ekologiczna, która obejmuje wszystkie grupy wiekowe.

Władze gminy priorytetowo traktują rozwój infrastruktury komunikacyjnej, budowę ścieżek rowerowych, chodników i parkingów oraz modernizację dróg gminnych. Działania te mają na celu zwiększenie mobilności mieszkańców oraz poprawę ich codziennego komfortu. Ponadto, istotnym aspektem jest rozwój bazy oświatowej i kulturalnej, w tym modernizacja placówek oświatowych, świetlic wiejskich i obiektów zabytkowych. W kontekście infrastruktury społecznej kluczowe jest zapewnienie lepszej dostępności budynków dla osób niepełnosprawnych oraz rozbudowa zaplecza sportowego i rekreacyjnego.

Podział OSI w ujęciu problemowym na te trzy kierunki działań pozwala na precyzyjne wyznaczenie priorytetów i efektywną alokację zasobów. Dzięki temu Gmina Lubań ma szansę na realizację zrównoważonego rozwoju, odpowiadając jednocześnie na lokalne potrzeby i globalne wyzwania.

Tabela 4. OSI Gminy Lubań w ujęciu problemowym

OSI Gminy Lubań w ujęciu problemowym		
Społeczeństwo	Środowisko naturalne	Infrastruktura techniczna i społeczna
- Wspieranie organizacji pozarządowych promujących gminę. - Doposażenie i modernizacja bibliotek gminnych. - Aktywizacja mieszkańców sołectw do uczestniczenia w działaniach z zakresu kultury. - Organizowanie tematycznych konkursów i imprez międzyszkolnych, zajęć pozalekcyjnych aktywizujących dzieci i młodzież. - Rozwój oferty zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych z uwzględnieniem seniorów. - Poprawa funkcjonowania świetlic szkolnych, w celu umożliwienia mieszkańcom podjęcie aktywności zawodowej i społecznej. - Organizacja wydarzeń i imprez kulturalnych, uroczystości i konferencji mających na celu kultywowanie i upowszechnianie historii gminy oraz tożsamości i kultury lokalnej i regionalnej. - Wspieranie działalności organizacji zrzeszających twórców ludowych, zespołów folklorystycznych, grup artystycznych, KGW, OSP i innych organizacji pozarządowych. - Aktywizacja i integracja społeczna seniorów poprzez włączanie ich w życie społeczne samorządu.	- Poprawa jakości gospodarki odpadami. - Poprawa efektywności energetycznej budynków, w tym wymiana i modernizacja oświetlenia w budynkach należących do Gminy na oświetlenie energooszczędne. - Rewitalizacja obszarów wiejskich. - Edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska. - Likwidacja istniejących dzikich wysypisk śmieci i wdrożenie działań prewencyjnych. - Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej. - Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków. - Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej. - Zabezpieczenie mieszkańców Gminy Lubań w zasoby wody poprzez rozbudowę ujęć wodnych o dodatkowe studnie głębinowe oraz budowę zbiorników na wodę pitną - Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków alternatywnego systemu neutralizacji ścieków wytwarzanych w gminie.	- Budowa i przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych, dojazdów do gruntów rolnych o nawierzchni szutrowej na asfaltowe. - Budowa ścieżek rowerowych, pieszych i konnych. - Budowa chodników wzdłuż dróg gminnych i wewnętrznych - Budowa ciągów komunikacyjnych i miejsc parkingowych. - Montaż energooszczędnego oświetlenia przy drogach publicznych i wewnętrznych. - Działania lobbingsowe na rzecz przebudowy dróg powiatowych i wojewódzkich. - Budowa, modernizacja i termomodernizacja świetlic wiejskich i ich wyposażenie. - Modernizacja i termomodernizacja remiz OSP i ich wyposażenie w celu zapewnienia gotowości bojowej jednostkom z terenu Gminy Lubań. - Budowa, modernizacja, termomodernizacja i wyposażenie gminnych placówek oświatowych. - Modernizacja i wyposażenie budynku Urzędu Gminy Lubań. - Budowa miejsc postojowych i podejść dla osób niepełnosprawnych do budynków użyteczności publicznej. - Remont, modernizacja i termomodernizacja obiektów zabytkowych na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Lubań

12. System realizacji strategii

Monitorowanie oraz ocena dokumentu strategicznego stanowią fundamentalne narzędzia wspierające proces decyzyjny w zakresie rozwoju lokalnego. Te mechanizmy zapewniają dostęp do kluczowych informacji, które pozwalają ocenić, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założonymi planami oraz czy osiąga zamierzone cele. Dzięki nim można także szybko zidentyfikować konieczność wprowadzenia zmian w celach lub działaniach, jeśli dotychczasowe działania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Ocenianie postępów w realizacji kluczowych założeń strategicznych jest zatem kluczowym elementem weryfikacji skuteczności całej strategii.

W ramach wyznaczonych celów sprecyzowano kierunki działań oraz konkretne zadania, które mają być realizowane przez gminę. Stała obserwacja postępów w realizacji tych celów umożliwi bieżące reagowanie i wdrażanie ewentualnych działań korygujących. Proces ten przewiduje regularne pomiary wskaźników, które będą prowadzone co dwa lata, począwszy od roku 2027. Raporty z ewaluacji będą zintegrowane z corocznym obowiązkiem gminy dotyczącym opracowania i przedłożenia raportu o stanie gminy do 31 maja każdego roku, zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym.

Odpowiedzialność za realizację strategii spoczywa na Wójcie, natomiast wykonanie poszczególnych zadań delegowane jest do odpowiednich wydziałów Urzędu Gminy oraz innych jednostek organizacyjnych gminy, które dysponują kompetencjami do realizacji określonych działań. Operacyjny plan wdrażania strategii precyzyjnie określa, który podmiot odpowiada za wykonanie danego zadania, jakie inne jednostki biorą udział w jego realizacji oraz kto będzie monitorować postępy w jego wdrażaniu (patrz: Tabel 6).

Monitorowanie i ocena dokumentu strategicznego są nie tylko kluczowe dla bieżącego zarządzania rozwojem gminy, ale także stanowią fundament dla długoterminowego planowania i prognozowania. Dzięki systematycznemu zbieraniu i analizowaniu danych, gmina może zyskać wgląd w zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz dynamicznie rozwijające się otoczenie społeczno-gospodarcze. Taki proces pozwala na elastyczne dostosowywanie działań do aktualnych wyzwań i trendów, co w konsekwencji przyczynia się do zwiększenia efektywności podejmowanych inicjatyw. Dodatkowo, transparentność w zakresie monitorowania i raportowania wyników może wzmocnić zaufanie mieszkańców do władz

lokalnych, co jest istotne dla budowania aktywnej społeczności obywatelskiej. Przez angażowanie różnych interesariuszy w proces ewaluacji, gmina może tworzyć bardziej zintegrowane podejście do rozwoju, które uwzględni różnorodne perspektywy i potrzeby lokalnej społeczności. W rezultacie, monitorowanie i ocena strategii nie tylko przyczyniają się do lepszego wykorzystania zasobów, ale również stają się narzędziem budowania wspólnej wizji przyszłości gminy, co jest kluczowe dla jej długofalowego rozwoju i sukcesu.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych

Przykładowe wskaźniki	Oczekiwany kierunek zmian do 2050 r., źródło danych	Wartość bazowa wskaźnika (2023 r.)	Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału społecznego i kultury	Cel strategiczny 2. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rolnictwa	Cel strategiczny 3. Zachowanie środowiska naturalnego, w kierunku ekologicznej gminy	Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	Cel strategiczny 5. Podniesienie jakości usług publicznych oraz działań promocyjnych
Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej (os.), 2022 r.	Spadek, GUS	64					
Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem (%)	Spadek, GUS	1,3					
Liczba projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (szt.)	Wzrost, JST	-					
Ćwiczący w klubach sportowych (os.)	Wzrost, GUS	-					
Liczba projektów zrealizowanych przy udziale NGO (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na mieszkańca	Wzrost, JST	-					
Biblioteki (liczba czytelników) (os.)	Wzrost, GUS	818					
Liczba osób uczestniczących w lokalnych imprezach (os.)	Wzrost, GUS	-					
Liczba przestępstw ogółem	Spadek, GUS	-					
Wskaźnik salda migracji	Wzrost, GUS	3					
Przyrost naturalny	Wzrost, GUS	-37					
Poziom tożsamości lokalnej (badania 2024, %)	Wzrost, JST	35					

Liczba mieszkańców gminy (os.)	Wzrost, GUS	6454					
Liczba obiektów objętych termomodernizacją (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba instalacji OZE (szt.)	Wzrost, JST	-					
Lesistość (%)	Wzrost, JST	22,5					
Stopień emisji dwutlenku węgla (t/r)	Spadek, GUS	-					
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Wzrost, GUS	-					
Liczba projektów z zakresu edukacji ekologicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba bezrobotnych (os.)	Spadek, GUS	116					
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Spadek, JST	2,9					
Wskaźnik przedsiębiorczości (Podmioty wpisane do REGON na 1000 ludności)	Wzrost, GUS	108					
Liczba nowych miejsc pracy	Wzrost, GUS	-					
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	Wzrost, GUS	7,88					
Liczba zgłoszonych ofert pracy (szt.)	Wzrost, GUS	-					
Powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha)	Wzrost, JST	-					
Liczba turystów (os.)	Wzrost, JST	-					
Liczba miejsc noclegowych	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów promujących gminę (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba gospodarstw agroturystycznych (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba wejść na stronę internetową gminy	Wzrost, JST	-					
Jakość gminnej administracji (badania 2024, %)	Wzrost, JST	30					
Wartość umów o dofinansowanie projektów ze środków UE (mln PLN)	Wzrost, GUS	7,9					
Liczba projektów z zakresu e-administracji publicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba lekarzy i dentystów (os.)	Wzrost, JST	-					
Korzystający z instalacji wodociągowej (%), 2022 r.	Wzrost, GUS	73,7					
Korzystający z instalacji kanalizacyjnej (%), 2022 r.	Wzrost, GUS	1,2					

Korzystający z instalacji gazowej (%), 2022 r.	Wzrost, GUS	1,2					
Liczba wydanych pozwoleń na budowę (szt.)	Wzrost, JST	-					
Zasoby mieszkaniowe, mieszkania (ob.)	Wzrost, GUS	2001					
Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Wzrost, JST	-					
Powierzchnia gruntów leśnych (ha), 2022 r.	Wzrost, GUS	3199					
Liczba zrewitalizowanych obiektów (ob.)	Wzrost, JST	-					
Długość nowych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów dla uczniów niepełnosprawnych (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba szkoleń kompetencyjnych dla kadry nauczycielskiej (szt.)	Wzrost, JST	-					

Źródło: opracowanie własne, GUS – Główny Urząd Statystyczny, JST – Gmina Lubań

Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY			
Zrównoważony rozwój Gminy Lubań oraz skuteczne zarządzanie zasobami publicznymi			
Nr zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału społecznego i kultury			
1.1.1-1.4.5	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań
Cel strategiczny 2. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rolnictwa			
2.1.1-2.1.3	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań
Cel strategiczny 3. Zachowanie środowiska naturalnego, w kierunku ekologicznej gminy			
3.1.1-3.2.6	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań
Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej			
4.1.1-4.5.3	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań
Cel strategiczny 5. Podniesienie jakości usług publicznych oraz działań promocyjnych			
5.1.1-5.3.3	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań	Urząd Gminy Lubań

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Lubań

Dokumenty wykonawcze obejmują wszelkie plany, strategie oraz programy, które gmina jest zobowiązana realizować, a także te, które mogą być wprowadzone w przyszłości jako opcjonalne. W procesie ich gromadzenia stworzono zestawienie w formie tabeli, które uwzględnia zarówno aktualnie funkcjonujące dokumenty, jak i te, które mają potencjał do opracowania w przyszłości. Wprowadzenie tych dokumentów ma kluczowe znaczenie, ponieważ wpływa zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio na efektywność osiągania celów oraz założeń, które zostały określone w strategii rozwoju gminy. Ich zastosowanie pozwala

na lepszą organizację działań, monitorowanie postępów oraz koordynację różnych inicjatyw, co jest niezbędne do skutecznej realizacji zamierzonych celów. Dokumenty te nie tylko stanowią ramy dla bieżącego działania gminy, ale także kształtują jej długofalowe kierunki rozwoju, wspierając proces podejmowania decyzji na wszystkich poziomach zarządzania lokalnego.

Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych)

Przykładowy obszar tematyczny	Dokument gminny (wykonawczy)	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie przestrzenne	• Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubań, • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, • Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Lubań,	• zgodność zapisów studium z modelem funkcjonalno-przestrzennym gminy przyjętym w strategii, • aktualizacja studium w miarę potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej, • aktualizacja programu rewitalizacji, opracowanie gminnego programu rewitalizacji
Energetyka	• założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, • plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Gospodarka komunalna	• wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, • Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Lubań na lata 2021 – 2026, • wieloletni plan inwestycyjny,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja założeń wieloletniego planu inwestycyjnego,
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	• Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Lubań,	• aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami,
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	• Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Lubań, • Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lubań, • Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubań, • program małej retencji,	• aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje

		wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Transport	• plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych, • plan zrównoważonej mobilności, • plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, • strategia rozwoju elektromobilności,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Polityka społeczna	• Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lubań, • gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, • Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubań, • Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani w Gminie Lubań,	• implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja przewidzianych w programie rewitalizacji projektów społecznych,
Rozwój lokalny	• Program współpracy Gminy Lubań z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, • plany odnowy miejscowości, • plan urzędniowo-rolny, • strategia rozwoju kultury, • sołeckie strategie rozwoju wsi	• realizacja przewidzianych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi projektów, szersze wykorzystywanie endogenicznych potencjałów rozwojowych, szersze angażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych, • implementacja oraz bieżąca ewaluacja planów urzędniowo-rolnego oraz odnowy miejscowości, • implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja,
Zarządzanie kryzysowe	• gminny plan zarządzania kryzysowego,	• implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego,
Finanse publiczne	• Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lubań, • uchwały budżetowe.	• zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubań zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Lubań

Cele rozwojowe Polski, które w założeniach Umowy Partnerstwa wskazano do finansowania z funduszy unijnych 2021-2027 to:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju,
- przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- zrównoważenie systemu energetycznego,
- poprawa stabilności dostaw paliw i energii,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- wzmocnienie połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich,
- poprawa warunków świadczenia usług związanych z przewozem towarów i pasażerów,
- zwiększenie dostępności transportowej kraju,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju,
- ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Proces wdrażanie strategii rozłożony został na lata 2022-2030. W tym relatywnie długim okresie czasu należy rozpatrywać następujące **źródła finansowania zadań** zapisanych w strategii:

- środki własne gminy,
- środki budżetu innych jednostek samorządu terytorialnego, tj. województwa i powiatu,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych, w tym Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Inicjatyw Wspólnotowych (EQUAL, LEADER+ oraz INTERREG) oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO),
- inne fundusze ze źródeł europejskich, w tym Norweski Mechanizm Finansowy (fundusze norweskie) i Mechanizm Finansowy EOG,

- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego (NGO),
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.

W innym ujęciu można przyjąć, że gmina może finansować zadania ze swojej strategii rozwoju **poprzez różnorodne źródła finansowania**. Oto kilka głównych sposobów, jakie mogą być wykorzystane:

- Podatki i opłaty lokalne. Gmina może pozyskiwać środki finansowe z podatków od nieruchomości, podatków od działalności gospodarczej oraz opłat lokalnych, takich jak opłaty za śmieci czy podatki od pojazdów.
- Dotacje i subwencje. Gmina może otrzymywać dotacje i subwencje finansowe od rządu centralnego lub innych instytucji publicznych na realizację konkretnych projektów lub programów.
- Środki unijne. W ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gmina może skorzystać z różnych programów i dotacji na rozwój infrastruktury, edukacji czy przedsiębiorczości.
- Emisja obligacji i kredyty. Gmina może pozyskiwać środki finansowe poprzez emisję obligacji komunalnych lub zaciąganie kredytów w bankach na cele inwestycyjne.
- Przychody z gospodarki komunalnej. Gmina może czerpać dochody z prowadzenia własnych przedsiębiorstw komunalnych, takich jak wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków czy odpady komunalne.
- Opłaty za usługi i licencje. Opłaty za różnego rodzaju usługi, takie jak pozwolenia na budowę, opłaty za użytkowanie wieczyste czy licencje na prowadzenie działalności.
- Inwestycje prywatne. Gmina może przyciągać inwestorów prywatnych do swojego obszaru, oferując korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, co pośrednio przynosi przychody z podatków od przedsiębiorstw.
- Darowizny i sponsorzy. Czasami gmina może otrzymywać darowizny od osób prywatnych lub firm, które chcą wesprzeć konkretny projekt czy inicjatywę.

- Fundacje i organizacje pozarządowe: Gmina może współpracować z fundacjami i organizacjami pozarządowymi, które oferują granty i dotacje na różnego rodzaju projekty społeczne i kulturalne.
- Partnerskie umowy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Można współpracować z innymi gminami, tworząc partnerskie umowy i dzieląc się kosztami na realizację wspólnych projektów.
- Inicjatywy crowdfundingowe: Kampanie crowdfundingowe, które pozwalają na zbieranie środków od lokalnej społeczności na określone cele.

Dobrze zarządzane i zróżnicowane źródła finansowania pozwalają na efektywną realizację celów i zadań zgodnych ze strategią rozwoju.

W ramach procesu wdrażania założeń strategii przestrzegane będą następujące **zasady wspierające proces realizacji celów** strategicznych:

- zasada koordynacji, związana z łączeniem działań, mechanizmów i instrumentów polityki spójności UE, polityki regionalnej państwa, polityk sektorowych wdrażanych na poziomie województwa oraz polityk lokalnych,
- zasada subsydiarności, będąca jedną z kluczowych zasad polityki rozwoju, zakładająca, że planowanie i realizacja interwencji publicznej prowadzone są na odpowiednim, możliwie najniższym, poziomie zarządzania, gwarantującym jej najwyższą efektywność,
- zasada koncentracji, oznaczająca skupienie ograniczonych środków finansowych i zasobów na interwencji w działania strategiczne w wybranych dziedzinach decydujących o konkurencyjności regionu, jak również na wyodrębnionych obszarach,
- zasada partnerstwa, rozumiana jako współdziałanie, współdecydowanie oraz współodpowiedzialność środowisk i instytucji zaangażowanych w proces rozwoju regionalnego i lokalnego, traktowanych jako partnerzy w procesie formułowania celów rozwojowych, mechanizmów ich wdrażania i monitorowania efektów,
- zasada wieloszczeblowego zarządzania, uwzględniająca integrującą i koordynacyjną rolę samorządu województwa na poziomie regionalnym oraz znacznie większe włączenie władz samorządowych szczebla lokalnego w programowanie i działania rozwojowe.

Przy konstruowaniu konkretnych **ram finansowych dla projektów** pod uwagę brane będą następujące uwarunkowania: analiza dochodów i wydatków gminy w ostatnich latach; analiza możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej gminy; analiza zadłużenia gminy;

analiza skuteczności w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań w ostatnich latach; zapisy wieloletniej prognozy finansowej gminy; informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, bieżący harmonogram konkursów, warunków udziału i realizacji projektów, w tym wkładu własnego i udziału dofinansowania; baza wiedzy i doświadczeń powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie; baza wiedzy i doświadczeń powstałe w wyniku tworzenia ram finansowych dla dokumentów strategicznych funkcjonujących na poziomie gminy; informacje zapisane w opracowanych dotychczas projektach, wnioskach aplikacyjnych, studiach wykonalności.

13. Literatura pomocnicza

- Bartniczak B., Raszkowski A.: Sustainable forest management in Poland. Management of Environmental Quality: An International Journal, 2018, Vol. 29, No. 4, pp. 666-677.
- Fiedor B. (red.): Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych; C.H. Beck., Warszawa, Poland; 2002, ISBN 83-7110-868-0.
- Gelder S.: City Brand Partnership. In: City Branding. Theory and Cases, ed. K. Dinnie, Palgrave Macmillan, New York, p. 37-38. 2011.
- Govers R., Go F.: Place Branding. Global, Virtual and Psychological Identities, Constructed, Imagined and Experienced. Palgrave Macmillan, New York, p. 16-17. 2009.
- Kotler P., Haider D., Rein I.: Marketing Places. Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States, and Nations. The Free Press, New York, p. 18. 1993.
- Pawłowski A.: How many dimensions does sustainable development have? Sustainable Development, 2008, 16(2), pp. 81-90.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: On the Road to Sustainability: Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. Sustainability 2019, 11 (2), 366.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Sustainable Development in the Central and Eastern European Countries (CEECs): Challenges and Opportunities. Sustainability 2019, 11, 1180.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Towards Sustainable Regional Development: Economy, Society, Environment, Good Governance Based on the Example of Polish Regions. Transformations in Business & Economics 2018, Vol. 17, No 2 (44), pp. 225-245.
- Raszkowski A., Elementy procesu tworzenia strategii rozwoju organizacji pozarządowych, Nauki o Zarządzaniu, Management Sciences, Nr 3(24), 2015, s. 123-136, ISSN: 2449-9803.
- Stimson R., Stough R., Roberts B.: Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy. Springer, Heidelberg, p. 88. 2006.

14. Spis wykresów

Wykres 1. Stan ludności	10
Wykres 2. Struktura ludności według wieku	11
Wykres 3. Saldo migracji	11
Wykres 4. Przyrost naturalny	12
Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	13
Wykres 6. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)	13
Wykres 7. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku	14
Wykres 8. Współczynniki skolaryzacji (%)	14
Wykres 9. Dochody i wydatki ogółem (PLN)	15
Wykres 10. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)	16
Wykres 11. Bezrobocie rejestrowane (os.)	17
Wykres 12. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (PLN)	17
Wykres 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności	18
Wykres 14. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	19
Wykres 15. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)	20
Wykres 16. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	20
Wykres 17. Zużycie wody na mieszkańca (m ³)	21
Wykres 18. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania	22
Wykres 19. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m ²)	22
Wykres 20. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	23
Wykres 21. Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)	24
Wykres 22. Poziom edukacji podstawowej	25
Wykres 23. Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)	25
Wykres 24. Poziom pomocy społecznej	26
Wykres 25. Poziom aktywności społecznej na rzecz gminy	26
Wykres 26. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych	27
Wykres 27. Poziom równouprawnienia	27
Wykres 28. Dostęp do opieki zdrowotnej	28
Wykres 29. Poziom profilaktyki zdrowotnej	28
Wykres 30. Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	29
Wykres 31. Możliwości spędzania czasu wolnego	29
Wykres 32. Rozwój kultury (oferta kulturalna)	30
Wykres 33. Poczucie ogólnego zadowolenia z życia	30
Wykres 34. Poziom życzliwości społecznej	31
Wykres 35. Poziom tożsamości lokalnej	31
Wykres 36. Proces migracji zagranicznej mieszkańców	32
Wykres 37. Infrastruktura techniczna (media-wodociągi, kanalizacja, elektryfikacja, gazyfikacja, Internet) ...	33
Wykres 38. Infrastruktura komunikacyjna (drogi gminne, chodniki, ścieżki rowerowe)	33
Wykres 39. Położenie gminy, dostępność komunikacyjna	34
Wykres 40. Produkty, obiekty turystyczne	34
Wykres 41. Dostępność mieszkań	35
Wykres 42. Dostępność sklepów	35
Wykres 43. Natężenie ruchu drogowego	36
Wykres 44. Dostępność miejsc parkingowych	36
Wykres 45. Ład przestrzenny w gminie	37
Wykres 46. Walory i potencjał turystyczny	37
Wykres 47. Dochody mieszkańców	38
Wykres 48. Ceny nieruchomości	38
Wykres 49. Poziom posiadanych oszczędności	39
Wykres 50. Jakość rynku pracy	39
Wykres 51. Poziom bezrobocia	40
Wykres 52. Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej	40
Wykres 53. Dostępność terenów inwestycyjnych	41
Wykres 54. Innowacyjność gospodarki	41

Wykres 55. Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych	42
Wykres 56. Poczucie bezpieczeństwa publicznego	42
Wykres 57. Czystość, porządek i estetyka	43
Wykres 58. Promocja gminy	43
Wykres 59. Siła marki „Gmina Lubań” (rozpoznawalność marki, pozytywne skojarzenia)	44
Wykres 60. Jakość zarządzania kryzysowego	44
Wykres 61. Jakość gminnej administracji lokalnej	45
Wykres 62. Stan środowiska naturalnego ogółem	45
Wykres 63. Jakość powietrza	46
Wykres 64. Jakość wody	46
Wykres 65. Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez mieszkańców i samorząd	47
Wykres 66. Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje).....	47
Wykres 67. Uroki krajobrazu	48
Wykres 68. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Lubań?	48
Wykres 69. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?	49
Wykres 70. Czy uważa Pan/i, że gmina rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?.....	49
Wykres 71. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Lubań?	50
Wykres 72. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Lubań?	50
Wykres 73. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?.....	51
Wykres 74. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Lubań jako miejsce do życia?	51
Wykres 75. Czy Gmina Lubań jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?	52
Wykres 76. Czy jakość życia w Gminie Lubań poprawi się w najbliższych latach?	52
Wykres 77. Płeć respondentów	53
Wykres 78. Wiek respondentów	53
Wykres 79. Wykształcenie respondentów	54
Wykres 80. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?	54

15. Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Lubań.....	59
Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Lubań	64
Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	70
Tabela 4. OSI Gminy Lubań w ujęciu problemowym	87
Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych	89
Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035	91
Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych)	92

16. Spis map

Mapa 1. Gmina Lubań	9
Mapa 2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubań.....	75
Mapa 3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubań	76
Mapa 4. Zasięg Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego i strefy górskiej.....	81
Mapa 5. Granice Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego.....	81
Mapa 6. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo	82

17. Załącznik (kwestionariusz ankietowy)

Szanowni Mieszkańcy,

Gmina Lubań rozpoczęła prace nad „Strategią Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035”. Dokument ma określić, min. kluczowe kierunki rozwojowe, obszary strategiczne gminy na najbliższe lata oraz przyczynić się do przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Długofalowym efektem opracowania i wdrożenia strategii powinna być wyższa jakość życia mieszkańców gminy. Ponadto, opracowanie będzie pomocne w procesie aplikowania o nowe środki pomocowe z **funduszy Unii Europejskiej**. Niniejsza ankieta pozwoli zapoznać się z Państwa opiniami, sugestiami oraz w znacznym stopniu wspomóc proces tworzenia nowej strategii.

Ankieta jest anonimowa, a Państwa odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie do prac nad „Strategią Rozwoju Gminy Lubań na lata 2025-2035” oraz raportem z badań ankietowych, będącym jej integralnym komponentem.

Dziękujemy za pomoc i zaangażowanie

1. Jak ocenia Pan/i poszczególne czynniki wpływające na jakość życia w Gminie Lubań?

Wybrane czynniki wpływające na jakość życia w podziale na poszczególne sfery zrównoważonego rozwoju	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio (ani dobrze, ani źle)	Źle	Bardzo źle
Sfera społeczna					
Infrastruktura społeczna (w tym obiekty rekreacyjne, kulturalne, sportowe, szkoły)	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom edukacji podstawowej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do wiedzy (szkolnictwo, szkolenia, kształcenie ustawiczne, biblioteki, Internet)	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom pomocy społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom aktywności społecznej na rzecz gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Funkcjonowanie organizacji pozarządowych	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom równouprawnienia	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do opieki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom profilaktyki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwości spędzania czasu wolnego	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój kultury	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie ogólnego zadowolenia z życia	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom życzliwości społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom tożsamości lokalnej	☐	☐	☐	☐	☐
Proces migracji zagranicznej mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna					
Infrastruktura techniczna (media-wodociągi, kanalizacja, elektryfikacja, gazyfikacja, Internet, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktura komunikacyjna (drogi gminne, chodniki, ścieżki rowerowe)	☐	☐	☐	☐	☐
Położenie gminy, dostępność komunikacyjna	☐	☐	☐	☐	☐
Produkty, obiekty turystyczne	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność mieszkań	☐	☐	☐	☐	☐

Dostępność sklepów	☐	☐	☐	☐	☐
Natężenie ruchu drogowego	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność miejsc parkingowych	☐	☐	☐	☐	☐
Ład przestrzenny	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera ekonomiczna oraz instytucjonalna					
Walory i potencjał turystyczny	☐	☐	☐	☐	☐
Dochody mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Ceny nieruchomości	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom posiadanych oszczędności	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość rynku pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom bezrobocia	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność terenów inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Innowacyjność gospodarki	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie satysfakcji z osiągnięć zawodowych	☐	☐	☐	☐	☐
Poczucie bezpieczeństwa publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość, porządek i estetyka	☐	☐	☐	☐	☐
Promocja gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Siła marki „Gmina Lubań” (rozpoznawalność marki, wizerunek gminy, pozytywne skojarzenia)	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość zarządzania kryzysowego	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość gminnej administracji lokalnej	☐	☐	☐	☐	☐
Sfera środowiskowa					
Stan środowiska naturalnego ogółem	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość powietrza	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość wody	☐	☐	☐	☐	☐
Wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii przez mieszkańców i samorząd	☐	☐	☐	☐	☐
Jakość produktów lokalnych (żywność i napoje)	☐	☐	☐	☐	☐
Uroki krajobrazu	☐	☐	☐	☐	☐

2. Czy zależy Panu/i na rozwoju Gminy Lubań?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

3. Czy utożsamia się Pan/i ze swoją gminą (poczucie tożsamości lokalnej)?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

4. Czy uważa Pan/i, że gmina rozwinęła się w ostatnich latach (2014 – 2024)?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

5. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Gminie Lubań?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Gminie Lubań?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

7. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej gminy?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

8. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Gminę Lubań jako miejsce do życia?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

9. Czy Gmina Lubań jest miejscem o znacznym potencjale rozwojowym?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

10. Czy jakość życia w Gminie Lubań poprawi się w najbliższych latach?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

Metryczka

11. Płeć

☐ kobieta ☐ mężczyzna

12. Wiek

☐ do 18 lat (młodzież) ☐ 18-25 lat ☐ 26-35 lat ☐ 36-50 lat ☐ 51-65 lat ☐ powyżej 65 lat

13. Wykształcenie

☐ uczeń (młodzież) ☐ podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe

14. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?

Może Pan/i zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

☐ pracuję zatrudniony(a) u pracodawcy	☐ jestem na emeryturze/rencie
☐ jestem pracodawcą	☐ uczę się
☐ prowadzę działalność gospodarczą	☐ pracuję dorywczo
☐ jestem bezrobotny(a)	☐ inna
☐ prowadzę własne gospodarstwo rolne	